

POSTAVLJENI KAZIPOTI V SZDL

Na delovnem posvetu vodstev SZDL Slovenije, ki je bil prva dva dneva tega tedna v Radencih, sta govorila tudi Milan Kučan in Dušan Šinigoj.

Republiška konferenca socialistične zveze je pripravila dvodnevni seminar za vodstva svojih organizacij. Skupni del so namenili aktualnim vprašanjem delovanja političnega sistema samoupravljanja s posebnim poudarkom na delovanju subjektivnih socialističnih sil. Uvod je pripravil Milan Kučan, član predsedstva CK ZKJ. Za tem pa so udeleženci poslušali informacijo Dušana Šinigoja, predsednika slovenskega izvršnega sveta, o aktualnih družbeno ekonomskih vprašanjih in tekočih gospodarskih gibanjih. Kasneje so delo nadaljevali v skupinah.

NASLOV

ZDRAVSTVENA VZGOJA MLADIH

USPEŠEN BOJ PROTI RAKU

To je geslo letošnjega tedna boja proti raku. In kaj je zdravstvena vzgoja? Komite izvedencev za zdravstveno vzgojo Svetovne zdravstvene organizacije je izoblikoval tole definicijo: Zdravstvena vzgoja ni samo širjenje informacij o zdravju, ampak aktivni proces učenja ob lastnih izkušnjah. Potemtakem je zdravstvena vzgoja proces, ki spremlja človeka vse življenje — od rojstva skozi vsa razvojna obdobja in vse faze njegovega razvoja, prek obdobja njegove največje produktivnosti do pozne starosti. Žal pa moramo takoj ugotoviti, da odrasli težko spreminjamo svoje življenjske navade in še težje opuščamo omljene razvade. Pač velja ljudski rek: »Kar se Janezek nauči, to Janez zna.« Zato naj bo skrb vseh odraslih, vzgajati mladi rod tudi v zdravem načinu življenja. Čim bolj moramo poznati zgradbo in delovanje našega telesa, čim več vedeti o dobrih in slabih ali pozitivnih ter negativnih dejavnikih, ki ugodno ali neugodno vplivajo na naše zdravje.

Danes se človeštvo sooča v različnih okoljih z različnimi telesnimi, duševnimi in socialnimi problemi: lakota, podhranjenost, debelost s številnimi presnovnimi boleznimi, onesnaževanje živil, vode, zraka, ropot, travmatizem, duševni stres, strah, duševne motnje in bolezni, bolezni zasvojenosti, negativni učinki urbanizacije, osamljenost, razpad družin, mladostniški kriminal, zločini, nemiri in še kaj.

Med množico danes znanih bolezni je tudi rak. To je bolezen, znana človeku že od pamtike. Razširjena je po vsem svetu. Za njo zbolijo različni organi človeškega telesa in je med vzroki smrti na drugem mestu v svetu in tudi pri nas. Spada med kronične, ne-nalezljive bolezni. Razvija se tudi deset in več let. Bistva bolezen ne poznamo. Strokovnjaki menijo, da nastane zaradi mnogoterih vzrokov. Na osnovi izkušenj in posameznih poizkusov povezujejo bolezen z različnimi vplivi in dražljaji človekovega življenjskega in delovnega okolja, pa naj so fizikalne, kemične ali socialne narave.

Po podatkih slovenskega registra raka narašča pljučni rak pri moških in rak dojke pri ženskah. Rak materničnega vratu je v opadanju, rak na želodcu stagnira, ostale oblike raka pa zmerno rastejo. V Pomurju zbolijo letno okrog 30 oseb za rakom na pljučih in od 25 do 30 žena za rakom na dojki. Okrog 50 bolnikov imamo letno z rakom želodca. S to obliko raka izstopamo v slovenskem

prostoru. Z ostalimi oblikami raka pa se bistveno ne razlikujemo od ostale Slovenije.

Pogostnost obolenja za rakom v primerjavi z drugimi boleznimi ni velika. Samo v 0,7 odstotka je bil v preteklosti delež raka pri prvih pregledih v slovenskem zdravstvu. Zato pa je teža bolezni velika. Hospitalizacija bolnikov starih 60 in več let je na drugem mestu. Težo in zahtevnost bolezni nam kaže število vseh živih rakavih bolnikov, ki so potrebni zdravstvene oskrbe v tej ali oni obliki. Ocenjujemo, da imamo v Sloveniji 22.000 oseb, ki bolujejo ali so kadarkoli prej zboleli za rakom.

Preventivni ukrepi proti rakusu pri tistih oblikah raka, ki jih povzročajo znani vzročni dejavniki kemične in fizikalne narave, uspešni. Preventivni ukrepi pri tistih oblikah raka, na katere vplivajo manj raziskani dejavniki in običajno izhajajo iz načina življenja, pa so seveda manj uspešni. Epidemiološke študije zadnjih let ugotavljajo, da rakava bolezen ni nujna posledica staranja, kot se je doslej mislilo. Osnovni elementi za nastanek raka so odvisni od načina človekovega življenja. Prednjači kajenje in način prehrane. V prehrani so posebno pomembne maščobe, količine celuloze in način pripravljanja hrane. Po oceni strokovnjakov vpliva kajenje na nastanek raka pri moških v 25 odstotkih in pri ženah v 10 odstotkih, prehrana pa pri moških v 50 odstotkih in pri ženah v 60 odstotkih.

Če sledimo tem ugotovitvam in ne želimo zboleleti za rakom, je nujno urediti način našega življenja. In če se pri našem razmišljanju obračamo k mladim, moramo ugotoviti, da v šoli za cigareto ni ne časa in ne prostora. Starši in učitelji kadilec s svojim zgledom učita otroka kaditi! Kar se pa prehranjevanja tiče, je potrebno navajati mlade na redne obroke hrane, ki naj ne bi vsebovala rizičnih snovi, osumljenih za povzročanje raka na prebavilih. Skupno z mladimi moramo poskrbeti za zdravo pitno vodo, zdrava živila, čist zrak, skrbeti za splošno higieno delovnega in bivalnega okolja, predvsem pa za solidno osebno higieno.

Milan Jerše

Mag. dr. Štefan GRUŠOVNJAČ

Obsežne priprave na programsko konferenco

V soboški občini potekajo pospešene priprave na programsko konferenco občinske organizacije zveze komunistov, ki bo predvidoma v začetku aprila. V ta namen so si začrtali obsežne organizacijske, vsebinske in kadrovske aktivnosti, da bi bila letna konferenca članstva ZK, na kateri bodo ocenili družbenoekonomske razmere v občini, delovanje zveze komunistov pri uresničevanju političnega sistema ter svojo idejno in akcijsko enotnost ter učinkovitost dela, kar se da uspešno. V tem času je večina osnovnih organizacij ZK že opravila svoje letne seje, na katerih so med drugim ocenili tudi delo občinske organizacije, hkrati pa sprejeli programske usmeritve za letošnje leto. Na ta način želijo v temeljitih razpravah vključiti vse osnovne organizacije ZK v občini, ki naj odgovorno pregledajo delo komunistov v minulem obdobju in nakažejo rešitve za nekatere pomanjkljivosti. Zato programske konference OO ZKS potekajo tudi v skladu z razpravami o predlogu sklepov 13. seje CK ZKJ in usmeritvami na tem pomembnem področju.

Sicer pa so posebno pozornost namenili zlasti kadrovskim pripravam na letno programsko konferenco občinske organizacije ZK. Vedeti je namreč treba, da v letu 1986 potečejo istočasno mandati sekretarju predsedstva občinskega komiteja, izvršni sekretarki in prvi mandat predsedniku OK ZKS. Zaradi kontinuitete dela, ki ga morajo zagotoviti v zvezi komunistov, so v občinskem komiteju sprejeli sklep, da že letos opravijo kadrovske spremembe v predsedstvu OK ZKS. Gre za funkcijo sekretarja predsedstva OK ZK. Zdajšnji sekretar Stanko Erjavec ima možnost in se želi vrniti v delovno organizacijo Potrošnik, od koder je prišel na to odgovorno družbenopolitično funkcijo. Občinski komitej je ocenil, da je svoje naloge v redu opravljal in mu je zato izrekel posebno priznanje. Prav zdaj poteka v osnovnih organizacijah ZK postopek evidentiranja za novega sekretarja predsedstva OK ZKS, s katerim bi končali do konca februarja.

Nekatere spremembe se obetajo tudi v organizacijskem smislu glede same izvedbe letne programske konference občinske organizacije ZK. Ta bo namreč potekala v plenarnem delu, nato v skupinah, zaključena pa bo s plenarnim zasedanjem. S tem naj bi omogočili poglobljene razprave in bolj osvetlili posamezna področja delovanja soboških komunistov kakor tudi večje vključevanje delegatov. To pa bo nedvomno prispevalo k večji učinkovitosti dela ter krepitvi idejne in akcijske enotnosti zveze komunistov v soboški občini.

Milan Jerše.

FRANC SETINC v Pomurki

Med obiskom v Pomurju je predsednik predsedstva SZDL Slovenije v ponedeljek popoldne obiskal ABC Pomurke. Na razgovorih v tem agroživilskem združenju s 37 DO, 69 TOZD, 19 TZO in 6 TOK so predsednika predsedstva SZDL v ABC Pomurki seznanili s položajem kmetijstva, prehransko industrijo in izvozom hrane. Franc Setinc se je posebej zanimal za izvoz soboške Mesne industrije, TMP, Mlekoprometa iz Ljutomer, nove izvozne klavnice piščancev Agromer-kurja in razsekovalnice divjadi, ki jo je pred časom ustanovila Pomurkina Zunanja trgovina v Lendavi.

Predstavniki ABC POMURKE so gosta seznanili, da so fizični obseg izvoza, ki je v letu 1984 dosegel 17 milijonov dolarjev, povečali za skoraj 15 odstotkov, medtem ko je finančni uspeh izvoza zaradi padanja cen hrane na svetovnem tržišču bil manjši kot v letu 1983. Pozornost je veljala tudi dejstvu, da so kmetijski lani zaradi večjih obresti in spremenjenih cenovnih razmerij v preteklem letu v ABC POMURKI imeli za 1.200 milijonov dinarjev manj dohodka, čeprav so proizvodnjo povečali za več kot 15 odstotkov.

Predsednik predsedstva je izrazil zadovoljstvo, da so v Pomurki kljub težavam povečali proizvodnjo in niso zmanjševali črede živine. Pozornost je veljala še odpravljanju 277 milijonov dinarjev izgube v Tovarni sladkorja Ormož, ki so jo v ABC Pomurki deloma pokrili, tako da je sedaj še za 145 milijonov dinarjev izgube. Tudi to bodo poskusili pokriti v naslednjih dneh, pri čemer so opozorili, da je Tovarna sladkorja proizvodnjo v letu 1984 povečala za več kot 50 odstotkov in daso zmogljivosti predelave izkoriščene že z 80 odstotki, v letu 1985 pa bodo že 100-odstotno. Izgube izvirajo iz nepokritih obveznosti ob gradnji in izgub v preteklih letih, ko so jih reševali s kratkoročnimi krediti.

Franc Setinc se je zanimal še za skupne funkcije SOZD in naložbeno politiko s pomočjo združevanja sredstev v Interne banke. Pri tem so ob vidnih uspehih Interne banke opozorili še na težave zaradi omejitev v TB Pomurki banki. Ob dvakrat večji proizvodnji v zadnjih letih so kmetijski v letu 1984 izrpnili kar 60 odstotkov kapitala. Temeljne pomurske banke, prelivanje sredstev med TP pa so ocenili kot slabo. Sicer pa so tovariši Setinca seznanili s problemi visokih obresti, saj je znano, da so v zadnjih letih proizvajalci hrane veliko investirali in da ob 11,3-odstotnem faktorju obračanja kapitala noben kmetijski proizvod ne prenese 40-odstotne obrestne mere. Seznanili pa so ga tudi s težavami, ki jih bodo povzročili predvideni novi predpisi o malobojnem menjavi ABC Pomurka je namreč nosilec dobro utečene malobojne menjave z L.R. Madžarsko.

Boris Hegeduš

AK Pomurje iz Murske Sobotice, ki letos slavi 20-letnico delovanja, je bil organizator letošnjega državnega prvenstva v krosu, na katerem je sodelovalo okrog 350 atletov in atletinj iz vseh republik in pokrajin Jugoslavije. Prvo tovrstno prireditve so telesovzgojni delavci vzorno izpeljali, za kar so dobili tudi priznanja zveznih kapetanov Matijeveča in Korice.

Foto: Albert Abraham

USKLADITI BILANCO SREDSTEV DRUŽBENIH DEJA VNOSTI

Precej pozornosti je na nedavni seji soboškega izvršnega sveta veljalo področju družbenih dejavnosti. Tako so obravnavali poročilo o uresničevanju samoupravnih sporazumov o temeljih plana samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti za obdobje

od 1981 do 1985 v letu 1984 v soboški občini. Iz bogate razprave veje spoznanje, da v sisih družbenih dejavnosti skorajda ne razpravljajo o ničemer drugem kot o finančnih težavah, ki se vse bolj zaostričujejo. Že nekaj časa se namreč kot rdeča nit vleče to, kako za-

gotoviti osnovno dejavnost in svobodno menjavo dela, za vse ostalo pa preprosto zmanjka denarja. Ugotavljajo, da je bil pri sprtnem usklajevanju skupne porabe z družbenoekonomskimi gibanji v občini dosežen pozitiven premik, čeprav se je treba zavedati, da gre večkratna omejitev sredstev skupne porabe predvsem na račun osebnih dohodkov delavcev v družbenih dejavnostih.

In prav tu se iz leta v leto kaže nenehno zaostajanje. Zaradi pomanjkanja sredstev so v nekaterih samoupravnih interesnih skupnostih krčili dopolnilni programa, prelagali nekatere naložbe, zmanjševali sredstva amortizacije, zaostajanja cen storitev in nekoliko povečali soudeležbo občanov. Čeprav se je vrednost sredstev za te dejavnosti v primerjavi z letom 1983 v lanskem letu povečala za 45 odstotkov, pa so se izvajalci večkrat znašli v likvidnostnih težavah, ker niso ustvarili pričakovane dohodka. Tudi solidarnostna sredstva se niso stekala sproti, kar so še posebej občutili v občinski zdravstveni skupnosti, saj solidarnostna sredstva kasnijo za dva do tri mesece.

V razpravi na seji soboškega izvršnega sveta pa so zlasti opozorili na nekatere pomanjkljivosti v omenjenem poročilu. Predvsem pogašajo podatke o tem, kako so se uresničevale posamezne naloge, pri čemer so omenjali fizične pokazatelje, s pomočjo katerih bi lahko prišli do konkretne podobe dejanskega stanja. To velja še posebej za področje zdravstva in šolstva, pri čemer v gradivu, denimo, sploh ne opozarjajo na probleme osnovnega zdravstva, ki ima prednostno vlogo, zapisano v raznih dokumentih. Zato je izvršni svet predlagal, da vsaj največje porabniki v kratkih obrisih prikažejo uresničitev lanskega programa.

B. Bavčar

Na MIBI 85 tudi BELTINKA

Na pomladanskem srednjebovarskem sejmu MIBA 85 v Ingolstadt se bo sozdalo ABC Pomurka (ki je organizator za naše strani) Muri, Radenski in Pomurškemu tisku pridružila tudi Beltinka s svojo kompletno ponudbo ne le otroških, ampak tudi ostalih pletenin. Na razstavnem prostoru, ki je namenjen pobra-tenim mestom (mednje sodi tudi Murska Sobotica, ki ima podpisano listino o partnerstvu z Ingolstadt), bo tako doslej prevladujoča turistična ponudba popestrjena z modno.

O tem, kaj bo na ogled, je potekal dogovor med organizatorji, oblikovalci in modnimi kreatori. Predvsem slednje bodo gotovo poskrbele, da bodo raz-

stavljeni modeli ne le paša za oči, ampak s svojo prodornostjo osnova za nadaljnje gospodarsko sodelovanje — točneje izvoz.

Pogovora v Beltinki so se pretekli teden udeležile vse tri Rašičine kreatorke: Anka Selan, Nataša Mandeljc in Jelka Keravner. Prva oblikuje v Rašici moški in športni program, druga ženski modni ter klasični in tretja program pletenin za najmlajše. Modeli, ki bodo razstavljeni v Ingolstadt, so modnih pastelnih barv, s poudarkom na roza, pistaciji (svetlo zelena), marelici in seveda nepogrešljivi beli barvi kolekcije pomlad-poletje 85 iz Rašičinega proizvodnega programa.

Iz Rašičine kolekcije pomlad-poletje 85.

Foto: Stane Jerko

Po desetdnevnih neredih in protestih črnih domačinov so južnoafriške rasistične oblasti opustile načrtovano preselitev prebivalcev treh črnih naselij pri Capetownu. V neredih je bilo preko 20 ljudi mrtvih, več sto pa so jih aretirali. Preseliti so nameravali 60 tisoč ljudi. Na sliki: črnsko naselje Crossroads v okolici Capetowna

Proti ropanju v Namibiji

Kot je izjavil komisar Združenih narodov za Namibijo, je skupina pravnikov iz sedmih držav ugotovila, da so možnosti, da bi na nizozemskih, belgijskih in ameriških sodiščih sprožili postopek proti družbam, ki delujejo v Namibiji, zaradi protipravnega izkoriščanja rudnih in drugih bogastev te države.

Predsednik komiteja OZN za Namibijo, pakistanski diplomat Ali Sarvar, pa je potrdil, da so omenjeni pravniki pripravili posebno poročilo, v katerem so analizirali poslovanje vseh družb v Namibiji. Ugotovili so, da nizozemski, belgijski in ameriški zakoni omogočajo uvesti postopek proti podjetjem, ki poslujejo v

Namibiji, sedeže pa imajo v naštetih OZN, ki prepuščejo izkoriščanje rudnih in drugih naravnih bogastev Namibije. Po mnenju zahodnonemških, francoskih in japonskih zakonodaj veliko manj pravne podlage za morebitno sprožanje takih postopkov.

To najnovejšo poročilo skupine pravnikov je spet postavilo na dnevni red že dokaj staro temo pravnega statusa številnih večnacionalnih in tujih družb, ki poslujejo v Namibiji. Že septembra 1974 je svet za Namibijo — ki je v imenu OZN zakoniti administrator v tej državi — sprejel svoj znani „dekret št. 1“, v katerem je rečeno, da „nobena oseba ali podjetje ne more raziskovati, izku-

riščati, prodajati ali izvažati namibijskih naravnih virov rud ali živali.“

Južnoafriška republika, ki je protipravno zasedla Namibijo, pa preprosto neče nič vedeti o tem sklepu OZN. V zadnjih nekaj letih je namreč izdala številne licence tujim družbam, predvsem za kopanje rude v Namibiji. Poleg tega je dovolila poslovanje v tej državi tudi številnim lastnim podjetjem. Kot pravi neko poročilo OZN iz leta 1981, so Južnoafričani dali kar 350 takih dovolenj, leta 1983 pa je v Namibiji poslovalo okrog 120 večnacionalnih družb.

Največ dovoljenj so izdali za kopanje uranove in železove rude. Po nekaterih ugotovitvah krijejo jedrske elektrarne v zahodnoevropskih državah kar 70 odstotkov svojih potreb po tako imenovanih rumenih pogacah samo iz rudnika Rössing.

Pri izkoriščanju urana in železa v Namibiji imajo večnacionalne družbe veliko večje dobičke kot drugod v svetu — prav zaradi ilegalnega statusa. Njihovo poslovanje namreč ni pod nadzorom mednarodnih organizacij, kar pomeni, da odpadejo visoki stroški za higiensko-tehnično varstvo zaposlenih, varstvo okolja pred sevanjem, skladiščenje radioaktivnih odpadkov itd. Kot vedo povedati nekateri radioaktivne odpadke odlagajo kar v bližini naselij črnih rudarjev.

KOMU SLUŽI ČASNIK?

Znan proces proti šestarici v Beogradu, od katerih so bili trije obsojeni zaradi sovražne propagande in delovanja na podlagi ideologije Milovana Đilasa, je končan, vmes pa je bil „obsojen“ tudi poročevalec s tega procesa, Slobodan Đukić, sicer dopisnik Dela — obsodilo ga je častno razsodišče Društva novinarjev Slovenije, češ da je kršil moralni kodeks novinarstva, ker da je pristransko presegel pravila objektivnega poročanja na škodo še neobsojenih obdolženih, čeprav je obsodba enaka kot viti prizadetega novinarja.

Vprašanje objektivnosti poročanja teh ali drugih procesov in dogodkov je očitno boleča točka našega novinarstva, saj je zdaj lukajšnja javnost obveščena o „pomankljivih postopkih omenjenega častnega razsodišča, ki se ni posvetavalo ne s sodiščem ne s poročevalci s tega procesa, in ni upoštevalo, da je obdolženi član Društva novinarjev Srbije, ne pa Slovenije. „Obsojenemu“ ni dalo možnosti pritožbe, temveč je objavilo svojo sodbo v časnikih kar bo imelo menda za posledico razpravo na častnem razsodišču Društva novinarjev Srbije, namesto da bi hila načelna razprava posvečena problemu objektivnosti poročanja, v kateri bi posamezni primeri iz poročil bili samo ilustracija ugotovitvi, da so časnikarska poročila prečesto (še vedno) tendenčna, dozirana, okrnjena, površna in drugače premalo objektivna ali kar namerno neobjektivna.

Morebiti bo pričakovana konfrontacija dveh častnih razsodišč dveh republiških organizacij privedla do omenjenih načelnih razpravljanih in bomo potem dobili razlago pojava informacij, ki ni značilna za samoupravno komuniciranje, temveč forumsko in datira še od prej — iz časov administrativnega upravljanja, in to ne samo z informacijami. Dotlej nam ostajajo samo razmišljanja o tem, nekakšni vtisi/vitisi so vedno dovoljeni in so naravni del poročanja), kaj je pravzaprav bistvenega v objektivnem poročanju, oziroma kaj pogojuje nezadostno objektivnost v poročanju.

Staremu profesionalcu — novinarju se namreč vse bolj vsiljuje vprašanje: KOMU služi časnik, komu je pravzaprav novinar podrejen? Kaj to pomeni: javnost obveščanja, sredstva javnega obveščanja, javno mnenje in podobno, kar označuje sedanje obveščanje. Glede obveščanja je namreč pojem javnosti velika abstrakcija, kakor je tudi v konkretnem obveščanju objektivnost preveč nedoločena pojem. Vsako poročilo je namreč na ta ali oni način, s teh ali onih razlogov več ali manj neizbežno subjektivno obarvano — ima neizbežen pečat osebnosti poročevalca kot tudi okoliščin poročanja. Iz te kože in takega vpliva ne more noben poročevalec in nobeno poročilo.

V učbenikih novinarstva je brez ovinkov rečeno, da se vrednost novinarja, torej tudi časnika, meri po tem, kako uspešno zastopa določeno politiko, v službi katere deluje, oziroma — koliko spretno in sposobno spodbija nasprotno politiko. Preprosteje rečeno, časnik je boljši, kolikor boljše propagira politiko, katero zastopa, in zato je dolžan vzeti vse najboljše iz te politike in, kajpak, vse najslabše iz nasprotno politike. Preneseno v naš čas, to pomeni, da današnji časnik mora koristiti samoupravljanju ne samo kot politiki, temveč kot že uresničeni ureditvi družbe. Novinar sedanosti torej beleži vse informacije, ne sme se zadovoljiti samo z uradno dobljenimi, zlasti če so očitno nepopolne oziroma — dozirane, dajane po delčkih, kakor so recimo forumski informatorji selekcionirajo za določen čas in določene namene animiranja javnosti v korist uresničevanja politike posameznega foruma.

To pa je očitno zelo težko delo z mnogo zased in nevarnosti, ki jih je treba prebraditi na poti do resnice, ki jo je treba pretehtati z merili samoupravljanja. To pa zopet zahteva velikansko znanje samoupravljanja, s predznanjem marksizma in tudi drugih ideologij, ki se mešajo v vsakdanjih dogajanjih in nas čisto vodijo na stranpota. Pri presojanju o objektivnosti ali neobjektivnosti posameznega poročila je torej treba pretehtati vso osebnost poročevalca, kajti tudi on je človek in dela napake, in vprašanje je, ali je neko konkretno častno razsodišče to tudi pripravljeno narediti ali pa se ravna le po formalnih postavkah nekega kodeksa profesionalne organizacije, a z delimo: ali je prizadeti objektivno že lahko v službi samoupravljanja?

V. Sirc

TEŽAVE Z BLATNIM JEZEROM

Madžarska vlada je znova razpravljala o zaščiti Blatnega jezera, največjega turističnega središča in največjega srednjeevropskega jezera, kjer se poleti nabere tudi milijon letoviščarjev. Načrt za reševanje jezera so naredili že pred nekaj leti, ko mu je grozilo popolno onesnaževanje in porušenje biološkega ravnotežja. Razmere so se le delno popravile, ko so prepovedali gradnje in naseljevanje na obalah jezera. Prepoved bo veljala še do konca stoletja, nadaljevali pa bodo čiščenje odpadnih voda in regulacijo kanalov, ki se izlivajo v jezero. Letos so za to namenili 600 milijonov forlatov.

Izzivi in pritiski

Skoraj ne mine dan, da v Washingtonu ne bi omenjali Nikaragve, ki se spreminja v eno od prioritarnih tem drugega predsedniškega mandata Ronalda Reagana. Državni sekretar za zunanje zadeve Shultz je pred dnevi v Kongresu dejal, da je Nikaragva padla „za železno zaveso“ in da imajo Združene države Amerike „moralno dolžnost“ preprečiti, da takšno stanje ne bi postalo trajno. Reagan je v nekem radijskem intervjuju trdil, da se bo komunizem razširil še na Salvador, Kostariko, Honduras ter drugod po Latinski Ameriki, če ne bodo sandinistov v Nikaragvi onemogočili. Podpora „protisandinističnim silam je po Reaganovem mnenju“ dejanje samoobrambe“, saj sandinisti ne dobivajo — kot je poudaril pred dnevi — pomoč samo od Sovjetske zveze, ampak tudi od Palestinske osvobodilne organizacije, Irana, Libije in Rdečih brigad.

Stopnjevanje pritiska na Nikaragvo je usmerjeno trenutno predvsem k enemu cilju: prepričati Kongres, o upravičenosti pomoči protisandinističnim silam, ki naj bi milimo prikrite pomoči, ki jo daje CIA, prihodnje leto dosega 80 milijonov dolarjev.

Na tiskovni konferenci pred dnevi je Reagan postregel s podatki: armada Nikaragve se je povečala za 10 na 110 tisoč vojakov, dobili so 150 novih tankov, 44 helikopterjev, v državi pa je tudi 10 tisoč prostovoljcev iz drugih držav.

Zunanji minister Nikaragve je te Reaganove trditve zavrnil v svojem intervjuju v New Yorku Timesu kjer je trdil, da si Reaganova administracija prizadeva uničevati nikaragovska pristanišča in ustvarjati vtis, da je Nikaragva grožnja za ameriške interese v tem delu sveta.

Proti našemu izvozu

Evropska konfederacija lesne industrije je zahtevala uvedbo protidumpinškega postopka za jugoslovanski uvoz plošč in lesnih vlaken v države EGS. To je od začetka leta že drugi postopek proti Jugoslaviji. Kot trdi omenjena konfederacija, prodajajo Jug. vija, Argentina, Portugalska in Švica plošče in lesna vlakna do 46 odstotkov ceneje kot proizvajalci istih izdelkov v državah evropske gospodarske skupnosti.

Protidumpinški ukrepi so po mnenju poznavalcev razmer v EGS ena najbolj bolečih sestavin protekcionistične politike te skupnosti. Jugoslovanski proizvajalci dokazujejo, da gre za neupravičene obtožbe in da gre za razlike v ceni med uvoženim in domačim blagom na trgu EGS na rovaš drugačne sestave stroškov.

V ŽARIŠČU DOGODKOV

NAJVEČJI DOLŽNIK — FEDERACIJA

Po neki še neobjavljeni analizi je v Jugoslaviji za šest do sedem milijard dolarjev zgrešenih naložb. Natančne podatke o tem, koliko je kdo zares dolžan, je zelo težko dobiti, čeprav so odrgnili tančico, ki je zastirala skrivnost dolgov.

Te podatke časnikarjem še vedno neradi dajejo in številke, ki jih objavljamo, so iz naše lastne dokumentacije. Če o njih ne bi bili prepričani, jih sploh ne bi objavljali — od uradnih podatkov se utednejo razlikovati za 10 ali nekaj več milijonov dolarjev.

Iz tabele, ki jo objavljamo, je razvidno, kolikšen je bil sredi lanskega leta celotni dolg Jugoslavije do tujine, pa tudi, koliko so takrat znašali dolgov posameznih republik in pokrajin.

Da pa bi zares vedeli, koliko je kdo v državi dolžan, ne zadoščajo le goli podatki, potrebovali bi še vrsto drugih, ki bi jih lahko pojasnili. Manjkajo predvsem podatki o celotni in resnični zadolženosti federacije. Kajti federacija je največji posamični dolžnik. Kaj je počela (in gradila) federacija, da se je zadolžila za več kot 5,2 milijarde dolarjev? Znano je, da federacija že dolgo nima „lastnih“ sredstev in „lastnih“ objektov, prav tako je znano, da v zadnjih desetih letih (v

času, ko je nastala večina dolgov) federacija ni imela vzrokov, vsaj ne velikih, da bi najela toliko tujih posojil. Sicer pa se ve, da skupščina Jugoslavije „potrjuje“ sleherni zadolžitev federacije v tujini in da se za vsako posamično zadolžitev sprejme poseben zakon.

Ob razvozlanju vprašanja, zakaj se je pojavil tolikšen dolg federacije — pa naj se ga lotijo s katerekoli strani — vselej ugotovimo isto: da je to dejanska zvežna dolg republik in pokrajin. Lani in predlanskim se je federacija v pogajanjih o reprogramiranju tujih dolgov pojavila pred tujimi upniki kot porok in tako so na njen račun „prevrgli“ tisti del reprogramiranega dolga, ki ga republike in pokrajine niso mogle pravočasno vrniti.

To v praksi pomeni, da bo dolg federacije naraščal tudi v prihodnjem razdobju, dolgov republik in pokrajin pa se bodo nižali — če bi se seveda nadaljevala politika reprogramiranja dolgov.

Stanje jugoslovanskih dolgov do tujine junija 1984 (srednjeročna in dolgoročna posojila)

V milijonih ZDA dolarjev

SR Bosna in Hercegovina
SR Črna gora

2.118
860

SR Hrvaška	3.050
SR Makedonija	1.126
SR Slovenija	1.480
SR Srbija	3.240
SAP Vojvodina	990
SAP Kosovo	860
federacija	5.260
Skupaj:	18.984

Ne ve se natanko (teh podatkov nismo mogli dobiti), koliko dolgov so v minulih dveh letih reprogramirali kateri republiki ali pokrajini, zato (vsaj iz podatkov v tej tabeli) ni mogoče ugotoviti niti tega, koliko znašajo dejanski posamični dolgov. Podatkom iz tabele bi morali pripisati še zneske reprogramiranih dolgov.

Drugo vprašanje pa je spet, ali so vsi dolžniki hkrati tudi porabniki deviz, ki so jih dobivali kot posojila. Znano je denimo, da so bile v petletnem planu za razdobje od leta 1976 do 1980 številne delovne organizacije, zlasti z nerazvitih območij, prisiljene najemati tuja posojila, da bi lahko financirale svoje programe.

Glede na to, da nekatere med njimi niso potrebovale deviz, vsaj vseh ne, so jih prodajale na deviznem trgu, vendar so še naprej ostajale nosilce posojil, se pravi tudi deviznega dolga. Tako je denimo znano, da deviz ni potrebovala železnica, avtocesta, pa še nekateri drugi. V dokumentaciji imamo podatke tudi o tem, da so takrat prodajala devize velika podjetja — Metalurški kombinat v Smed-

revu, Aluminijski kombinat v Titogradu in Luka Bar.

Potemtakem so nekateri najemali devizna posojila, drugi pa so tako dobljene devize uporabljali. Zdaj nerazvite republike trdijo, da so te devize zvežne kupile razvite republike, ki se jim zato ni bilo treba devizno zadolževati v tujini (po razpoložljivih podatkih je Privredna banka v Zagrebu smo v letu 1979 kupila na deviznem trgu približno 600 milijonov dolarjev, ki jih nosilci deviznih posojil niso „potrebovali“).

Sodijo, da je tolikšna zadolženost v tujini eden glavnih krivcev za sedanjo krizo. Vendar se zdi, da niso tako zelo sporni sami dolgov, ampak da je bolj sporno to, kako so posojila, dobljena v tujini, uporabljali. Po neki analizi, ki še ni objavljena, lahko z gotovostjo trdimo, da znašajo vse zgrešene naložbe v državi od 6 do 7 milijard dolarjev. To dejansko pomeni, da ti „zgrešeni“ objekti ne zmorejo sami vračati dolgov, marveč jih mora namestiti njih nekdo drug. Ta „nekdo drug“ pa bi le stežka plačal lastni in tuji dolg, pa naj bi se tako produktiven.

(NIN)

globus

LONDON — Zaradi enajstmesečne stavke britanskih rudarjev, ki še vedno traja, so morali elektrarne preusmeriti s porabe premorne na nafto. Dodatni strošek je znašal 1,8 milijarde funtov sterlingov.

ANKARA — Vojaško sodišče na jugovzhodu Turčije je z obtožbo, da so nameravali strmoglaviti režim, obsodilo 22 ljudi na smrt. 25 na do smrti je 3 t 6 pa na tri do dvajset let zapora.

RIO DE JANEIRO — Brazilija je lani izvozila za dve milijardi in 200 milijonov dolarjev orožja, njeni največji kupci pa so države Srednjega vzhoda. Po izvozu orožja je bila Brazilija lani na šestem mestu v svetu.

VATIKAN — Papež Janez Pavel II. bo najbrž obiskal Kamerun, Kenijo, Zaire in Togo. To bo že tretje papežev potovanje v Afriko.

BUENOS AIRES — Bivša predsednica Argentine in vodja peronistov Maria Estela Martinez de Peron — Izabela, je dala ostavko na položaj vodje peronistične stranke. Izabela živi v Madridu.

ATENE — Grčija je sporočila, da ne bo sodelovala na vojaških vajah atlantskega pakta v vzhodnem delu Egejskega morja.

SAARBRÜCKEN — Na kongresu zahodnonemške liberalne stranke (FDP) so za novega predsednika izvolili Martina Bangemanna, ministra za gospodarstvo v sedanji koalicijski stranki.

ANKARA — Turška vlada je protestirala zaradi nasilnega spreminjanja priimkov pripadnikov turške manjšine, ki živi v Bolgariji. V povojnih letih se je iz Bolgarije odselilo v Turčijo okoli 280 tisoč Turkov.

DUNAJ — Avstrijski minister za gradbeništvo Karl Sekanina je odstopil. Časopisje ga je namreč obtožilo, da je porabil sindikalni denar za nakup razkošnih vil na Dunaju. Sekanina je obtožbe zavrnil s trditvijo, da si je 400 tisoč šilingov samo sposodil.

LENDAVA — Na seji izvršnega sveta skupščine občine so razpravljali o predlogu odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil storitev ter o osnutku odloka o komunalnih takсах v občini. Na dnevnem redu se je bil tudi osnutek odloka o nadomestilih in povračilih stroškov delegatom in drugim, ki sodelujejo pri delu skupščine in njenih organov. Izvršni svet je razpravljal tudi o povznanju stanarin.

GORNJA RADGONA — Na seji izvršnega sveta so razpravljali o poročilu o stanju vzgoje in izobraževanja v občini. Organiziranost šolske mreže se ni bistveno spremenila, saj še naprej obstajata dve centralni, 5 samostojnih in 2 podružnični šoli. Število šolajočih otrok se glede na prejšnja leta ni povečalo. Celodnevna šola je organizirana na dveh šolah, solidna pa je tudi kadrovska osnova, saj pogojev za delo ne izpolnjuje le devet delavcev. V okviru materialnih možnosti so izpolnjeni tudi pogoji za vzgojno-izobraževalno delo. Vozačev je 30 odstotkov, v prehrano pa so vključeni vsi otroci. V prihodnje pa bo potrebno proučiti dosedanje mrežo šol, saj v nekaterih krajih upada število otrok. Na področju vzgojno-varstvene dejavnosti so doseženi nekateri premiki, to je predvsem organizacija v 2 vzgojnovarstvena centra.

LENDAVA — Na seji odbora za obeležitev 50-letnice Ljudske pravice pri občinski konferenci SZDL Lendava so ocenili izvedbo kulturnega programa ob praznovanju obletnice v Veliki Polani. Odbor je bil mnenja, da je program uspel, sporočilo Ljudske pravice pa bo potrebno razvijati in ohranjati med mladimi v osnovnih šolah. Odbor se je pogovoril tudi o nadaljnjih akcijah za obeležitev tega pomembnega praznika.

LENDAVA — Občinski svet Zveze sindikatov je skupaj s občinskimi komitejem ZKS organiziral seminar za organizatorje kulturne aktivnosti v organizacijah združenega dela. Seminar sodi v priprave na razpravo o kulturi, ki bo v osnovnih organizacijah. Na seminarju je tekla beseda o vlogi sindikatov pri razvijanju kulturne življenja delavcev ter o sodobnih oblikah delovanja na področju kulture.

LENDAVA — Na seji koordinacijskega odbora za proslave pri predsedstvu občinske konference SZDL so sprejeli program praznovanja za letošnje leto. Med pomembnejša praznovanja so uvrstili 10-letnico delovanja sisa madžarske narodnosti ter praznovanje 1. maja. Letos naj bi praznik dela proslavili vsi delavci v rekreacijskem centru v Petušovcih. Praznovanje 40-letnice sindikatov pa bo v osnovnih organizacijah. Odbor za proslave je menil, da bo potrebno za letošnji občinski praznik pripraviti dober program, v katerem bodo zajeta vsa področja delovanja v občini.

MURSKA SOBOTA — Po obsežni razpravi na razširjeni seji predsedstva OK ZSMS skupno s člani komisije za idejnopolično delo, na kateri so se dogovorili za obiske v osnovnih organizacijah, čaka mlade iz soboške občine precej nalog. Že ta mesec, zlasti pa v marcu in aprilu nameravajo člani predsedstva OK ZSMS obiskati kar sto organizacij mladih v krajevnih skupnostih. Tako se bodo konkretno seznanili s problematiko delovanja mladih, omogočeno pa bo tudi hitrejša in učinkovitejša reševanje odprtih vprašanj. Posebno pozornost bodo namenili aktualnim nalogam pri uresničevanju programskih usmeritev 11. kongresa ZSMS.

MURSKA SOBOTA — Center za obveščanje in propagando pri OK ZSMS je pripravil letošnjo prvo številko glasila Izvirni mladih, ki je izšlo v nakladi 280 izvodov. Na 15. straneh glasila so obdelali aktualno temo glede glasbe, plesa in zabave mladih, komentirajo dogajanje na srednješolskem centru in razmišljajo o interesnih dejavnostih na zdravstveni šoli. Poleg tega lahko preberemo zanimive novice iz osnovnih organizacij in o delu počitniške zveze.

MURSKA SOBOTA — Na skupščini obrtnega združenja v Murški Soboti so pregledali delo v prejšnjem letu in sprejeli program za leto. Obrtno združenje je bilo lani zelo aktivno, prav tako pa bo letos. Spodbujalo bo zlasti razvoj deficitarnih dejavnosti, pozornost bodo posvetili izobraževanju, izboljšanju gostinsko turistične ponudbe, dvigu poslovne morale, sodelovanju na sejnih in razstavah itd. S finančnim planom, ki so ga sprejeli na skupščini obrtnega združenja, so predvideli 6 milijonov 161 tisoč dinarjev prihodka in prav toliko odhodkov. Največ sredstev (2 milijona 885 tisoč dinarjev) so namenili za izobraževanje, propagando dejavnosti, športne igre, rekreacijsko dejavnost in drugo. Obrtniki bodo za delo obrtnega združenja prispevali 1,3 odstotka od ugotovljene davčne osnove.

DOLGA VAS — Na letnem občnem zboru nogometnega društva Olimpia so ocenili delovanje v minulem letu in sprejeli finančni načrt za letošnje leto. Izvolili so tudi novo vodstvo društva. Določevalo bo letno delovanje, ki ima že dolgoletno tradicijo in je bilo vselej uspešno. Doma so si uredili tudi nogometno igrišče, vsi vaščani pa podpirajo društvo, v katerem se združuje vedno več mladih. Letnega zbora so se udeležili tudi predstavniki občinske zveze, telesno-kulturne skupnosti in družbenopolitični delavci krajevnih skupnosti.

MURSKA SOBOTA — Občinska konferenca ZSMS Murška Sobotica je v soboto, 23. februarja, organizirala vsakoletni seminar za mlade informatorje. V Dijaškem domu Stefan Kovač v Murški Soboti se je zbralo okrog petdeset mladih novinarjev iz osnovnih in srednjih šol ter iz mladinskih organizacij v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah. V začetku so se udeleženci seznanili z osnovami novinarskega dela, s sredstvi javnega obveščanja ter z novinarskimi vrstami.

LENDAVA — Na seji komisije za narodnostna vprašanja pri občinski konferenci SZDL so razpravljali o financiranju glasil madžarske narodnosti. Gre za Nepujszag, madžarski radijski program in druge publikacije. Razpravljali so tudi o vsebinski zasnovi televizijske oddaje Mostovi in menili, da bi morala biti le ta češče na programu. Komisija za vprašanja narodnosti je sprejela program dela za letošnje leto.

GORNJA RADGONA — Akcija zbiranja denarja za gradnjo kirurškega bloka je postala množična, lahko bi rekli — ljudska. Koliko pomeni zdravje za našega človeka in zavest o tem, da so za to potrebne ustrezne možnosti, je spodbudila poleg ustaljenih načinov zbiranja še vrsto dobrodelnih akcij, v katere so se vključili, kot smo že zapisali, mnogi. Ena izmed takih akcij je bila prejšnji petek v kulturnem domu v Gornji Radgoni, kjer so mladi pripravili kulturno prireditev, na kateri so nastopili mladi od vrta naprej. Prispevke, zbrane na prireditvi, so namenili za kirurgijo, zbrali pa so 14.673 dinarjev.

do tedna

ABC Pomurka prejela za lansko letino dodatna sredstva

Izvršni odbor Samoupravnega sklada za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane v SR Sloveniji je na seji pred dnevi sprejel sklep o dodatnih spodbudah za pospeševanje kmetijstva, proizvodnje hrane, pridelane po programu leta 1984 iz presežnih sredstev sklada.

Za pridelavo pšenice v letu 1984 so kmetijski organizacijam namenili 114.300 milijona dinarjev.

Od te vsote bodo 4 dinarje za kilogram oddane pšenice ali rži deležni vsi družbeni kmetijski obrati. Na ta način so posebej izenačili možnosti pridelave pšenice v zasebnem in družbenem sektorju, ki ni bil deležen zamenjave koruze za pšenico. Štiri dinarje za kilogram bodo prejeli tudi pridelovalci semenske pšenice. Pridelovalci pšenice na družbenih posestih ABC Pomur-

V razmerah, ki terjajo kar največjo delavnost in zavzetost, odgovornost in sposobnost komunistov, v soboški občini ne morejo biti zadovoljni z idejnopoličnim usposabljanjem in marksističnim izobraževanjem članstva ZK v obdobju 1983/84. To velja predvsem za številni obseg izvajanja raznih izobraževalnih oblik, saj jim ni uspelo obdržati doseženo raven iz prejšnjih let. Marsikateri, pomankljivosti so opazne tudi v večini od 143 osnovnih organizacij zveze komunistov v občini, kjer so le delno opravili študijske sestanke iz obveznih tem. Vzrok za takšno stanje je treba gotovo iskati tudi v pasivnosti in premajhni akcijski enotnosti med članstvom. Zato bo treba, kot so poudarili na seji predsedstva OK ZKS v Murški Soboti, zaostri odgovornost komunistov in OO ZKS, da bi dosledneje izpolnjevali statutarno opredeljeno obveznost za stalno idejnopolično usposabljanje.

V pretekli izobraževalni sezoni so se še najbolj uveljavili akcijski

posveti s sekretarji ali člani sekretariata osnovnih organizacij ZK. Izvedli so tudi dva seminarja kandidatov za sprejem v ZK s 23 udeleženci, občinsko politično šolo, ki jo je uspešno končalo 14 slušateljev (prijavljenih je bilo celo 30 slušateljev), posvet za evidentirarje in druge oblike idejnopoličnega izobraževanja komunistov. Izostali pa so seminar za organizatorje in usmerjevalce idejnopoličnega izobraževanja v OO ZKS zaradi pomanjkanja predavateljev, seminar za novosprejetе člane ZK spričo premajhnega odziva in iz objektivnih razlogov seminar o samoupravljanju v združenem delu.

Vsekakor pa najbolj bode v oči podatek, po katerem se število vstopov v zvezo komunistov v soboški občini manjša, občutno zlasti po letu 1982. Tako beležijo v minulem letu celo najnižje število sprejemov v partijsko organizacijo, in sicer skupno 33. Pri tem je značilno, da vsi novosprejeti člani ZK niso predhodno opravili seminarja

za kandidate. Vse to terja, da prav v osnovnih organizacijah ZK odločneje izboljšajo učinkovitost svojega dela in v večji meri kot doslej vplivajo na kadrovske krepitev organizacije.

Zato so člani predsedstva OK ZKS v Murški Soboti sklenili, da morajo v prihodnje razne oblike idejnopoličnega usposabljanja in marksističnega izobraževanja postati vabljivejše in dostopnejše različni strukturi partijskega članstva. Zveza komunistov bo učinkovitejša, če bo več storila tudi za idejnopolično usposabljanje, je bilo med drugim slišati v razpravi. Hkrati so člani predsedstva OK ZKS potrdili program individualnega usposabljanja, ki komunistom v soboški občini predlaga pester izbor teoretičnih tem, pa tudi v življenjski in delovni praksi porajajočih se problemov, pri reševanju katerih bi morali aktivno sodelovati.

Milan Jerše

BOLJŠE NAGRAJEVANJE PRISPEVA K SOCIALNI VARNOSTI

V soboški občini namenljajo zadnje čase precej pozornosti socialni zaščiti delavcev, zlasti tistim z najnižjimi osebnimi dohodki. V tej zvezi se je še posebej angažirala sindikalna organizacija, ki med drugim ugotavlja, da v večini organizacij združenega dela nimajo urejenega ustreznega sistema nagrajevanja. Znano je, da so za minulo obdobje značilni zaostreni pogoji gospodarjenja, prehod k ekonomskemu zakonitostim pridobivanja dohodka in pristop k doslednejšemu uresničevanju ciljev gospodarske stabilizacije.

V zvezi s tem so se v soboški občini v večji meri pojavljale težave v nekaterih gospodarskih in družbenih dejavnostih, ki so se pokazale zlasti v slabšem materialnem položaju, pritiskih na povečanje osebnih dohodkov in nadaljnjem upadanju standarda delavcev. Spričo dejstva, da so gospodarska gibanja po nekaj letih v primerjavi s slovenskim povprečjem zaostajala, pri čemer je zaskrbljujoče stanje zlasti na področju kovinske in lesne industrije, deloma pa tudi v žironeji, stopa v ospredje vse aktualnejše vprašanje socialne varnosti delavcev. V soboškem sindikalnem svetu so že med letom poglabljeno spremljali to zelo občutljivo področje, ki močno vpliva na življenjski standard zaposlenih. Med drugim so se zavzemali, da postane sklad skupne porabe v večji meri element socialne varnosti. V občini je namreč sedaj nekaj organizacij, kjer tudi 10, 20 ali celo 30 odstotkov zaposlenih prejema osebne dohodke, ki so v bistvu na meji zamejenega. Poleg tega povzroča zagotavljanje zamejenega osebnega dohodka v mnogih organizacijah, predvsem pa v družbenih dejavnostih, kjer večina tehničnega osebja prejema le zamejen OD, uravnilovko.

Zato so upravičene težnje, da je

najnižji osebni dohodek višji od zamejenega, za vse delavce, ki zaradi nedoseganja norm tega ne dosežejo, pa je treba analizirati

KOMENTAR

razloge in zahtevati ustrezne ukrepe. V času hitrejšega porasta življenjskih stroškov pa stopa v ospredje tudi zavzemanje za sprotnejšo valorizacijo raznih oblik socialnih pomoči oziroma nadomestil.

Slej ali prej pa je treba pri zagotavljanju socialne varnosti delovnih ljudi in občanov izhajati iz dela in njegovih rezultatov, za kar obstaja jasna opredelitev v dolgoročnem programu gospodarske stabilizacije. Uvajanje različnih draginskih dodatkov, o čemer se je precej razmišljalo med letom, gotovo ne vodi k učinkovitejšemu reševanju tega vprašanja, ker lahko v veliki meri razvednoti delo in njegove rezultate. Samoupravni sporazum o socialno-

varstvenih pomočeh opredeljuje kriterije pri dodeljevanju različnih prejemkov, za kar se še posebej zavzemajo tudi v sindikatih. Pri tem pa naj ti prejemki bolj kot doslej preidejo v funkcionalne oblike. Znatno več naporov pa bo treba v zdajšnjih razmerah vložiti na področju ustreznega sistema nagrajevanja. To je eno najzahtevnejših in najobčutljivejših področij, kjer je za zdaj še premalo kakovostnih premikov. Hitreje spreminjanje oziroma dograjevanje sistema nagrajevanja mnogokje otežkoča tudi pomanjkanje ustreznih strokovnih kadrov. V soboški občini zaenkrat ni strokovnjaka, ki bi se izključno ukvarjal z vprašanjem nagrajevanja. V glavnem je ta naloga prepuščena plansko-analitskim in razvojnim službam, pravnim službam, računovodskim ali vodstvenim delavcem. Zato si je treba prizadevati, da bodo vsaj v večjih organizacijah dobili ustrezne kadre, ki se bodo pretežno ali celo izključno ukvarjali s problematiko nagrajevanja.

Milan Jerše

Š. S.

ČETRTIČ V INGOLSTADTU

Mesto Murška Sobotica in gospodarstvo pomurske regije bosta v letošnjem letu že četrtič sodelovala na sejm MIBA v Ingolstadt.

Razstavljalec iz Pomurja, ki bodo v prijateljskem mestu v ZRN, v katerem je zaposlenih blizu 1000 delavcev iz Pomurja, predstavili dosežke pomurske industrije, turistično ponudbo, ponudili izdelke domače obrti, pripravili pa bodo tudi poskušajo prekmurske slivovke in brezalkoholnih pijač. Gostitelji so na letošnjem sejm MIBA 85 na razstavišču odmerili Pomurcem

85 kvadratnih metrov prostora. Pomurci bodo na sejemskem prostoru pripravili tudi še tradicionalni sprejem za predstavnike mesta in gospodarstva mesta Ingolstadt in predstavnike s tem mestom spoprijateljenih mest.

Na sejmju se bo predstavilo tudi čez dvajset pomurskih umetnikov.

Na razstavi bodo sodelovale: ABC Pomurka, Mura, Radenska, Rašica in tozd iz Belinec in Pomurski tisk. Razstavljalec se bodo predstavili izdelki, ki so zanimivi za kupec v ZRN.

Ob pestri turistični ponudbi Pomurja, katere predstavitev bo na sejmju namenjen poseben prostor, je pomembno, da bodo pomurski razstavljalec letos ustregli tudi številnim kupcem izdelkov domače obrti iz gline, slame in koruznega liča. Na željo domačinov pa bodo svoj prostor popestrili s prikazom izdelovanja keramičnih izdelkov in izdelkov iz liča.

Na sejmju bo organizirana tudi degustacijska prodaja mineralne vode, brezalkoholnih pijač, slivovke, penečih se in drugih vin.

Boris Hegeduš

LANI USPEŠNO, KAKO PA LETOS?

Lansko leto je bilo uspešno za družbene turistično-gostinske organizacije Pomurja, saj so vse razen ene, povečale število nočitev. V tozdu Naravno zdravilišče Radenske so imeli 153.600 nočitev, kar je za 8,5 odstotka več kot leto prej. Število tujih nočitev je bilo 18.000, kar je za 29 odstotkov več. V soboški Zvezdi so imeli 16.500 nočitev, kar je za 7,3 odstotka več. Tujih nočitev je bilo

2285 — za 10 odstotkov več. V Diani je bilo 22.000 nočitev, kar je za 5 odstotkov več. Tujih nočitev je bilo 5500 oziroma 10 odstotkov več. V ljutomerskem Jeruzalemu so imeli 20.000 nočitev, kar je za 24 odstotkov več. Tujih nočitev je bilo 5900 oziroma 68,6 odstotka več. Tudi v Moravskih Toplicah so povečali število nočitev. Lani jih je bilo 132.600, kar je v primerjavi z letom prej za 24 odstotkov več. Tujih nočitev je bilo 81.500, kar je za 27,6 odstotka več. V lendarški Lipi in kopališču v Petišovcih so imeli lani 29.760 nočitev — za 12 odstotkov več kot 1983. Zlasti so povečali število tujih nočitev. Ostanke nam še radgonski Grozd, kjer je bilo lani 10.000 nočitev, vendar za 10 odstotkov manj kot leto prej. Pač pa so uspeli povečati število tujih nočitev, in sicer za 46 odstotkov.

Iz teh podatkov torej lahko sklepamo, da v naše kraje turisti ne prihajajo le za dan, ampak je vse več takih, ki ostajajo po več dni. Ugodno je zlasti, ker se povečuje odstotek tujih prav tako pa tudi domačih nočitev, s tem pa

tudi izkoriščenost prenočitvenih zmogljivosti. V Pomurju smo namreč zgradili dovolj hotelov in ne bi bilo prav, ko bi samevali. Zahvaljujoč nenehnim prizadevanjem gostinsko-turističnih delavcev se število nočitev nenehno povečuje, s tem pa tudi izkoriščenost hotelov. V hotelih, ki so združeni v okviru Radenske, je bila lani poprečna zasedenost 46 odstotkov, v Lipi v Lendavi pa 54 odstotkov. Najboljšo izkoriščenost pa so imeli v Moravskih Toplicah v vikendskem naselju — 80 odstotkov.

In kakšno je trenutno stanje v pomurskih hotelih? V januarju in februarju nobeno leto ni veliko tujih gostov, pa je tako tudi zdaj. Seveda pa si gostinsko-turistični delavci prizadevajo za čim boljši obisk. Gostujoča bodo spet veliko bolje zasedena od 1. marca, saj bodo pripravili nekatere prireditve, na primer slovesnosti ob dnevu žena, v času, ko bo bolj toplo, pa bo tudi več kopalcev v zaprtih bazenih. Tudi zdraviliške storitve bodo gostje bolj usposabljali. V Lendavi letos od

tujcev pričakujejo veliko gostov iz Nemčije, v Moravskih Toplicah bodo spet prevladovali Avstrijci, v Radencih pa so od tujcev na prvem mestu — Finci, na drugem gostje iz Izraela, nato Nemci, Avstrijci, Zanimivo, kaj ne? V Radencih bo tudi letos veliko Fincev, ki bodo ostali po 14 dni. Iz Nemčije bo 22. maja pripeljal v avstrijsko Radgono poseben vlak, ki so ga poimenovali Radenska ekspres. Z njim se bo pripeljalo 350 gostov, ki bodo preživeli teden dni v Radencih. Letos računajo v vseh gostinsko-turističnih tozdih tudi na večje število domačih gostov, tudi Pomurcev, saj si marsikdo ne more več privoščiti dopusta v oddaljenem kraju. Ne smemo pa prezreti ob zdraviliškem in izletniškem turizmu tudi poslovnega turizma. Že res, da ni več toliko poslovnih prireditev (simpozij na primer), toda ta oblika pridobivanja gostov se spet »odpira«. V radgonskem Grozdu si veliko nočitev obetajo med sejmjom gradbeništvu.

Š. SOBOČAN

Piroška Korfein, Zagreb, Horvatova 4 (namesto venca na grob pok. Mirkota Hiršla, M. Sobota) — 3.000,00 din; Družina Bošnjak, Moravci, Dolga ulica 15 (namesto cvetja na grob Franciške Kuzma, Tešanovci) — 1.000,00 din;

Učenci 5. c razreda Osnovne šole Dane Šumenjaka, M. Sobota (namesto venca na grob pok. očetu tov. razredničarke Elizabete Koršič) — 2.800,00 din; Družina Jožeta Gjerkeša, Lendavske gorice 407 (namesto venca na grob pok. Ivanu Tivadarju, Mostje) — 2.000,00 din; Družini Pintarič, Murska Sobota, M. Kuzmiča 20 (namesto venca na grob pok. Antonu Vlaju, Rakičan) — 4.000,00 din; Štefan Antalič, Murska Sobota, Šumenjakova 4 (namesto venca na grob pok. č. sestr. Vilmi Lapoš iz Krapine) — 3.000,00 din; Družina Stefana Kučana, Moravci 118 (namesto venca na grob pok. Aleksandru Kerčmaru, Tešanovci) — 2.000,00 din; Delavci Mura TOZD Ženski plašči — prikojevalnica 401 (namesto venca pok. Janezu Lainščaku) — 3.150,00; Družine Rituper, Brunec in Klemenčič, Murska Sobota (namesto venca na grob pok. Franca Cipota, Mlajinci) — 3.000,00 din; Jože Rituper, Polana 13 a (namesto venca na grob pok. Franca Cipota, Mlajinci) — 1.000,00 din; Delavci PZC Zdrav. dom Murska Sobota — Uprava (namesto venca na grob pok. mami Marije Vegi) — 2.500,00 din; Sonja Szepesy, Beltinci, Mladinska 8 (namesto cvetja na grob pok. Helene Ivko Beltinci) — 1.500,00 din; Štefan Ficko, Murska Sobota, Kocljeva 4 — 10.000,00 din; Družina Hermana Rogana, Murska Sobota, Severjeva 19 (namesto venca na grob pok. Ivana Pisaneca) — 1.000,00 din; Družina Jožeta Kovača, Murska Sobota, Kajuhova 19 (namesto venca na grob pok. Silvestra Bruneca, Petanjci) — 3.000,00 din; Delavci SPIZ Murska Sobota (namesto cvetja na grob pok. mami dr. Stefana Gruškovnjaka) — 1.000,00 din; Peter Brunec z družino, M. Sobota, Tomšičeva 3 — 5.000,00 din; MURA Tov. oblačil in perila — računovodstvo M. S. (namesto venca na grob pok. očeta Olge Gomboc) — 3.200,00 din; OOS Jeklotehna M. S. TOZD VP (namesto venca na grob pok. očetu Franca Mekicarja, Sebeborci 122) — 4.000,00 din; Lovska družina Radenci (namesto venca na grob pok. Simonu Mohorju, Hrasje Mota 31, p. Radenci) — 3.000,00 din; Majda Jovan Toplak, Ljubljana, 29. Herc. divizije 15 (namesto cvetja na grob pok. Franca Kernjaka iz Ljubljane) — 3.000,00 din; Jože Gregorec — starejši, Puconci 68 — 5.000,00 din; Geza Šoštarec, Puconci 74 (namesto venca za pok. Jožeta Gomboca) — 1.000,00 din; Heinz Janecy, Wien, Brechergasse 7, (namesto cvetja za pok. prof. Vladimirja Močana, M. S.) — 5.000,00 din; Olga Gomboc z družino M. S. (namesto venca na grob pok. očetu Evgenju) — 5.000,00 din; Družina Sapač, Kajuhova 44, M. Sobota (namesto venca pok. očetu Karelja Horvata) — 2.000,00 din; Osnovna šola Šalovci (namesto venca za Franca Pirnata, Puconci) — 2.000,00 din; Alojzija Lešnik z družino, Razlagova 44, M. S. (namesto cvetja na grob pok. Stanku Sadaru, Gančani 223) — 1.000,00 din; Elkom LINA APAČE TOZD Notranja oprema (namesto venca za pok. sestro sodelavke Vere Klemenčič) — 3.000,00 din; Družina Jožeta Viteza, Tešanovci (namesto cvetja na grob Katarine Šavel, Vaneča) — 1.500,00 din; Ivan Repič, Naselje Ljud. pravice M. S. (namesto šopka na grob pok. očetu Karelja Horvata M. S.) — 1.500,00 din; Škalič — Kovač, Veščica 37, M. S. (namesto šopka na grob Ignaca Horvata) — 1.500,00 din; Kolektiv OŠ in VVO Krog (namesto cvetja na grob pok. Emeriku Severju) — 1.500,00 din; Obrtno združenje M. S. (namesto venca pok. obrtniku Vladimirju Šarkeziju iz Černelavec) — 1.500,00 din; Družini Bratkovič in Smodiš iz Bakovec (namesto cvetja na grob pok. Antona Gredarja) — 2.500,00 din; Sosedje iz Križevca pri Ljutomeru (namesto venca na grob pok. Jagančinčeve matere) — 2.500,00 din; Medobčinska gospodarska zbornica M. S. (namesto venca za pok. Alojza Pavliča) — 10.000,00 din; Štefan Hujs M. S. Cvetkova 22 (namesto venca na grob pok. Ane Fujs) — 3.000,00 din; Štefan Hujs M. S. Cvetkova 22 (namesto venca na grob pok. Tince Kastelice, matere dr. Gabriela Kastelica) — 3.000,00 din; Osnovna šola G. Petrovič (namesto venca pok. Janezu Lainščaku iz Veržej) — 3.300,00 din; Štefan Hujs M. S. Cvetkova 22 (namesto venca na grob pok. Joška Brumena M. S.) — 3.000,00 din; Frida Luk M. Sobota (namesto cvetja na grob pok. Frančiške Hochsteter M. S.) — 1.000,00 din; Platana OOS TOZD Lesna predelava M. S. (namesto venca pok. očetu Jožeta Vlaja) — 2.000,00 din; Potrošnik M. S. OOS

TO VP (namesto venca na grob pok. očetu Nade Škafar, Beltinci) — 2.000,00 din; Župnijski urad Tišina 21.200,00 din; Dini Titan z družino, Kupšinci (namesto šopka ob smrti očeta naše sosede Elizabete Koršič) — 1.000,00 din; Alojz Pihler, Bodonci (namesto venca na grob pok. Antonu Gredarju) — 1.500,00 din; Krajevno združenje ZZB NOV Tišina — 29.200,00 din; Družina Jožeta in Marije Bagaroš, Petanjci 68 a (namesto javne zahvale pevcem, govornikom in udeležencem pogreba pok. sestre Vide Toplak iz Zagreba) — 2.000,00 din; Družina Nikolaja Kučana, Murska Sobota, Vrtna 8 (namesto venca na grob pok. Kolomanu Ozvatiču, Berkovci) — 2.000,00 din; Družina Milana Verbanjšaka, Veržej 148 (namesto venca na grob pok. Silvotu Brunecu, Petanjci) — 2.000,00 din; Anton Tanacek, Vadarci 27 — 1.000,00 din; Družina Katice Štefanec Murska Sobota, Lendavska 17 b (namesto venca na grob pok. Alojzu Bokanu iz M. Sobote) — 2.000,00 din; Učenci 6. c razreda Osn. šole Edvarda Kardelja M. Sobota (namesto venca na grob pok. Rudolfu Horvatu, M. Sobota) 2.600,00 din; Družina Čer. Murska Sobota, Vrazova 16 (namesto venca na grob pok. Janezu Bendiku, M. Sobota) — 2.000,00 din; Sosedje: Poredoš, Voroš, Čahuk, Škaper, Sever, Radovanovič in Emri (namesto venca na grob pok. Rudolfu Horvatu, M. Sobota) — 10.000,00 din; Irma Lunežnik, M. Sobota, Ob Kanalu 5 (namesto venca na grob pok. Janezu Benciku, Murska Sobota) — 2.000,00 din; Sekcija žena pri KK SZDL Park Murska Sobota (namesto venca na grob pok. Janezu Benciku, M. Sobota očetu Jolanke Šparaš) — 2.000,00 din; Ožji sodelavci TMK Murska Sobota (namesto venca na grob pok. Vladimirju Močanu, Murska Sobota) — 5.000,00 din; Ožji sodelavci TMK silosi Lipovci (namesto venca na grob pok. Giderovi mami iz Tropovec) — 4.000,00 din; Družine Lehner, Kikec, Šiftar, Pucko in Ficko (namesto venca pok. Materi Darje Gerlec) — 3.000,00 din; Alojz Marič — EDMONTON Canada (namesto venca pok. Rozaliji Mekiš iz Sotine) — 3.000,00 din; Družina Vukanič M. S. Prešernova 7 (namesto cvetja pok. očetu Petra Merčnika, G. Radgona) — 1.500,00 din; Franc Baligač, Š. Kovača 17, Beltinci — 1.000,00 din; Sindik. podružnica DSSS Radenska Radenci (namesto venca za pok. sodelavca Silvota Bruneca) — 3.000,00 din; Danijel Hojs G. Radgona, Vrtna 1 (namesto rož za pok. Marico Bratina, Križevci pri Ljutomeru) — 2.000,00 din; Franc Jurša in Majda Filipič, Branoslavci, Ljutomer — 2.000,00 din; Družina Lačen — Lašič, Desnjak 3 (namesto venca na grob kolege Lašič) — 2.000,00 din; Dušanka Horvat, Vrtna 8, M. S. — 3.000,00 din; Viljem in Viktorija Čerpnjak, Prešernova 49, M. S. (namesto venca Ignacu Horvatu, Murska Sobota) — 1.500,00 din; Jože Lopert, Kolodvorska 30, Lendava — 1.000,00 din; Štefan Kosednar, Mačkovič 53 d — 5.000,00 din; Franc Erjavec, M. Sobota Kidričeva 2 (namesto venca na grob pok. Mariji Vereš, Bakovci 140) — 1.000,00 din; Učenci 7. b razreda OŠ Edvard Kardelj Murska Sobota (namesto venca na grob očetu sošolke Nataše Zulim) — 3.000,00 din; Občinska konferenca ZRVS Murska Sobota (namesto venca na grob Ivana Zulima iz M. Sobote) — 3.000,00 din; Štefan Mozer, Dobrovnik 229 — 5.000,00 din; Vendel Maruš, M. Sobota, Trstenjakova 33 (namesto cvetja na grob pok. Ivana Zulima iz M. Sobote) — 2.000,00 din; Krajevna org. ZRVS »Park« M. Sobota (ob smrti Rudija Horvata iz M. Sobote) — 1.500,00 din; OOS Mercator — Univerzal, Lendava (namesto venca na grob Rudija Horvata, direktorja LB M. Sobota) — 3.000,00 din; Janko Šalamun, Stroča vas 3 b Ljutomer (namesto venca za sosedo Rudolfa Severa) — 3.000,00 din; Integral PTP Avtoradgona, Gornja Radgona, DSSS (namesto venca za pok. Rudija Horvata, M. Sobota) — 10.000,00 din; Cecilija Rajh, J. Babiča trg 3, Ljutomer — 10.000,00 din; Ribiška družina Murska Sobota (namesto venca za pok. Ivana Zulima, M. Sobota) — 5.000,00 din; Jožef in Elza Toth, Križevci pri Ljutomeru (namesto venca na grob pok. Marije Bratina, Križevci pri Ljutomeru) — 2.500,00 din; Marija Kotnjek, Lendava (namesto venca pok. Rudiju Horvatu iz M. Sobote) — 1.500,00 din; Tibor in Marija Bagari, Murska Sobota, Miklošičeva 2 (namesto venca pok. Rudija Horvata) — 4.000,00 din; Družina Fujs Murska Sobota, Kroška 57 (namesto venca materi Anke Brunec, M. Sobota, Cankarjevo naselje 30) — 2.000,00 din; Društvo upokojencev Murska Sobota (namesto venca pok. Ivana Zulima, M. Sobota) — 1.000,00 din; Frida in Viljem Peček, M. Sobota Št. Kovača (namesto venca pok. Rudiju Horvatu Murska Sobota) — 2.500,00 din; Občinska konferenca zveze rez. vojaških starešin, M. Sobota (namesto venca pok. Rudija Horvata) — 3.000,00 din; OOS TOZD Zdravstveni dom Murska Sobota (namesto venca na grob pok. mame Marije Vegi iz Strchovec) — 2.000,00 din; OOS TOZD Zdravstveni dom Murska Sobota (namesto venca na grob pok. mame delavke Nade Pitz iz Murske Sobote) — 2.000,00 din; OOS TOZD ZD Murska Sobota (namesto venca pok. očeta delavke Anice Gjergjek iz Kroga) — 2.000,00 din; OOS TOZD ZD M. Sobota (namesto cvetja za pok. očeta Marjana Hiršla iz M. Sobote) — 2.000,00 din; OOS TOZD ZD Murska Sobota (namesto venca na grob pok. brata sodelavke Šarike Ščandjar iz Rakičana) — 2.000,00 din; OOS ZD Murska Sobota (namesto venca na grob pok. očeta delavca dr. Alojza Strupi iz Murske Sobote) — 2.000,00 din; Družine Šandor, Borovnjak, Grah M. Sobota (namesto venca pok. Ignacu Horvatu M. Sobota) — 3.000,00 din; Milovan Grujičić, Beograd, Bulevar JNA 66/III (namesto venca Ivanu Zulimu) — 2.000,00 din; Občinska zdravstvena skupnost Murska Sobota (namesto venca Ivanu Zulimu) — 2.500,00 din; Jože in Frančka Vidovič, Ljutomer (namesto venca pok. očetu Andreja Plohla, Ljutomer) — 1.500,00 din; DO Mesna industrija DS (namesto venca pok. brata Vere Sebian) — 4.600,00 din; Družina Stefana Čahuka, M. Sobota, M. Pijade 10 (namesto venca pok. Rudija Horvata) — 2.000,00 din.

DAROVALCEM SE ZAHVALJUJEMO!
PRISPEVEK NAKAZUJTE NA RAČUN: 51900-763-30297
DELOVNI LJUDJE IN OBČANI TER ORGANIZACIJE, KI BODO NAKAZOVALI PROSTOVOLJNE PRISPEVKE NAMESTO VENCEV, MORAJO NA SPOROČILO O VPLAČILU POLEG NAMENA NAKAZILA NAVESTI TUDI NASLOV ŽALUJOČE DRUŽINE, KI JI BODO POSLALI SOŽALNICE.

INTEGRAL
TOZD PROMET IN DELAVNICE
LENDAVA

Razpisna komisija po sklepu delavskega sveta TOZD Promet in delavnice, Lendava

RAZPISUJE
za 4 leta
prosta dela in naloge

vodje tozd

(ni reelekcija)

Kandidati za opravljanje del in nalog morajo izpolnjevati splošne pogoje in imeti:

- visoko ali višjo izobrazbo ekonomske, pravne ali druge ustrezne smeri
- najmanj 5 let delovnih izkušenj na vodilnih delih in nalogah v gospodarstvu
- moralno-politične sposobnosti za opravljanje dolžnosti vodje temeljne organizacije.

Prošnji za razpis mora kandidat priložiti dokazilo o šolski izobrazbi ter potrdilo o delovnih izkušnjah na vodilnih delih in nalogah v gospodarstvu.

Kandidati naj pošljejo prošnje v 15 dneh od objave razpisa razpisni komisiji TOZD Promet in delavnice, Lendava, Industrijska 1.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 8 dneh po sklepu DS TOZD Promet in delavnice, Lendava, Industrijska 1.

Prisluhniti kmetom

Lansko leto celo presežena 5-odstotna kmetijska rast v občini, je dožet, na katerega bi bili ponosni tudi v razvitejših kmetijskih deželah. To in enake letošnje obveze so dokaz, da je kmetijstvo še vedno osnovna panoga radgonskega gospodarstva. To vprašanje vse bolj tehtno in poglabljeno prebaja v skupščinski klopi. Nov dokaz so zadnje ločene seje zborov občinske skupščine.

Čeprav so program za pospeševanje kmetijstva že sprejeli delegati skupščine te skupnosti, je razprava na ločenih sejah pomembno dopolnilo za načrtovanje kmetijskih načrtov prihodnje leto. Najbolj živahno so svoja razmišljanja utemeljevali v zboru krajevnih skupnosti, kjer se je tematika delegatov, kmetov tudi najbolj dotikala. Osnovna ugotovitev je bila, da je 31 milijonov, ki se bodo s programom zbrali, občutno premalo za spodbudo celotnega kmetijstva v občini. Zato bodo tudi tokrat ostali bolj ali manj praznih rok kmetje, ki se ne odločajo le za dejavnosti iz prednostne lestvice radgonskega kmetijstva, slaba protiutež pa bodo sredstva predvsem vse dražjim mineralnim in umetnim gnojilom in vse višjim obrestnim meram. Sicer pa namenja program največ denarja nadaljnemu razvoju osnove radgonskega kmetijstva — živinoreji in s

tem večji pridelavi domače cenejše krme.

Precej je bilo slišati pomislekov o pravilnosti kriterijev pri premiaranju mlečne proizvodnje. Če bi se v republiki izdelali bolj življenjsko, so menili delegati, bi marsikateri kmet iz občine prišel v višinska območja in bil deležen večje premije od 1 dinarja za liter mleka. Nikakor pa tudi niso mogli razumeti, da je družbena mlekarška proizvodnja še vedno bolj spodbujana od mlekarstva združenih kmetov. Zato pričakujejo, da bodo njihove pripombe za to odgovorni v republiki upoštevali že prihodnje leto.

Delegati vsch treh zborov skupščine občine G. Radgona so podprli še kopico osnutkov in predlogov občinskih odlokov za urejanje turizma in kmečkega turizma, varnosti in vzgojo v čestnem prometu ter na področju komunale in gradbenišva.

V. Paveo

SREČANJE LUTKOVNIH SKUPIN POMURJA

Lutkovna dejavnost na zadovoljivi ravni

V Gornji Radgoni je bilo 5. in 6. februarja srečanje pomurskih lutkovnih skupin. Udeležilo se ga je 14 lutkovnih skupin. V Radgoni so srečanje izkoristili in organizirali gostovanja na vseh osnovnih šolah v občini. dve predstavi sta bili v radgonskem kulturnem domu in vzgojno-varstvenih organizacijah. Namen tako široke predstavitve je bil spodbuditi dejavnost v radgonski občini, saj ugotavljajo, da je v njihovi občini slabše razvita.

O lutkovni dejavnosti v Pomurju nam je več povedal. oziro, majo je ocenil. Bojan Čebulj, ki že precej časa spremlja to dejavnost v Pomurju.

Lutkarska dejavnost v Pomurju je gotovo ena najbolj razvitih dejavnosti, če gledamo s slovenskem merilu. V Pomurju skorajni šole, kjer ne bi delovala z večjim ali manjšim uspehom. Te skupine se potem tudi na območnih republiških srečanjih lepo uveljavljajo. Služijo za zgled, kako je treba z mladino ustvarjati, delati, jo vzpodbujati, še posebno na jezikovnem področju. Presečen sem nad skrbnim in uspešnim delom, ki ga te lutkovne skupine prikazujejo, predvsem v jezikovnem pogledu. Za pozdraviti je, da se da na jezikovnem območju, kjer je izrazit dialekt, toliko narediti. Če nič drugega, lutkovne skupine privzgjajajo

občutek za jezik. S tem je že veliko storjenega.

Ali je vzrok za tako razvito tovrstno kulturno dejavnost v tem, da so poklicne inštitucije oddaljene oziroma nedostopne pomurski mladini?

»Deloma že, čeprav tudi na drugih področjih, kjer se kljub aktivnosti poklicnega gledališča v okolici ta dejavnost prav tako, vsaj zadnja leta, na novo razvija in prebujajo. Poklicna dejavnost celo spodbudno deluje na razvoj lutkarske dejavnosti. Zdi se mi, da je to zelo odvisno od posameznikov, koliko imajo volje do dela. Odvisno je tudi od vzdušja na šoli, koliko imajo razumevanja, moči in volje, da lahko to delo zadovoljivo opravljajo.«

Kako pa je z izobraževanjem mentorjev?

»Seminarjev in tečajev je dovolj. Osrednji slovenski seminar, ki ga imamo v Radencih vsako leto, vzgoji dovolj teh mentorjev. Odvisno pa je izobraževanje tudi od pobude in potrebe. Zdi se mi, da se da na tem področju še marsikaj narediti. Verjetno pa se bodo oblike izobraževanja še poglabljale in širile.«

Komisija je predlagala, da se območnega srečanja, ki bo na Ptuj, udeležijo štiri skupine. Predlagane so bile skupine iz osnovne šole Veržej, osnovne šole Edvard Kardelj iz M. Sobote, Vzgojno-varstvene organizacije Lenart in lutkovna skupina iz Lendave.

J. Votek

Popravek

Pri naštevanju biografskih podatkov o dr. Antonu Vratušu v zadnji številki Vestnika nam jo je zagodel škrat. Med drugim je moč prebrati, da je ... Po okupaciji marca 1945 odšel v Beograd. Razumljivo je, da je to bilo že po osvoboditvi Beograda.

VABLJENI NA VESE-LICO NA GRLOVO V SOBOTO 2. 3. 1985 OB 20.00 URI! ZABAVAL VAS BO ANSAMBEL MAGNET!

Na podlagi 93. člena statuta
SLUŽBE DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA
V SR SLOVENIJI

Komisija za razpis del in nalog SDK v SRS, podružnica MURSKA SOBOTA

razpisuje dela in naloge
VODJE ODSEKA ANALIZ
POGOJ: imeti mora visoko izobrazbo ekonomske smeri in 4 leta ustreznih delovnih izkušenj

Mandat za opravljanje te naloge traja 4 leta.

Prijave z dokazili o strokovni izobrazbi, življenjepisom in dosedanjih zaposlitvah sprejema komisija za razpis del in nalog pri SDK v SR Sloveniji, podružnica Murska Sobota, Titova 2, 8 dni po objavi.

Kandidate, ki se bodo prijavi, bomo obvestili o izidu razpisa v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

Gasilsko društvo Zgornja

Ščavnica proda na

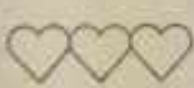
javni

dražbi

2. marca 1985 ob 14. uri
1. gasilsko avtocistemo džons — vozno, registrirano, z rezervnimi deli, izključna cena je 70.000 din
2. kovinski keson za tovornjak TAM 150, izključna cena 15.000 din

Za udeležbo na dražbi je obvezen 10-odstotni polog. Ogled je eno uro pred dražbo.

Radenska

TOZD NARAVNO
ZDRAVILIŠČE

Vabi k sodelovanju živinorejce, poljedelce in vrtničarje za pridelovanje kmetijsko živilskih proizvodov brez uporabe umetnih dodatkov.

Prijave pošljite na naslov:

RADENSKA, TOZD Naravno zdravilišče, 69252 RADENCI

INA - NAFTA LENDAVA

Na osnovi sklepa komisije za delovna razmerja TOZD Raziskave in pridobivanje nafte in plina

objavljamo

prosta dela in naloge:

1. ČRPALEC NAFTE — 5 delavcev
2. MANIPULANT ZBIRNE POSTAJE — 6 delavcev
3. MANIPULANT DEHIDRACIJE — 3 delavce

Pogoji za opravljanje del in nalog pod točko 1, 2 in 3:

- IV. ali III. stopnja strokovne izobrazbe — rudarske ali strojne smeri
- eno leto delovnih izkušenj
- izmensko delo

Sklenitev delovnega razmerja je za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Osební dohodek po veljavnih samoupravnih aktih delovne organizacije.

Rok prijave je 8 dni od dneva objave.

Stanovanje po dogovoru.

Ponudbe s potrebnimi dokazili o strokovni izobrazbi in delovni praksi sprejema: Kadrovska služba, INA-Nafta Lendava, Rudarska c. 1.

DELO IN POTEM KULTURA

Čeprav je v Muri na prvem mestu delo, je vedno več posluha tudi za kulturo. To je potrdila letna seja kulturnega društva Mura, na kateri so člani pregledali delo v preteklem letu in program za tekoče leto. V njegov uvod so zapisali: »Razvoj kulturne osveš-

tem časa uspelo pridobiti že 1500 članov, ki se vključujejo v mešani pevski zbor, moški oktet, ženski pevski zbor, med pevce in soliste starih ljudskih pesmi, v folklorno skupino, sekcijo za ročna dela, bralno, literarno, likovno in dramsko recitacijsko sekcijo. No-

Murin park slovenske plastike

Da je poleg posluha za lastno ljubiteljsko dejavnost v Muri zanimanje tudi za širšo kulturno ustvarjalnost, priča napovedani odkup petnajstih skulptur za Murin park slovenske plastike. Letos bodo predvidoma svoje okolje polepšali s tremi, v naslednjih letih pa še z ostalimi skulpturami.

čenosti delavcev je naša dolgoročna naloga, zato moramo v to smer preusmeriti vsa naša prizadevanja, da bi dosegli večjo množičnost v vseh naših dejavnostih, akcijah in prizadevanj v vseh okoljih.

Vse jasneje postaja, da je višja kulturna raven in zavest delavcev temelj vsake demokracije, še posebno samoupravne socialistične, s tem tudi vsakega gospodarskega in tehnološkega napredka. V tem smislu postaja danes tudi kultura tisto področje v delovni organizaciji, ki je vredno precejšnje pozornosti in terja širok prispevek k njeni problematiki. Le-ta re govori le o tradicionalni kulturni ustvarjalnosti, marveč o

vost sta sekciji manekenov in sekcija mažuretk, največja odzivnost pa je v bralni sekciji. Po knjigi v Muri namreč posega vse več zaposlenih, saj imajo zato ugodne možnosti. Knjižnice so že v vseh temeljnih organizacijah združene dela in delovnih enotah tovarna oblačil in perila Mura pa je tudi edina delovna organizacija v Sloveniji, ki je dobila nagrado Prešernove družbe za uspešno prodajo njihovih publikacij.

O tem, kako razširjena je knjiga med Murinimi delavci, zgovorno priča zaključek bralne akcije, ki je sovpadal s letno sejo kulturnega društva in so ob tej priložnosti vročali knjižne nagrade vnetim bralcem in knjižničarkam. Slednje so volonterke in čeprav imajo

Kulturna odzivnost v številkah

Dvesto Murinih delavcev se je lani udeležilo obiska v Cankarjevem domu, kjer so prisluhnili orgelskemu koncertu, prav tako pa so si v ljubljanski Drami ogledali gledališko predstavo. Za tristo višje je število takih med zaposlenimi, ki so bili na drugih organiziranih kulturnih prireditvah, 1500 pa je vseh, ki se vključujejo v kulturno društvo Mura.

kulturi v najširšem pomenu besede. Ob kulturi dela, vlogi estetskega doživljanja in ustvarjanja v neposredni proizvodnji kot enega od vse pomembnejših dejavnikov produktivnosti dela, opozarja tudi na odnos do dela nasploh. Še posebno do ustvarjalnega, inovatorskega dela, na kulturo odnosov v družini, na cesti, v šoli, pri delu. Gre tudi na kulturo govora in jezika, za naš odnos do okolja, varstva narave, kulturnih spomenikov, dediščine nasploh, za stopnjo naše politične kulture. Zato mora biti ena od najbolj pomembnih nalog našega društva, da smo njegovi člani pobudniki razprave o kulturi, kjer naj bi bile izražene potrebe, želje in pripombe delavcev na vseh ravneh delovne organizacije, njena prizadevanja pa naj bi bila sestavni del planskih in splošnih samoupravnih listin ter na dnevni redih samoupravnih in drugih organov v delovni organizaciji.

Le tako bo delavec gledal na kulturo in kulturno dejavnost vse manj z občutkom in mnenjem, da je ta dejavnost zgolj za porabo. »

Kulturno društvo Mura deluje šele dobro leto (od 8. februarja preteklega leta) in vendar jim je v

obilno svojega dela, jim je uspelo spodbujati bralce. Tako je na primer Kristina Godvajs prebrala kar 52 knjig, in čeprav število ni edino merilo ampak je pomembno tudi po kakšnih knjigah bralci posegajo, tega ne kaže zanemariti ob podatku, da je na splošno med Slovenci vedno manj zanimanja za knjigo veliko pa je takih, ki v celem letu ne preberejo niti ene. V Muri sta posebno nagrado, poleg že omenjane rekorderke, za prebrane knjige dobila še Ivan Hochstatter in Vera Debeljak. Prvih jih je med bralno akcijo prebral 36 in druga pet manj, omeniti pa kaže že 27 dobitnikov prvih in štiri prejemnike drugih nagrad za prebrane knjige.

Veliki dogodek, na katerega se kulturniki pripravljajo s posebno pozornostjo, je 60-letnica tovarne oblačil in perila Mura, ki jo bodo proslavili konec avgusta. Takrat bo izšel tudi Almanah, ob tej priliki pa bodo skušali pokazati vse kar zmorejo, tako po organizacijski kot tudi izvedbeni plati. In priznati jim je, da jih čaka nemalo dela, saj šteje Mura že 5584 zaposlenih!

BRIGITA BAVČAR

Gledališče MI v Mostarju

Po uspehu Učne ure Eugena Ionesca, s katero je lani nastopilo gledališče MI srboskega kluba mladosti, tudi v Travniku, se letos udeležujejo zveznega srečanja mladinskih ljubiteljskih gledališč v Mostarju. Na srečanju, ki se je začelo v četrtak in potekalo do ponedeljka, so sodelovali predstavniki in ljubitelji gledališč predstavljeni z lastnim delom ANIČKA IMČE. Avtorja predstavljata igralka obonem sta Nataša Marjanec in Milica Rodić.

LOJZE LOGAR: POLETJE, 1984, mešana tehnika, papir. Z razstave v galeriji Eburna (Gregorčičeva 3, Ljubljana) kjer bodo umetnikova dela na ogled do 3. marca.

V katalogu, ki je izšel ob tej priliki (in je mimogrede eden ličnejših in vrednih tako vloženih sredstev kot podrobnejšega pregleda), likovni kritik Jure Mikuž ugotavlja: »Lojzeta Logarja je doslej vedno zanimalo ali in do kakšne mere vzbujajo na ploskvi položene oblike občutek mase in ali je mogoče to iluzijo subvertirati v slikarskem jeziku imanentno, poploščeno. V njegovih novih slikah vidimo, da je to poploščeno sicer mogoče doseči tudi s preprosto uporabo ploščatih oblik, vendar se danes v slikarstvu, ki si spričo novih, še včeraj neslutnih razsežnosti ostalih vizualnih medijev prizadeva za še večjo aktualnost ali ponovno uveljavitev lastnega posodobljenega jezika, kaže naslednja možnost, in sicer da je treba ploščatost naslikati. To pa Logarjeve nove slike dosegajo z navidez zelo preprosto, a v resnici bistveno spremembo. Te slike ne izražajo več najprej oblike, ampak je njihovo notranje gibalo ritem. »

Upajmo, da ga bodo ujeli tudi v soboški galeriji in bomo imeli priložnost kmalu videti novega Logarja v njegovih razstavljenih delih. bb

Pred premiero

pomodnost in malomeščansko, ki jo avtor izrazito karikira.

Zamislil sem se, ona pa nadaljuje:

— Vaje zahtevajo red in disciplino. In to smo dosegli. Zelo sem zadovoljna.

V tem se vmeša Lea-Athena Ostanek, ki igra mlado punkerico Friko. Skupaj z Robertom hočeta porušiti svet, za svojo vlogo pa pove:

Zame je to prva vloga. Ne leži mi preveč, a sem se kljub vsemu dokaj uspešno spoprijela z njo. Punkersivo kot sodobni, pri nas neke modni, družbeni pojav me ne zanima. Vsa ta zaničkovana šminka. Je pa pogumna vloga. Ostra. In učinkovita. Udari, da misli.

— To so v bistvu ostre karikature, Lea, jo pobara Daniela, le moja je še najbolj vsakdanja.

Pri oknu sedi Robert Dokl, ki se trudi z vlogo debelušatega, malce smešnega dr. Hubertusa, ki ga na vse pretege skuša zapeljati mladi Jacqueline. Ne vem, zdi se mi, da je malce premlad za to vlogo. A igralcev preprosto ni na izbiro.

— Inti, pobaram Janija Žilavca, sicer dobrega znanca soboškega odra, tebe je publika bolj vajena komičnih vlog, kajne?

— Nekoč, ne vem točno kdaj, so me gledali dokaj čudno, ko sem igral „resno“ vlogo. Zame te delitve ni. Vsaka vloga je preklemano resna, vsaka zahteva svoj krvav delež. Namreč, napisan tekst je v bistvu mrtev kot note. Šele s pomočjo in glasom igralca ter pod vodstvom režiserja zaživi.

Vsak ima svoj delež. Igralec se ne sme vmešavati v delo režiserja. Njegovo je, da igra. Treba je prežvečiti, prežvečiti. Vsak glas, ki ga moram jecljati. Ne vem, z veliko mero potrpljenja se da. To je satira. In satire brez humorja ni. Tudi če se nagiba k tragičnemu kot moj.

Iz oči mu berem, da je utrujen. — Vaje zahtevajo velik napor, zlasti ob zimskem času, ko je dvorana slabo ogrevana. A stisnemo zobe, in ni vrag, da ne bi uspeli. Iz vaje v vajo smo boljši. Igralci smo čudne baže.

Katja Temlin in Merka Labazan sta se zapletli v glasen pogovor. Bojan Gorčan si popravlja velik usnjen plašč, igra namreč aktivista, Mišo Varga se pomenkuje o svoji frizuri, ki mora biti divje punkerska, star odrski lisjak Franc Jančar pa skuša učinkovati kot strogi gostničar, ki terja Valentov dolg, čimbolj prepričljiv.

— Želimo ostati, mi ob slovesu zagotavlja Jani, smo konstruktivna skupina. A dobrodošlo nam je vsak, ki želi stopiti na odrske deske. Želimo popestriti soboški gledališki utrip. In prav ta komedija, ki v svojem smislu ni niti to, je pravi zamah. Na premiero 1. marca v soboško grajsko dvorano pa vabimo predvsem kritično oko in toplo publiko.

Ob slovenskem kulturnem prazniku so se namreč že predstavili širšemu občinstvu, in sicer učenec ter predavatelj SZŠ Rakičan. In ni nalezla na gluha ušesa.

— Do prave premiere pa moramo še zagristi, konča Jani.

Čez dobrih deset minut razgrnejo zavese. Kdove kolikoli že.

Sedem v prazno temno dvorano in jih gledam.

Z zadovoljstvom.

Milan Vincetič

kulturni koledar

PETEK, 1. MARCA

MURSKA SOBOTA — V grajski dvorani bo ob 19. uri premiera PLASTIČNIH ROŽ ZA VALENTA, ki jo v režiji Draga Kuharja in po literarni predlogi Ferija Laiščka in Jožeta Riuperja pripravljajo soboški gledališčniki — nova dramska skupina v okviru kulturno umetniškega društva Štefan Kovač.

SOBOTA, 2. MARGA

TIŠINA — Dramška skupina domačega kulturno umetniškega društva Ludvik Rogan bo ob 15. uri v kulturni dvorani uprizorila KAMEN ZA POD GLAVO.

NEDELJA, 3. MARCA

TIŠINA — Domača dramska skupina kulturno umetniškega društva Ludvik Rogan bo ob 13. uri ponovila predstavo KAMEN ZA POD GLAVO.

SREDA, 6. MARCA

MURSKA SOBOTA

V galeriji kulturnega centra Miško Kranjec bo ob 18.30 otvoritev spominke razstave del akademskega slikarja Ladislava Danča. Razstavo posreduje Zavod za kulturo občine Lendava, odprta pa bo do 31. marca.

ČETRTEK, 7. MARCA

LJUTOMER — Pihalni orkester kulturno umetniškega društva Ivan Kaučič bo ob 19.30 začel s tradicionalnim koncertom v počastitev dneva žena — Sopek želja za dan žena. Prireditve bo v dvorani kulturnega doma.

V galeriji Ante Trstenjak pa je na ogled razstava del akademskega slikarja Zlatka Gnezde. Domači umetnik se predstavlja z zanimivimi slikami in risbami.

KULTURNI NAGRAJENEC

MILAN VINCETIČ

Med dobitniki letošnjih nagrad in priznanj občinske kulturne skupnosti v Murski Soboti je tudi Milan Vincetič, pesnik in publicist, diplomirani slovenist. Nagrado je dobil za pesniško zbirko Zanna, vendar meni, da leto dni prepozno, zato je razmišljal o zavrnitvi. Vendar v svoji skromnosti in težnji po neizpostavljanju tega ni naredil, čeprav po svoje razmišlja tudi o kriterijih in razmejitvi med ustvarjalno in ljubiteljsko kulturo.

Teme, ki jih Vincetič obravnava v svoji zbirki Zanna, so lirčne teme ljubezni, življenja in smrti. Pesnikovo erotično približevanje svetu je plaho in negativno, v njem je nenehno prisotna zavest o minljivosti, o kratkotrajnosti dosegljivega in doseženega. Tako je nagrajeno zbirko in pesnika označil Kajetan Kovič. Milan Vincetič pa že pripravlja drugo. Poimenoval jo bo Ur (po starem glavnem mestu Armenije) iz cikla starih mest: Atlantida, Stonehenge, Količarji in Argonavti. Tudi sicer je aktiven, saj združuje delo za ljubi kruhek in se poleg pisanja pesmi vedno bolj potrjuje tudi kot publicist, ki ocenjuje druge. bb

— O DELU KD ŽARKO KLANJSČEK MOŠČANCI —

LAHKO SO ZGLED OSTALIM

V Moščancih je bilo te dni precejšnje zanimanje za razstavo ročnih izdelkov domačinov, ki jo je organiziralo kulturno društvo. Številni obiskovalci — domačini in okoličani — so kar občudovali, kaj vse znajo posamezniki postoriti v svojem prostem času. Razstavljenih je bilo okrog 100 izdelkov — od oblačil, raznega orodja iz lesa in drugih materialov do doma izdelanih čevljev in raznih okrasnih predmetov. Zanimalo nas je, kakšna je pravzaprav dejavnost njihovega kulturnega društva.

Predsednica Marija Kerec nam je med drugim dejala: „Za delo kulturnega društva smo si zastavili dokaj pester program. Najprej je bila na vrsti razstava ročnih izdelkov, medtem že pripravljamo proslavo v počastitev dneva žena in prav tako bomo pripravili prireditve ob drugih pomembnejših praznikih. Poleti bomo povabili na gostovanje Prekmurski oktet, pripravili pa bomo tudi samostojni nastop naše folklorne skupine in ostalih sekcij, ki delujejo v okviru kulturnega

društva. Tako imamo tudi skupino dobrih domačih pevcev, ki nastopa na proslavah in ob drugih priložnostih, delovni so tudi recitatorji in člani ritmične skupine. V delo našega društva uspešno vključujemo tudi učence podružnične osnovne šole Mačkovec.“

JOŽE GAJ

Zanimivo razstavo v Moščancih si je ogledalo precejšnje število obiskovalcev. (Foto: J. G.)

v številkah

Zadnja leta se vpis pomurske mladine v srednje šole nepričakovano zmanjšuje. Čeprav omejitve doslej skorajda ni bilo. Tako se je samo vpis v tem šolskem letu v primerjavi z lansko generacijo osnovnošolcev v Pomurju zmanjšal za 300 učencev. Kam to vodi — so se spraševali razpravljajci na zadnji seji sveta za vzgojo in izobraževanje pri OK SZDL Murska Sobota, koso obravnavali analizo o učinkovitosti dela in poslovanja srednjih šol, ki jo je pripravila organizacijska enota zavoda za šolstvo v Murski Soboti.

In res. Ali smo lahko brezbrizni, če bo toliko mladih v naši pokrajini ostalo neizobraženih? Mar bomo znova postali nekakšen rezervat nevalificirane delovne sile?

Vzrokov, da upada vpis v srednje šole v Pomurju, je sicer več. Osnovni pa je najbrž v tem, ker mladi enostavno ne vidijo prihodnosti v tem, da bi se tri, štiri leta in več izobraževali, potem pa ostali brez zaposlitve. Sestava pomurskega gospodarstva je namreč takšna, da v zadnjem času zaposluje v pretežni meri le »navadne« delavce. Čemu torej v šolo, ko pa potem marsikdo ne more opravljati svojega poklica? Nezanemarljiv vzrok manjšemu vpisu je tudi v tem, ker je Pomurje izgubilo nekatere programe srednjega usmerjenega izobraževanja (gradbeništvo, lesarstvo, elektro usmeritev), ker so bili drugi v posebnih izobraževalnih skupnostih Slovenije pač »močnejši« s svojimi predlogi, kot sta Ljubljana, Maribor... Tudi pri dogovarjanju za novo šolsko leto ne kaže, da bo kaj bolje. Delno pa smo si za to v Pomurju tudi sami krivi, ker hoče imeti vsaka občina čim bolj močno »svojo« srednjo šolo iz takšnih in drugačnih razlogov, prihaja od podvajanja nekaterih programov (kovinarstvo, družboslovje, pedagoški program, poslovno-finančna dejav-

nost). V trikotniku borbe za preostanek Murske Sobotne — Ljutomer — Lendava. Morda je ta ocena preostala, vendar je nekaj resnice vsekakor v njej, tako kot tudi v tem, da smo v minulem obdobju pri mreži srednjih šol sprejeli preveč kompromisne rešitve.

Možnosti za delovanje imajo srednje šole v Pomurju sicer na splošno dobre, pedagoški delavci pa niso zadovoljni z nagrajevanjem njihovega dela in prenatrpanosti vsebine programov srednjega usmerjenega izobraževanja. Tako vse bolj postajajo predavatelji in vse manj tudi vzgojitelji, kar od njih družba pričakuje. Zato je vse več fluktuacije, to je odhajanja srednješolskih učiteljev v gospodarske in druge delovne organizacije, redki pa so primeri, da bi na šolo prišel kak strokovnjak iz gospodarstva, kar bi bilo še kako zaželeno in potrebno. Vse to pa vpliva tako na izobraževalne kot vzgojne rezultate. Ugotovitve kažejo, da med

mladimi narašča število užiivalcev alkoholnih pijač, kadilcev in kaznivih prestopnikov. Za to je seveda več krivcev — tudi starši in štipendije. Znano je, da štipendisti dobivajo denar v roke in marsikateri se kljub dobrim razmeram v dijaških domovih raje vozijo v šolo iz dokaj oddaljenih krajev, štipendije pa trošijo v različne namene.

Prve generacije učencev srednjega usmerjenega izobraževanja so že končale z usposabljanjem. Ko so ti učenci prišli v združeno delo na opravljanje pripravništva, je bilo moč slišati precej hudo kritiko, češ da šolarji pridejo v delovne organizacije premalo usposobljeni za neposredno delo. In to je celostno, vendar pa je zakonit usmerjen izobraževanju prav to nalogo poveril družbenemu delu. Res pa je tudi, da so šolske delavnice premalo izkoriščene, tudi zato, ker morajo učenci opravljati proizvodno delo druge.

JOŽE GRAJ

Zapleti z ogrevanjem

Problematika ogrevanja stanovanjskih objektov s centralno kurjavo v Lendavi postaja čedalje bolj pereča, če ne že tudi smešna. V tej dokaj hudi zimi so bili nekateri stanovanjski bloki izklopljeni, bojda zaradi tega, ker nekateri stanovalci niso poravnali svojih obveznosti. Stanovalci pravijo, da zaradi enega ali dveh v bloku ne bi smeli izklopiti celotnega objekta, temveč bi moralo stanovanjsko podjetje pozvati na odgovornost tiste, ki kurjave niso plačali. Tako se je zgodilo, da so prikrajšani tisti, ki svoje obveznosti poravnajo pravočasno. Kako se znajti v teh težavah? Stanovalci so začeli kupovati električne peči, to pa seveda pomeni novo obremenitev že tako skope elektrogospodarske bilance. V zadnjih dneh pa je prišlo do novega problema. Stanovalci v blokih ne želijo več ogrevanja z oljem, tudi plačati nočejo več, češ da bodo sami vsak zase poskrbeli za kurjavo. Postavlja se vprašanje, kdo je odgovoren za izterjavo plačil za kurjavo, in ne nazadnje ali se sploh razmišlja o tem, da bo potrebno do prihodnje zime ta problem rešiti enotno za celotno mesto. Znan je primer, da je nov stanovanjski blok v Mlinski ulici izstopil iz stanovanjske skupnosti oziroma kurilnega odbora in sam prevzel skrb za kurjavo. Ali bodo po tej poti šli tudi drugi. Greje s kurilnim oljem je drago, bo še dražje, zato bo potrebno razmisliti o kurjenju s trdim gorivom. Jani D.

Pred 40 leti je vzhajala krvava zarja

IVO OREŠNIK

Slovensko politično vodstvo pomaga pri ponovnem vzponu narodnoosvobodilnega gibanja v Prekmurju

Narodnoosvobodilno gibanje je bilo v Prekmurju s smrtjo Stefana Kovača in z obsodbami v sosoškem gradu oktobra 1941 do nadaljnjega onemogočeno. Zveze s pokrajinskim komitejem KPS in CK KPS so bile dve leti skoraj v celoti pretrgane in vzpostavljene šele spomladi 1944. Organizirano narodnoosvobodilno gibanje je po oktobrskih obsodbah 1941 v Prekmurju povsem zamrlo. Vajaško in politično vodstvo NOG Slovenije si je leta 1942 in 1943 zaman prizadevalo vzpostaviti zveze s Prekmurjem in oživiti NOG. Samoiniciativna zbiranja zavednih Slovencev niso dosegla organiziranega narodnoosvobodilnega gibanja. Tako je bilo leto 1942 in 1943 v Prekmurju v znamenju okupatorjeve moči in nasilja, sodnih procesov in internacij, skratka, hudega političnega terorja.

Leto 1944 pomeni prelomnico. Prične se oživljanje NOG na ravninskem delu in tako prehaja v obdobje ponovnega vzpona. Vojni dogodki so slovenskemu političnemu vodstvu narekovali, naj bo pozorno na vzhod. Tako je prva pomembnejša pomoč v Prekmurje prišla iz ljutomersko-radgonskega okrožja (kamor je takrat spadalo tudi Prekmurje), že 6. jan. 1944 s skupino Staneta Červca-Bojana, ki je v dobrih treh mesecih svoje politične aktivnosti povezal v poverjeništa in odbore OF okrog 80 aktivistov, pretežno na ravninskem delu Prekmurja in v M. Soboti ter okolici. Tudi v to mrežo je vdrl okupator in maja 1944 aretiral 36 njegovih sodelavcev ter jih obsodil na dolgaletne zaporne kazni in odpeljal večinoma v Dachau.

Dramatična dogajanja na Madžarskem v letu 1944 so se povečala pozornost slovenskega političnega vodstva, ki je, da bi spremljal in poročal o teh dogodkih, poslalo v Prekmurje skupino majorja VOS in prvoborca-domačina iz M. Sobote Daneta Šumenjaka-Mirana, ki je prišel v Prekmurje 4. 7. 1944 in se v glavnem zadrževal v Budimpešti, kajti Madžarska si je ta čas močno prizadevala izstopiti iz vojne.

Sredi julija 1944 je prišla v

Prekmurje skupina Jožeta Kramarja-Juša, prvoborca, domačina iz Trnja, ki je bil sekretar okrožnega komiteja SKOJ-a. Juš je prišel z nalogo poživiti politično delo v OF in med mladino. Juševa skupina se je kmalu povezala s Červcem, kalerega edinega okupator, kljub visoki nagradi, ni uspel prijeti in pa nekaterimi domačini, ubežniki iz madžarske vojske.

V začetku oktobra 1944 pa je Prekmurje razgibal drzen pohod Džemsove čete. 23. do 24. izurjenih in oboroženih partizanov je manevriralo na območju Bistrice, Črenšovci in Polane. Vest o Džemsovi četi se je hitro razširila po Prekmurju in celo v notranjost Madžarske. Škoda, da med Džemsovo četo in ostalimi aktivisti in partizani, ki so takrat že delovali v Prekmurju, ni prišlo do sodelovanja.

Leta 1944 se je tudi narodnoosvobodilno gibanje v Slovenskih goricah zelo okrepilo. Priliv vrste NOV je bil doslej največji, okrepile so se tudi vrste KPJ in SKOJ-a. To leto je NOG v Slovenskih goricah doživelo tudi več organizacijskih sprememb, zlasti pri organizaciji okrožij. Prekmurje pa je ves čas po letu 1941 vse do osvoboditve organizacijsko spadalo pod ljutomersko-radgonsko okrožje, ki je od časa do časa spreminjalo svoj obseg in kadre. Zadnja medvojna organizacijska sprememba tega okrožja je bila novembra 1944, ko je postal sekretar okrožja Viktor Stopar, ki je po nalogu CK KPS prišel na ta teren okrog 20. oktobra 1944. Pripravljali so se na nuzajoč konec vojne in prevzem oblasti. Temu vprašanju je dal prednost tudi pokrajinski odbor OF Maribor, ki je na seji 15. julija 1944 (vodil jo je Ivan Nemec-Vojko, takratni sekretar pokr. odbora in član plenuma SNOS) sklenil, da se pri pokrajinskem odboru OF ustanovi dve poverjeništvu, in to za vzhodno in jugovzhodno Štajersko. Za nas je pomembno poverjeništvu za vzhod (ptujsko, ljutomersko območje s Prekmurjem in Medžimurjem) in za vzhodni del mariborskega okrožja.

V poverjeništvu za vzhod so imenovali najbolj izkušene in sposobne aktiviste z nalogo, da vzdržujejo čim pogostejše stike z aktivisti svojega območja, da se tudi sami čim več zadržujejo in delujejo na svojih območjih in da prodoro čim dlje na vzhod, če le moreče tudi v Prekmurje. Sekretar poverjeništvu za vzhod je postal Cvetka Praprotnik-Štefka, članica okrožnega komiteja KPS, člani pa Ela Ulrih-Atena, Jakob Molk-Mohor, Olga Červanova, Franček Majcen, Jože Lampret, Zora Rupena-Katja in Jože Kocbek. Člani poverjeništvu so od avgusta 1944 na svojem območju vedeli ali manj stalno delovali in bili vključeni tudi v okrožja, kjer so delovali vse do konca vojne. Na svojem območju v Slovenskih goricah (in pozneje nekateri tudi v Prekmurju) so skupaj z domačimi aktivisti prirejali mitinge, kjer so pojasnjevali pomen NOB in istočasno ustanavljali krajevne odbore OF, pa tudi aktivne mladine in SKOJ-a, razširjali osvobodilni tisk, prirejali konference z aktivisti okrožja, okrajev in posameznih odborov OF, obenem pa skrbeli tudi za mobilizacijo novih borcev in aktivistov.

Vodstvo okrožja Ljutomer je sredi novembra 1944 odločilo, da pošlje v Prekmurje del poverjeništvu za vzhod, ki bo usmerjalo tokove organiziranosti OF in oboroženega odpora proti okupatorju, ob osvoboditvi pa bodo tudi glavni tvorci prve ljudske oblasti te pokrajine. Tako je preko kurirskih zvez prišla k Prelogovim na Grčovo nato pa v noči od 4. na 5. december 1944 odšla v Prekmurje, kamor jo je prepeljal čez Muro Matjaž Pintarič iz Melince 4. članska skupina, ki jo je vodila Ela Ulrih-Atena, ki je bila izkušena politična delavka, članica pokrajinskega odbora OF ter organizacijska sekretarka ljutomerskega okrožja. V skupini je bila še Slava Mihelič, članica ljutomerskega okrožja s spremljevalcem Mitanom Šamecem-Črnom in Vinkom Puklavcem-Srečkom. Zvezo z aktivisti v Prekmurju so dobili v Nedelici na domu Stefana Kovača in pri aktivistu OF Jožetu Čehu-Poldetu.

To, da so starši po zadnji porazitvi izpisali iz vzgojno-varstvene organizacije Murska Sobota deset otrok, ne preseneča, saj je vedno več družin, ki po zadnjih skokih cen (stanarin, elektrike, živila in vsega ostalega) enostavno več ne morejo vezati konca s koncem. Zaradi tega se nihče ne bje plati zvona, opozoriti pa vsemu kaže, da starši v svoji nuji (žal) začnajo razmišljati tudi v tej smeri. In čeprav so otroci naše največje bogastvo, kot nekateri kaj radi le citirajo, bodo ti nič krivi malčki občutili na svojih ramenih pezo časa, v katerem živijo! Tam, kjer ni babic ali dobrih sosedov, bodo prepuščeni dvorišču in samotni praznih stanovanj, da ne načenjamo občutljive teme o ogrevanju in o tem, komu je v teh mrzlih dneh v blokih za drag denar hladno. No, v vrtcih je k sreči toplo, vroče pa je tudi tistim, ki se pripravljajo na podpis samoupravnega sporazuma o socialnovarstvenih pravicah in s tem pristop k njemu.

Omenjeni sporazum naj bi pomenil poenostavitev postopka in vnesel spremembe tudi pri plačevanju oskrbnine v vrtcih. Za koga bodo te spremembe ugodne, je že dokaj jasno: predvsem za socialno ogrožene plačnike otroškega varstva ostali pa bodo morali poseči še globlje v žep, če do takrat ne bodo padli pod dogovorjeno raven socialne varnosti. Kdo bo lahko vodil ustrezno evidenco je vprašanje: če združeno delo, bo to administrativno opravilo več, če v vrtcih neposredno, je tudi vprašljivo, saj predvsem v večjih središčih, kjer se ljudje vedno manj poznajo med seboj, vloga „inspektorjev“ ne bo lahka, nova pa je pogruntavščina, da bo pri zasebnikih bojda pravo merilo tisti dohodek, ki

se prijavlja za pokojnino. Teža zbiranja podatkov oziroma evidence tako imenovanih socialnih kartic bo na centrih za socialno delo, ki so med najbolj pristojnimi za ureditev socialne politike. Vsekakor pa bi bilo najbolj prav, da bi bila močnejša od socialne politika ustreznega nagrajevanja po delu, s katerim bi si delavci morali zagotoviti sredstva za normalno življenje!

O tem, koliko znašajo oskrbnine v vrtcih zdaj, se kaže v štirih pomurskih občinah dokaj različna slika. Najugodnejše je za starše vsekakor v lendavski občini, kjer v zadnjih šestih mesecih niso dvigovali ekonomske cene, prav tako pa imajo malčki možnost, da so v organiziranem varstvu le šest ur in je času primerna tudi oskrbnina. K tej se prištejejo še stroški hrane, upošteva socialni status staršev, seveda pa tudi, ali se otrok že pripravlja za šolo ali je še v penicah. Za dojenčke znaša ekonomska cena 7.990 dinarjev, od te pa plačajo starši delež v razponu od 23 do 70 odstotkov, kar pomeni, da najbolj ogroženi med njimi krijejo le stroške hrane, vzgojni del varstva pa tako zagotavlja občinska skupnost otroškega varstva. Kar za dve tretjini je nižja ekonomska cena priprave otrok na šolo in veliko je takih staršev, ki odštejejo mesečno manj kot 1000 dinarjev. To še gre in tudi napovedana podražitev hrane in podaljšanega bivanja (za 30 odstotkov), o čemer bodo sklepali delegati na februarški skupščini, ne bo povzročala takega udarca po žepu, da ga starši ne bi mogli prenesti.

Povsem drugače pa je s tem v Murski Soboti, kjer so s pričetkom tega leta povišali oskrbnine za 30 odstotkov in k temu pridali še razliko v sredstvih, ki jih je v zadnjih šestih mesecih preteklega leta krila skupnost otroškega varstva, tako da so dejansko oskrbnine višje za 46,8 odstotkov. Čeprav po statističnih podatkih zadnjih pet let delež potrebnih sredstev staršev upada in narašča delež skupnosti otroškega varstva, je to le na nedežno zadoščenje. Ekonomska cena za

dojenčke, na primer, je v VVO Murska Sobota 13.241 dinarjev in za ostale varovance v mestnih enotah 8.280 dinarjev, povprečna cena, ki jo plačajo starši, pa se giblje nad štirimi tisočaki. Seveda odvisno od tega, v kateri deli lestvice sodijo, odstopanja so navzgor in navzdol. 30 odstotkov od ekonomske cene pa krije vsem za vzgojni del skupnosti. Tako bo tudi v prihodnje, lestvice pa bodo odpadle, saj bo presodna le dogovorjena socialna raven in več bo tako imenovanih funkcionalnih oblik pomoči, kar preprosto pomeni neposrednega plačevanja oskrbnine v vrtcih in ne denarnih pomoči na roko naslovljenecem.

Tudi v ljutomerski občini so do prvega maja (ko naj bi stopil v veljavo omenjeni samoupravni sporazum) ohranili dohodkovne lestvice za izračun prispevka staršev. Ekonomska cena znaša 6.784 dinarje, za dojenčke je potrebno priložiti še dodatnih 1.250 dinarjev, starši pa plačujejo od 30 do 70 odstotkov te cene. Najnižja oskrbnina znaša 1.627 dinarjev, najvišja 4.952 dinarjev, odvisno pa je tudi, kateri vrtec obiskuje otrok, saj so kategorizirani v tri stopnje. Gornje številke veljajo od prvega tega meseca, ko so cene poskočile kar za 47 odstotkov, vendar opaznega osipa malih varovancev ni bilo.

Podobno je tudi v radgonski občini, kjer je v organiziranem varstvu 869 otrok. Ekonomska cena so povišali z novim letom v povprečju znaša 7.566 dinarjev (kar je za 12,6 odstotka več kot prej), starši pa prispevajo od 18 do 94 odstotkov, odvisno od tega, v katero od dvajsetih kategorij sodijo, seveda pa je od gornje ekonomske cene odšteti še trideset odstotkov sredstev, ki jih za vzgojni del prispeva občinska skupnost otroškega varstva. Najnižja cena znaša v radgonskem vrtcu 953 dinarjev in najvišja 4.978 dinarjev, za dojenčke pa morajo starši priložiti še tisoč dinarjev.

Sila pestre številke že v Pomurju, kaj šele, če bi primerjali, koliko stane varstvo otrok v Sloveniji! Brigita Bavec

RUDI HORVAT

Prezgodaj in nepričakovano je odšel iz naših vrst. Omahnil je takorekoč sredi dela, še poln namer, želja in snovanj. V neenakem boju z boleznijo je do zadnjega trenutka življenja ohranjal svoj optimizem, upal je in bodril — a zaman. Kdo ve, če le sebe, ali pa je bodril tudi nas. Kajti tak, poln vedrine tudi v najtežjem, je bil vse življenje.

Rudi Horvat, predsednik poslovnega odbora LB Pomurske

banke v M. Soboti, gospodarstvenik, ugleden družbenopolitični delavec, naš občan, sodelavec, prijatelj. Rojen je bil v bližnji Gorici pri Puconcih 18. februarja 1929, kjer je preživel otroštvo in zgodnjo mladost. Doraščal in zorel je v časih po prvi resnično svobodni pomladi. V časih, ki so tudi njega prevzeli, tako kot množico mladih iz prve povojne doraščajoče prekmurske generacije. Z radostjo in obeti, ki so pa obenem terjali veliko predanost in srčnost. Vsega se je oklenil s tolikšno zavzetostjo, da je predanost ideji in stvari žarela v njem do zadnjih trenutkov življenja.

Njegovo delo je vtakno v premmoge gospodarske dosežke Pomurja. Ta naš lepi svet ob Muri se bo razvijal in spreminjal tudi v prihodnosti. Dodajal si bo nove lepote in nove vrednote. Iz tistega in na tistem, kar je nastalo v njegovih časih — in tudi z njegovimi snovanji in delom.

Po končani ekonomski srednji šoli v M. Soboti se je zaposlil v Sarajevu, nato v Gornji Radgoni, Prevaljah in v Mariboru, od ko-

Jože Vild

Razvoj graditi na doseženih rezultatih

Leto 1985 je zadnje leto tega srednjeročnega obdobja, zato so že stekle aktivnosti za pripravo novih srednjeročnih planov. Da bo načrtovanje realno, je pri njem potrebno izhajati iz rezultatov, ki so bili doseženi že doslej, in na osnovi le-teh pripraviti temeljito analizo razvojnih možnosti. Tudi v Kmetijski zadrugi Panonka v Murski Soboti, največji organizaciji združenih kmetov v Sloveniji, saj je vanjo včlanjenih več kot 6 tisoč združenih kmetov, so se že lotili priprave smernic za plan razvoja v prihodnjem petletnem obdobju. O nalogah, ki jih čakajo na tem področju, razmišlja direktor Kmetijske zadruge Panonka Franc Vratarič.

V interesu sleherne organizacije združenega dela je, da pripravijo takšen razvojni dokument, ki bo temeljil na realnih možnostih. Gotovo boste pri načrtovanju za novo srednjeročno obdobje izhajali iz rezultatov, ki ste jih dosegli doslej?

FRANC VRATARIČ: Vsekakor je osnovna naloga, da načrtujemo takšen nadaljnji razvoj, ki bo temeljil na naravnih danostih. Če želimo, da bodo planski cilji uresničeni, pa je za to potrebno zagotoviti tudi družbene pogoje, kar pomeni, da bodo morali v načrtovanem obdobju veljati in se uresničevati tudi dogovorjeni družbeni pogoji. Pri pregledu in analizi dosedanjega razvoja ugotavljamo, da je naša osnovna dejavnost živinoreja, rastlinska proizvodnja pa je podarjena kot krmna baza zanj. V zadnjih nekaj letih pa tudi za rastlinsko proizvodnjo ugotavljamo, da se vse bolj usmerja v tržno proizvodnjo in iz leta v leto narašča. K temu je v prvi vrsti prispevala dobro načrtovana politika, ki je z dokaj dobrimi pogoji spodbujala tržno proizvodnjo, k večji proizvodnji pa so pripomogli še boljše agrotehnične in večje vlaganja v primarno kmetijstvo.

Težave, v kakršnih se je znašla živinoreja, so med drugim tudi opozorile, da se moramo v Pomurju še bolj nasloniti na lastno

krmno osnovo. Zlasti v zasebnem sektorju je tu še veliko neizkoriščenih možnosti, ki pa jih bo potrebno izkoristiti v novem srednjeročnem obdobju?

FRANC VRATARIČ: Dosedanji razvoj živinoreje nam jasno kaže, da je nujno potrebna njena povezanost z rastlinsko proizvodnjo. Res je, da je v rastlinski proizvodnji še veliko neizkoriščenih možnosti, zato je treba pri začetku po povečanju te proizvodnje vgraditi v naše razvojne dokumente. Večja rastlinska proizvodnja in njena povezanost z živinorejo pa je lahko tudi dohodkovno zelo zanimiva. Naš koncept nadaljnjega razvoja govedoreje je zato tudi zastavljen tako, da temelji v glavnem na krmni, ki jo moramo pridelati doma. Le tako bomo tudi manj odvisni od cen, ki jo ima krmna na jugoslovanskem tržišču in ki so pripeljale do težav, s katerimi se srečujejo tudi naši živinorejci. Moram pa kljub temu ugotoviti, da so dosedanja dosežki v govedoreji zadovoljivi. Ti se odražajo predvsem v večjem odkupu mleka, kljub težavam pa nam je uspelo ohraniti tudi osnovno plemensko čredo. Tudi prašičereja je v zadnjih letih dosegla viden napredek, tako v količinskem kot kakovostnem pomenu. Vendar pa mora tudi razvoj prašičereje v prihodnje bolj

temeljiti na domači krmni osnovi. Razvoja vaše kmetijske zadruge pa seveda ne morete načrtovati mimo razvoja ostalih organizacij združenega dela s področja kmetijstva, saj ste konec koncev vsi združeni v okviru sestavljene organizacije ABC Pomurja. Takšna organiziranost in povezanost pa se je gotovo odražala že tudi doslej?

FRANC VRATARIČ: Pri načrtovanju za novo srednjeročno obdobje, pa vse tja do leta 2000, bomo vsekakor morali upoštevati sočasnost načrtovanja. Sicer pa je

bil tudi naš dosednji razvoj v skladu z razvojem ostalih subjektov v našem kmetijskem prostoru. Že doslej smo imeli dobre odnose s predelovalno industrijo, predvsem z Mesno in-

dustrijo in s Tovarno mlečnega prahu, vendar bo v prihodnjem sodelovanju potrebno napraviti vsaj še tri korake naprej. Tudi sodelovanje s trgovino je zadovoljivo, še posebej tam, kjer je preko koordinacije v okviru sestavljene organizacije tekla oskrba z reprodukcijskim materialom za potrebe kmetijstva.

Uvodne razprave za pripravo smernic za razvojni plan v novem srednjeročnem obdobju so stekle na zadnji seji združenega sveta. Katere bodo osnovne usmeritve v letih od 1986 do 2000 oziroma v letih od 1986 do 1990?

FRANC VRATARIČ: Naša osnovna usmeritev bosta tudi v prihodnje rastlinska proizvodnja in živinoreja, doseči pa bo potrebno njuno največjo izkoriščenost. V bodočem razvoju pa seveda ne bomo mogli mimo razvoja sadjarstva, ki bo dajal nove možnosti za razvoj Goriškega, medtem ko naj bi pridelava vrtnin, semen in gomoljnic zastavljala stalni vir dohodka manjšim kmetijem. Posebno pozornost bo treba tudi v prihodnjem srednjeročnem obdobju dati zemljiškim operacijam, ne področju samoupravne organiziranosti pa je treba zagotoviti takšno obliko, da bo pri delitvi zagotavljala delitev po vložnem delu. Še bolj pa se bo potrebno pri načrtovanju povezovali in usklajevati z ostalimi OZD v okviru sestavljene organizacije, pri tem pa upoštevati tudi smernice družbenega plana občine.

Ludvik Kovač

STROKOVNJIKI SVETUJEJO

Krmna pesa je nekoliko pozabljena, vendar še pomembna krmna rastlina, kajti krmljenje z njo izboljšuje živalim prebavo in splošno zdravstveno stanje.

Pridelovanje krmne pese je tudi v naših ekoloških razmerah dokaj razširjeno, vendar se opaža, da se zmeraj izbiramo in sejemo stare, nerodovitne sorte in ne upoštevamo v zadostni meri pravilne agrotehnične. Treba je omeniti nekaj dejavnikov, ki vplivajo na pridelek, predvsem pa na njegovo

PRIDELOVANJE KRMNE PESE

kakovost. Pomembno je predvsem, kakšna je vsebnost hranilnih snovi in ne toliko, kakšna je teža korenov. Če hočemo pridelati kakovostno peso, moramo posvetiti posebno pozornost izbiri sorte in ji ob ustrezni agrotehnički zagotoviti primerno gostoto. Večkrat je pri pesi problem, kako doseči primerno gostoto, ker je, kot nam je znano, seme pese klobčič — sestavljen iz več semen, zato je potrebno posevke redčiti, kar je zelo zamudno delo. Vendar so vztrajni strokovnjaki z dolgotrajnim selekcijskim delom rešili tudi ta problem in vzgojili enoklično oziroma, kot mu to stro-

kovno rečemo, monogermno seme. V drugih deželah že dolgo sejejo enoklično seme in tudi v našo sortno listo so bile vpisane take sorte (monoval, brigadier ...). Na žalost pa se po naših trgovinah proda še zmeraj dosti večklíčnega semena, iz katerega požene več rastlin hkrati, to so semena zastarelih, manj kakovostnih sort, kot so ekendorf, mamut. Kakšen bo pridelek pese, odločimo že z izbiro sorte, zato moramo biti prav pri izbiri posevne predvidni. Za lažjo odločitev pri izbiri naj nam služi kratek opis vrst in sort oz. kultivarjev.

Ločimo tri vrste pese: masovne

ali izdatne, jedre in kombinirane. Izdatne pese dajejo visok pridelek in so manj kakovostne, vsebujejo od 10 do 12 % suhe snovi, taka je sorta ekendorf. Jedre pese vsebujejo več hranilnih snovi in sušine (12—16 %), to so polsladkorne in sladkorne krmne pese. Kombinirane sorte, kot je mamut, pa so nekako na prehodu med prvimi in drugimi.

Seme navedenih sort je večklíčno, vendar smo že prej omenili, da je možno v naših trgovinah dobiti tudi seme kakovostnih sort, ki je enoklično. Taki sta sorti monoval in brigadier. Seme sorte brigadier ni pilirano, medtem ko je seme sorte monoval pilirano, obdano z oblogo, ki vsebuje hranila in zaščitna sredstva. Tako seme lahko enakomerno posejemo in lahko uporabimo tudi sejalec za setev sladkorne pese. Redčenje takega posevka je hitro in enostavno, lahko pa sejemo tudi na končno razdaljo in potem nam ni potrebno redčiti. Tudi spravilo je enostavno, ker je samo slaba tretjina korena v zemlji in se z lahko izpolni. Sorta monoval je zaradi enostavnega spravila primerna za setev ob robovih in površinah, kjer sejemo sladkorno peso. Ob spravilu moramo nekaj redov populiti zaradi ovrnanega kombajniranja z enorednim kombajnom. S krmno peso monoval lahko pridelamo tudi do 90 ton korenov na hektar, z vsebnostjo od 15 do 16 % suhe snovi. Monoval je prva genetsko monogermna sorta na svetu, ki se odlikuje predvsem z visokimi pridelki in visoko vsebnostjo hranilnih snovi, tudi v naših rastnih razmerah. Pridelovanje se lahko popolnoma mehanizira. Za setev potrebujemo le od 5 do 7 kg semena, za razliko od ostalih sort, kjer je potrebnih od 10 do 15 kg semena na hektar. Še tako dobra sorta pa nam ne bo dala pravega rezultata, če ne bomo upoštevali in dosledno izvajali tudi agrotehničnih ukrepov. Postopek pridelovanja je enak kot pri sladkorni pesi. Pomembno je predvsem jesensko oranje in zaoravanje hlevskega gnoja, zadostno gnojenje s fosforjem in kalijem in vsaj dvakratno dognojevanje z dušikom med rastjo ob hkratnem medvrstnem kultiviranju. Ne smemo pozabiti, da moramo okopavine čim večkrat okopavati, čeprav ni plevelov, moramo tla zračit. Posevke varujemo tudi pred pleveli, ki odvzemajo pesi hrano, svetlobo in vlago ter pred boleznimi in škodljivci. Plevela v krmni pesi zatiramo z istimi pri-

ČEBELARSTVO — VSE POMEMBNEJŠA DEJAVNOST KMETIJSTVA

Čebelarstvo, kot pomembna dejavnost kmetijstva, z odločilnim pomenom za oprejanje rastlin in seveda pridobivanje medu, matičnega mlečka, cvetnega prahu in drugega, tudi v Pomurju dobiva vse pomembnejše mesto. V sotoški občini je v čebelarstvo včlanjenih že 11 čebelarških družen s 322 člani, ki gospodarijo z 8.250 družinami. Slednji so v sicer za čebelarje slabem letu 1984 preko svoje organizacije oziroma čebelarške zveze M. Sobota oddali 69.946 kilogramov medu in 500 kilogramov cvetnega prahu, dejansko pa so ga dvakrat toliko. Razveseljivo pa je, da število članov narašča in da je vse več mladih, kar jamči razvoj te za gospodarstvo pomembne dejavnosti.

K večjemu interesu za čebelarstvo so prispevali prav čebelarji sami z organiziranjem čebelarških krožkov na šolah. Tačas taki krožki delujejo že na 14 šolah v sotoški občini, za učence pa so v letu 1984 pripravili kar 250 predavanj. Najbolje so ocenili delo čebelarškega krožka pri Gradu na Goričkem.

Čebelarji sotoške občine

skrbijo tudi za izobraževanje starejših članov. Tako bodo že v marcu pripravili dve predavanji o zdravstveni zaščiti čebel. Sicer pa so si z načrtom dela za leto 1985, ki so ga sprejeli na nedeljskem občnem zboru, zastavili izobraževanje kot prednostno nalogo. Ob izobraževanju bo pozornost čebelarjev v letu 1985 veljala pregledu čebel, še posebej na območju Izakovec, Melince in Skakovec, ki so sumljiva zaradi širjenja gnolobe čebelje zalege. Sicer pa bodo zdravstveno zaščito in nakup zdravil uredili enotno v sodelovanju z veterinarsko postajo iz Murske Sobotice. V ta namen se bo veterinarska postaja povežala s čebelarsko zadrugo Split, ki ima dobre izkušnje z uporabo nekaterih novih zdravil za čebele. Tesnejše stike pa bodo postavili tudi z veterinarskimi postajami v Radljah ob Dravi in v Mariboru. Na omenjena območja namreč pomurski čebelarji vozijo čebele na pašo. Čebelarji bodo v prihodnje še v večji meri navezali stike s kmetijci oziroma njihovimi organizacijami in prodajalci

zaščitnih škropiv za rastline, da bi v največji možni meri preprečili zastrupljanje čebel.

Od prihodka čebelarške zveze Murska Sobotica v višini 986 tisoč dinarjev je ostalo 634 tisoč čistega dohodka, iz sredstev slednjega bodo kupili 1.000 sadik pozne akacije, kovanja in drugih medovitih rastlin. Akcija sajenja 1.000 sadik letno naj bi postala dolgotrajna. Uredili pa bodo tudi nove opazovalne postaje in najverjetneje iz ostanka dohodka regresirali nakup zdravil za čebele. Skrb bo veljala tudi ureditvi vetrolomnih nasadov drevja, v katerih naj bi prostor dobila tudi drevesa, ki medijo.

Čebelarji so se na zboru dogovorili, da nakažejo iz sredstev ostanka dohodka svoje zveze 50 tisoč dinarjev za gradnjo novega bloka kurgije.

Boris Hegeduš

Na letnem občnem zboru pa so največ pozornosti namenili odkupu medu, ki ga tačas v Murski Soboti odkupujeta Medex in Hmezd. Člani upravnega odbora so čebelarjem zagotovili, da bodo zaplete s sodi za med in druge težave pri odkupu rešili v dogovoru z odkupovalnimi organizacijami. Ob vsem tem pa so se mnogi spraševali, zakaj za odkup ni zainteresirana nobena od domačih Pomurških kmetijskih organizacij — tudi zato, ker je med donosen tudi s prodajo na tuje.

Na rednem letnem občnem zboru so zaslužnim čebelarjem podelili nagrade Antona Janše. Nagrado II. stopnje sta iz rok predsednika Čebelarške zveze SO Murska Sobotica Kolomana Korpiča prejela čebelarja Alojz Kočar iz Grada in Franc Lapanja iz Bakovec. Red Antona Janše III. stopnje pa so dobili Friderik Horvat iz Rogoševca, Jože Lebar, Ciril Murat in Stefan Balah iz Beltince, Stefan Pondelek iz Salovec, Franc Sreč in Alojz Brunec iz Bakovec ter Franc Reiner in Alojz Lazar iz Tisine.

ŽELELI STE POJASNILO

S POKOJNINO DO SOCIALNE VARNOSTI

Naša nova rubrika Zeleli ste pojasnilo je naletela med bralci na izredno zanimanje. Prejeli smo veliko vaših pism, v katerih zastavljate številna vprašanja v zvezi s pokojninskim in invalidskim zavarovanjem kmetov. Na vsa vprašanja zaradi pomanjkanja prostora žal ne bomo mogli odgovoriti, zato izbiramo predvsem taka, ki so zanimiva za širši krog bralcev. Svetujemo vam, da odgovore na povsem konkretna vprašanja, ki zadevajo izključno vas, poiščete pri ustreznih službah v vaši združni organizaciji oz. na Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Poročil sem se leta 1962 in od takrat oba z ženo delava na kmetiji, nam piše Franc Šrajner iz Stare Nove vasi. Oče je bil lastnik kmetije, davkoplačevalec in nosilec zdravstvenega ter starostnega zavarovanja kmetov do svoje smrti 18. 10. 1973. Takrat sva prevzela kmetijo midva z ženo in jaz sem postal nosilec obeh zavarovanj kmetov ter davkoplačevalec. Ker sem prebral, da se zakonc prevzemnika kmetije v pokojninsko dobo ne priznavajo leta iz dobe starostnega zavarovanja kmetov, me zanima, kako je v tem primeru z mojo ženo.

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju določa, da se čas, prebit v starostnem zavarovanju kmetov, priznava v pokojninsko dobo nosilcu starostnega zavarovanja (davkoplačevalcu) in njegovemu zakoncu ter prevzemniku kmetije. V vašem primeru ste bili vi prevzemnik kmetije, zato se vam v pokojninsko dobo priznava vseh 12 let (od 1. 1. 1972 do 31. 12. 1983), vaši ženi pa se v pokojninsko dobo priznava čas od takrat, ko ste vi postali lastnik kmetije oz. davkoplačevalec. Tisti čas, ko je bil lastnik kmetije in davkoplačevalec vaš oče, pa se ji ne priznava v pokojninsko dobo.

Imam sestro, ki je samska in stara 59 let. Že od vsega začetka je živila in delala na kmetiji, katere prevzemnik pa sem po očetovi smrti bil jaz. Ker se mora sestra zavarovati po novem zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, me zanima, ali bi seji lahko priznalo tistih 12 let, ko je veljal zakon o starostnem zavarovanju kmetov. Kmetija je namreč zaščiten in je po očetovi smrti ni bilo možno deliti. Ali se lahko sestra odloči za tradicionalno preživetkarstvo?

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju določa, da se čas, ko je veljalo starostno zavarovanje kmetov, prizna v pokojninsko dobo le enemu prevzemniku kmetije, praviloma tistemu, ki po prevzetju postane davkoplačevalec. Lahko pa se prevzemniki, če jih je več, dogovorijo drugače, in sami določijo tistega, ki se mu čas prebit v starostnem zavarovanju priznava v pokojninsko dobo, vendar se morajo vsi ostali svoji pravici do tega odpovedati. V vašem primeru, ko ste vi prevzeli kmetijo, se sestrini 12 let, pa čeprav je delala ves čas na kmetiji, ne priznava v pokojninsko dobo. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju o preživetkarstvu ne govori, pač pa to ureja zakon o preživetnem varstvu kmetov.

Stara sem 60 let in imam 24 let

pojknijske dobe, nam piše bralka Marija iz Rogoševca. Kdaj bom prejela pokojnino in koliko?

Pravico do pokojnine pridobi ženska, ko dopolni starost 55 let in ima 20 let zavarovalne dobe. Pogoj za pridobitev pokojnine ste torej izpolnili s 1. 1. 1984, ko je začel veljati nov zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Svetujemo vam, da takoj vložite zahtevek za pokojnino, če tega seveda še niste storili, istočasno pa uredite tudi vse ostale obveznosti v zvezi s tem. Oglasite se v vaši združni organizaciji oz. na Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, kjer boste zvedeli vse podrobnosti. Kakšna bo višina pokojnine, vam ne moremo odgovoriti, ker nimamo potrebnih podatkov. Ne pozabite pa, da boste do pokojnine upravičeni šele od takrat, ko boste vložili zahtevek zanj!

Z ženo sva stara 61 let in nama je delo na kmetiji glavni poklic. Oba sva si dokupila leta, tako da je žena izpolnila pogoj za pridobitev pokojnine s 1. julijem lani, jaz pa s 1. januarjem. Vložila sva zahtevek za pokojnino, vendar doslej nisva prejela še nobenega odgovora ali obvestila. Kdaj lahko pričakujemo pokojnino, sprašuje Alojz Pertoci iz Rankovca.

Kot so nam povedali na Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Murski Soboti, so doslej prejeli že več kot 700 zahtevkov za pokojnino, zato vseh zahtevkov ne morejo sproti reševati. Vaš zahtevek in zahtevek vaše žene sta v postopku in lahko pričakujete ugodno rešitev.

Sin je dopolnil 11. 11. 1984 petnajst let in bo prevzemnik kmetije. Ga lahko zavarujem v pokojninsko in invalidsko zavarovanje s 1. 1. 1985? Zdaj obiskuje dveletno zimsko kmetijsko šolo v Rakičanu in se izobražuje ob delu.

V okviru srednje kmetijske šole v Rakičanu je sicer možno izobraževanje ob delu, vendar takšnega primera doslej na tej šoli niso imeli. Zato predpostavljamo, da vaš sin obiskuje dveletno kmetijsko šolo, in sicer po skrajšanem programu, za kmetovalce in ima tako enake pravice kot vsi učenci. V času šolanja je zavarovan po starših, zato ga tudi ne morete zavarovati po zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Zavarujete ga pa lahko takoj po končanem šolanju.

Pripravil: Ludvik Kovač

pravki kot v sladkorni pesi (dual in pyramin po setvi pred vznikom, betanal, goitix po vzniku). V sušni pomladi posevke radi napadejo bolhači, ki lahko naredijo veliko škodo na mladih, komaj vzniklih rastlinah: v takem primeru posevek poškopimo z ustreznimi insekticidom (folithion, zolone ...). Med boleznimi je najbolj nevarna pesna listna pegavost (cerkospora), ki lahko v veliki meri uniči

listno površino in s tem zmanjša pridelek, predvsem pa kakovost. Posevek škropimo z ustreznimi fungicidi, takoj ko se pojavijo prve pege na listih (brestan, enovit). V jeseni lahko pričakujemo visok pridelek krmne pese le, če smo pravilno izbrali sorto, dosledno izvajali agrotehnične ukrepe in posevke varovali pred pleveli, boleznimi in škodljivci.

inž. Z. Flisar-Novak

PREGLEDI OROŽJA

V teh dneh bodo lastniki orožja v občini preko krajevnih uradov in z osebnimi vabili obveščeni, da bo posebna komisija sekretariata za notranje zadeve občine Murska Sobota pregledovala orožje imetnikov orožnih listov. Občani bodo vabljeni za pregled orožja v 13 večjih središč. Na pregled bodo morali prinesiti vse orožje, za katero imajo orožni list. Pregledi orožja bodo med 13. in 17. uro. Gre za rutinske preglede, ki jih nalaga zakon, pregled pa je za vse imetnike orožja obvezen. Občani, ki bi želeli podrobnejše informacije o pregledih, lahko te dobijo na sekretariatu za notranje zadeve občine Murska Sobota. Lastniki orožja morajo prinesiti na pregled orožje in orožni list, osebno izkaznico in potrdilo o članstvu v lovski oz. strelski organizaciji.

Urniki tehničnih pregledov orožja v občini Murska Sobota:

4. 3. 1985 — v Cankovi na KU (krajnem uradu) za območje KU
5. 3. 1985 — v Rogašovcih na KU za območje KU
6. 3. 1985 — v Petrovcih na sedežu Komasa za KU Petrovci
7. 3. 1985 — v Petrovcih na sedežu Komasa za KU Šalovci
11. 3. 1985 — v Mačkovcih na KU za območje KU
12. 3. 1985 — v Križevcih na KU za območje KU
14. 3. 1985 — v Puconcih na KU za območje KU
15. 3. 1985 — v Martjancih na KU za območje KU Bogojina in Martjanci
18. 3. 1985 — v Prosenjakovcih na KU za območje KU
19. 3. 1985 — v Kuzmi na KU za območje KU
21. 3. 1985 — pri Gradu na KU za območje KU Bodonci in Grad
22. 3. 1985 — na Tišini na KU za območje KU
25. 3. 1985 in 26. 3. 1985 — v Beltincih na sedežu Fazana za KU Beltinci
1. 4. 1985 — v lovskem domu Murska Sobota za naselje Krog
2. 4. 1985 — v lovskem domu Murska Sobota za naselje Bakovci
4. 4. 1985 — v lovskem domu Murska Sobota za naselje Černelavci in Veščica
5. 4. 1985 — v lovskem domu Murska Sobota za naselje Rakičan
8. 4. 1985 — v lovskem domu Murska Sobota za KS Lendavska Murska Sobota
9. 4. 1985 — v lovskem domu Murska Sobota za KS Alija Kardoša Murska Sobota
11. 4. 1985 — v lovskem domu Murska Sobota za KS Partizan Murska Sobota
12. 4. 1985 — v lovskem domu Murska Sobota za KS Turpolje Murska Sobota
15. 4. 1985 — v lovskem domu Murska Sobota za KS Boris Kidrič Murska Sobota
16. 4. 1985 — v lovskem domu Murska Sobota za KS Park Murska Sobota

Sekretariat za notranje
zadeve občine M. Sobota

PONOS SRATOVSKIH GASILCEV

Vas Sratovci je naselje ob severni magistrali, ki se vije od zdraviliškega kraja Radenci proti Gornji Radgoni. Sratovci so nekoč bili znani po sratovski slatini, ki je pritekala iz Železnega vrelca, tako so ga imenovali, kjer je slatina vsebovala velike količine železa. Po njo so prihajali prebivalci sosednjih vasi. Z gradnjo novega naselja v Radencih je dostop onemogočen, točenje slatine pa prepovedano. Tako ime Sratovci tone v pozabo.

Gasilsko društvo Sratovci, o katerem bom pisal, uradno spada k Občinski gasilski zvezi Gornja Radgona. Gasilsko društvo je na svojem rednem obnem zboru leta 1981 sklenilo, da pristopi h gradnji novega gasilskega doma, kajti starega je močno načel zob časa, pa tudi premajhen je bil za sedanjo opremo. Dom so seveda začeli

graditi brez večjih finančnih sredstev. Sedaj je še v surovem stanju in le delno služi namenu. Njihovo delo je rodilo obilne sadove. V njem so se prvič sestali člani na obnem zboru 2. februarja letos. Iz poročila je bilo slišati da so vaščani prispevali v materialu, prevozih in denarju 2.158.077,40 novih dinarjev. Do sedaj je opravljenih 3.924 prostovoljnih delovnih ur. Organizacijo in gradnjo doma je vodil gradbeni odbor skupno z upravnim odborom. Vaščani priznavajo, da so se že hudo izčrpali in bi na osnovi že narejenega zaslužili široko družbeno pomoč. Če so bili odgovorni družbeni dejavniki doslej slepi in gluhi, je sedaj skrajni čas, da jim priskočijo na pomoč. Vaško-gasilski dom bo ponos vaščanom, predvsem gasilcem, saj bodo letos praznovali 75-letnico

obstoja in delovanja društva, zato takrat želijo dom predati namenu. Društvo vodi v glavnem mlajši kader, ki je številčen. V njem delujejo tri desetine: članska, mladinska in pionirska. Njihovo delo hvalijo številna priznanja, diplome in pokali. Na sedežu društva je bilo

lansko leto občinsko pionirsko tekmovanje, katerega se je udeležilo 33 desetlin. Tekmovanje je bilo dobro organizirano. Rezultati so bili zadovoljivi. Pozdraviti je treba zavest gasilcev, ki si prizadevajo za obstoj in napredek društva.

Anton Domanjko

Svet Krajevne skupnosti Turnišče

razpisuje

prosta dela in naloge:

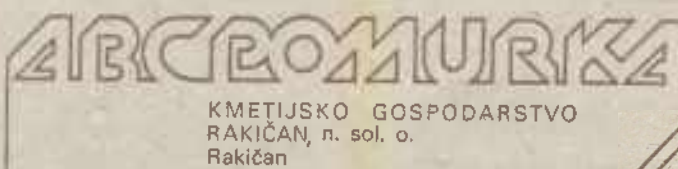
tajnika — računovodje

KS Turnišče za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pogoji:

- višja oz. srednja šolska izobrazba družboslovne usmeritve, 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj pri podobnih delih in nalogah,
- organizacijske in druge ustrezne sposobnosti,
- prednost pri izbiri imajo kandidati s stalnim bivališčem na območju KS Turnišče.

Kandidati naj prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev razpisa pošljejo v roku 15 dni od dneva objave na naslov KS Turnišče. O izbiri bodo obveščeni v 30 dneh po preteku razpisa.

ABC Pomurka - KG Rakičan na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja pri temeljni organizaciji Poljedelstvo in govedoreja Beltinci

OBJAVLJA

prosta dela in naloge:

- a) enega živinorejca na EE Tešanovci — za nedoločen čas,
- b) dva poljedelska delavca na EE Tešanovci — za nedoločen čas,
- c) tri traktoriste na EE Lemerje — za določen čas.

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- pod tč. a)
 - da ima končano osnovno šolo, da je priučen živinorejec in
 - ima šest mesecev delovnih izkušenj,
- pod tč. b)
 - da ima končano osnovno šolo in
 - ima šest mesecev delovne dobe,
- pod tč. c)
 - da ima končano ustrezno šolo za traktoriste — skrajšan program
 - in eno leto delovnih izkušenj.

Pismene prijave s priloženimi dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev naj kandidati pošljejo na naslov: Kadrovska služba na DeS pri ABC Pomurki — KG Rakičan p. Murska Sobota v roku 15 dni od dneva objave oglasa.

Mercator - Univerzal

Razpisna komisija delavskega sveta
DO Mercator — Univerzal, trgovina na drobno, p. o.,
Lendava, Partizanska 22

razpisuje

za mandatno dobo 4 let
dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

vodje splošnega kadrovskega sektorja

(reelekcija)

Kandidati za opravljanje del in nalog morajo izpolnjevati splošne pogoje in imeti:

- visoko strokovno izobrazbo pravne smeri in 5 let prakse pri splošno-pravnih poslih,
- višjo šolsko izobrazbo pravne smeri in 5 let prakse na vodilnih oz. zahtevnejših delih in nalogah na splošno pravnih poslih v gospodarstvu
- pravičen odnos do samoupravljanja in razvoja samoupravnih odnosov
- strokovne in organizacijske sposobnosti

Imenovanje bo 1. 6. 1985.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev je treba poslati v 15 dneh od dneva razpisa na gornji naslov, z oznako „za razpisno komisijo“.

O izbiri kandidatov bo odločal na predlog razpisne komisije delavski svet DU. Kandidate bomo o izbiri obvestili pisno v 15 dneh po sklepu delavskega sveta.

Poleg šopka je
DOBRA knjiga
najlepše darilo
ob dnevu žena

ONA je najnovejša knjižna zbirka romanov pisateljic z vsega sveta, pisateljic, ki znajo o sebi in drugih pripovedovati drugače kot moški.

Zbirka ONA bo vsako leto posredovala 4 romane, vse tisto, kar prav zdaj najbolj odmeva med bralci vsega sveta. Prvi dve knjigi sta že izšli in ju lahko kupite pri Pomurski založbi ali v njenih knjigarnah v M. Soboti, G. Radgoni, Ljutomeru in Lendavi. V vseh naštetih knjigarnah pa imajo tudi bogato izbiro različnih spominkov in drugih lepih daril.

Pomurska založba
Murska Sobota
Lendavska 1

Bralkam iskrene čestitke
ob njihovem prazniku!

VSAK ČETRTEK

VESTNIK

Komisija za delovna razmerja pri osnovni šoli Franca Prešerna, Črenšovci, objavlja prosta dela in naloge

snažilke

za določen čas (nadomeščanje delavke med poročniškim dopustom).

Pogoj: končana osnovna šola.

Rok prijave: 8 dni po objavi.

Nastop službe: 8. 4. 1985.

OBČINA MURSKA SOBOTA
SEKRETARIAT ZA OBČO UPRAVO

razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

- osebni avto ZASTAVA 101 GTL, letnik 1983, vozen, registriran, izklicna cena 330.000,00 din
- osebni avto ZASTAVA 101 C, letnik 1980, vozen, registriran, izklicna cena 200.000,00 din
- osebni avto ZASTAVA 101, letnik 1978, vozen, neregistriran, izklicna cena 50.000,00 din

Prometni davek plača kupec v skladu z Uradnim listom št. 33/72.

Javna dražba bo 8. marca 1985 ob 9. uri na dvorišču upravne zgradbe SO Murska Sobota, Alija Kardoša 2. Vsi zainteresirani morajo pred dražbo vplačati pri blagajni občine 10-odstotni polog.

OBDARUJTE SVOJE NAJDRAŽJE!

MERCATOR — SLOGA
Gornja Radgona

Čestita vsem občankam ob 8. marcu
in se jim zahvaljuje za zaupanje.

Obiščite poslovalnico Mercator—Sloge, kjer vam nudijo primerna darila ob prazniku žena in vse ostalo, kar je potrebno za vaš dom!

lesna industrija

64260 Bled ljubljanska c. 32
telefon: 064-77661
telegram: lip bled
telex: 34 525 yu lipex

PROIZVODNI PROGRAM

- vhodna vrata
- notranja vrata
- obloge
- garažna vrata
- opazne plošče
- notranje pohištvo

PRODAJAJO V POSLOVALNICI LIP BLEB V MURSKI SOBOTI, Cvetkova 1a, telefon: (059) 22-941, 22-942 IN ŠTEVILNIH TRGOVINAH S POHIŠTVOM

Iskrene čestitke ob 8. marcu!

Praznik kulture naj ni samo osmi februar

Tudi ob letošnjem kulturnem prazniku je bilo na Srednji družboslovni in ekonomski šoli več kulturnih dejavnosti. Značilnost letošnjega kulturnega dne je bila, da so v pripravah na kulturne aktivnosti in pri izvedbi sodelovali prav vsi učenci. Vsi so bili hkrati gledalci in nastopajoči.

Za učence prvih letnikov je najprej nastopila folklorna skupina iz Beltincev, nato pa so učenci tudi sami spoznavali plesne korake naših ljudskih plesov. Nato so si ogledali še razstavo del Bratka Krefta in Franceta Bevka v študijski knjižnici.

Učenci drugih in tretjih letnikov so spoznavali osnove dramske igre, in sicer tako, da so sami pripravili odlomek iz kake igre — tudi pri tem je bil poudarek na skupnem delu in sodelovanju vseh učencev. Po uprizoritvi pa so se še pogovorili o svojih občutkih med igro in o spoznanjih s tega področja.

Učenci četrtil letnikov pa so pokazali svojo domišljijo in spretnost v pantomimi.

Kulturne dejavnosti so zaključili z ogledom gledališke igre Sekretar za humor v izvedbi SNG Maribor.

Ob kulturnem dnevu smo pokazali, da smo lahko aktivni v kulturi, prizadevali pa si bomo, da bomo aktivni vse leto in ne le ob dnevu, ki je posebej posvečen kulturi.

BELTINCI

O skupnih nalogah

Nedavno so se v Beltincih sestali člani sveta ZK v krajevni skupnosti. Ocenili so opravljene letne programske konference OOZK in razpravljali o programu dela in študijskem programu za letošnje leto.

Ugotovili so, da se opravljene programske konference dobro osnova za nadaljnje delo OOZK v združenem delu in krajevni skupnosti. Menili pa so, da bo potrebno še več povezovanja in usklajevanja dela vseh dejavnosti združenega dela in krajevnih skupnosti, predvsem pri izvajanju nalog SLO in ES, pri izobraževanju in načrtovanju nadaljnjega razvoja. Beseda je stekla tudi o pripravljenosti članov ZK za delo pri razvoju kraja. Dogovorili so se, da v ta namen skličejo sestanek vseh članov.

A. H.

LEDAVA

Mladi v kmetijstvu

Konferenca mladih v kmetijstvu pri občinski konferenci ZSMS Lendava je sprejela akcijski program za letošnje leto. Doslej so mladi v kmetijstvu svoje delo nekoliko zanemarjali. No, novo vodstvo občinske konference ZSMS Lendava si je v svojem programu zadalo nalogo, da organizira vse komisije in konference. Mladi, ki jih veseli delo na kmetiji, pripravljajo v februarju občinsko kviz tekmovalce Mladi in kmetijstvo. Čaka jih še ponovna oživitve dela aktivov mladih združenj, predvsem tam, kjer so sedeži TZO. Pripravili bodo tekmovalce mladih traktoristov v oranju in spretnosti vožnji in se udeležili kmečkih iger Vransko 85.

Jože Žerdin

ČERNEALAVCI

KMALU ŠE ENA PRIDOBITEV

Gasilci v Černelavcih tudi v tem zimskem času ne mirujejo. Na letnem občnem zboru so se dogovorili, da bodo predvsem s prostovoljnimi delom ob drugih prispevkih dožidali pomožno garažo za cisterno z vodnim topom. To dodatno opremo so že kupili, zato bodo z gradbenimi deli začeli, ko bo nekoliko topleje. Nekaj gradbenega materiala so zbrali, ker je predpustni čas, pa so si omislili še maškerao.

G. Benčec

Cene so vsak dan višje, zato z umetnim gnojilom hitro pod domačo streho. Posnetek nam je poslal dopisnik Štefan Prša.

Skrb za gasilski naraščaj

V Gaberju so v lanskem letu proslavili 50. obletnico delovanja gasilskega društva. V preteklosti je društvo bilo gonilna sila vsega napredka v vasi, s pomočjo občanov pa je uspelo zgraditi gasilsko-vasilski dom, na katerega so vsi ponosni. Gabrskim gasilcem ni potrebno skrbeti, saj imajo mlad naraščaj, ki se vključuje v delo. Mladinske in pionirske desetine sestavljajo okoli 50 mladih, ki bodo postopoma zamenjali starejše člane. V vasi imajo hidrante, tako da so tudi po tej plati poskrbeli za varnost pred požari. Tudi z gasilsko opremo, ki jo imajo, so zadovoljni, upajo pa, da jo bodo letošnje bolj posodobili.

Jani D.

Uspešno kinološko društvo

Kinološko društvo Lendava sodi med najmlajše društva, saj deluje le dobra 4 leta. V tem času so imeli nekaj uspešnih akcij, glavni namen društva pa je, da pomagajo pri vzreji pasemskih živali. Vanj je vkljenjenih že 70 občanov, vsak dan pa prihajajo novi. Sodelujejo tudi z drugimi društvi, zlasti pri izmenjavi izkušenj. V lanskem letu so pripravili mednarodno razstavo psov različnih pasem, ki je navdušila obiskovalce. Društvo je dobilo za svoje delovanje, zlasti za organizacijo razstave, že priznanje. Stefan Sinko, ki je predsednik društva, je gotovo najbolj zaslužen za dosežke uspehe, in tudi sam je med uspešnejšimi rejci, saj je dobil lani mednarodno priznanje. Želja društva je, da bi v svoje vrste vključili mlade, da bi se že v rani mladosti naučili marsikaj konnega.

Jani D.

RADENCI

Kulturni dan

8. februarja smo imeli dijaki SŠGT Radenci kulturni dan. Posvetili smo ga našemu pesniku Francetu Prešernu. Najprej smo dve šolski uri pisali spise oziroma risali risbe na dano temo, po odmoru pa smo se odpravili v dom učencev. Tam smo pripravili razstavo risb, nato pa smo imeli kulturni program, na katerem smo prebrali nekaj najboljših spisov ter pesmi dijakov.

Po kulturnem programu smo imeli še občni zbor kulturno umetniškega društva, na katerem smo izvolili tudi novo predsednico Suzano Kološa. Novo delovno predsedstvo je pregledalo, kaj vse smo naredili v prejšnjem letu in sprejelo nove naloge.

Kulturni dan na SŠGT je zelo uspel, saj smo tako spoznali, da je med nami tudi veliko skritih talentov, vendar morajo le-ti bolj vidno delati in svoje prispevke objavljati v šolskem glasilu in ostalih časopisih.

Suzana Kološa

GORNJI PETROVCI

Občni zbor SD Tromejnik

Člani strelske družine Tromejnik G. Petrovci so na rednem letnem občnem zboru ugodno ocenili preteklo sezono. Na občinskem tekmovalstvu v streljanju z vojaško puško v Kančevcih so zasedli drugo mesto, drugo mesto pa tudi v vzhodni ligi v streljanju z zračno puško. Manj so zadovoljni s položajem na lestvici občinske A-lige, v kateri trenutno tekmujejo. Sprejeli so tudi program dela. V ospredju je dograditev strelišča za streljanje z MK in vojaško puško. Na strelišču pa nameravajo zgraditi tudi večnamensko lopo in urediti okolico. V novi sezoni bodo še več pozornosti posvetili rednim treningom in sodelovanju na tekmovaljih v občinski A-ligi, organizirali pa bodo tudi družinsko tekmovalstvo za zlato puščico in za značko dober strellec. Čaka pa jih še družinsko tekmovalstvo v streljanju z zračno puško za Bedičev memorial in meddružinsko tekmovalstvo v streljanju z MK puško.

Če bodo hoteli vse zastavljene cilje uresničiti, bodo morali kar dobro zavihati rokave. M. Gašpar

PRIZADEVNI INOVATOR

Maks Tepajner iz tozda Proizvodnja bivalnih enot je po lastni zamisli in načrtih s sodelavci naredil stroj za ravnanje in robljenje pločevine za strehe zabojnikov, za kar je bilo prej potrebnih več delavcev.

Stroj je bil tehnično pregledan in je že v uporabi, stane pa osem milijonov dinarjev. Tako je delovni organizaciji prihranil nekaj milijonov dinarjev. Stroj je naj bi Avtoradgona delala tudi za druge delovne organizacije.

Inovator sicer dela v pisarni, v izum pa je vložil veliko truda.

Jože Kaučič

Novo gasilsko društvo

Na ustanovnem občnem zboru gasilskega društva Kot v lendavski občini se je zbralo 30 vaščanov, ki so pokazali dosti volje do dela. Po predhodnih razpravah v krajevni skupnosti Hotiza, kamor spada, je bilo med drugim ugotovljeno, da so dani vsi pogoji za ustanovitev društva. Občinska gasilska zveza Lendava si je namreč zadala nalogo, da v vsaki vasi lendavske občine ustanovi gasilsko društvo, zato bo tudi na novo ustanovljenemu društvu pomagala premostiti začetne težave. Dajala jim bo strokovno in finančno pomoč, ko bodo dobili potrebno opremo, pa bodo formalizirali gasilsko desetino. Dobili bodo motorno brizgalno z opremo in gasilske delovne obleke. Medse bodo sprejeli tudi mlade, ki so voljni delati. Društvo bo delovalo v sektorju Gaberje. Predsednik društva je postal Ladislav Žalik, ki ima največ zaslug za ustanovitev društva.

L. Z.

LIPA

Obsežne naloge

Na letnem občnem zboru so se zbrali gasilci v Lipi, ocenili lanskega letošnega dela in sprejeli nov program. V lanskem letu so se udeležili obletnice sosednjih gasilskih društev in sektorskega tekmovalstva, kjer so mladinke dosegle prvo mesto. Tudi delo članov civilne zaščite je bilo razbilo. Gasilci so organizirali nabiralno akcijo krompirja, pri čemer so ga zbrali za sto tisoč dinarjev. Ob tem pa so pripravili še veselice in razne gasilske prireditve.

Med nalogami za letošnje leto so v teh zimskih mesecih že pripravili tečaj za izprašane člane civilne zaščite in mladince. Tečaj so pripravili ob pomoči občinske gasilske zveze iz Murske Sobote. Kupili bodo nekaj evi in se pripravili na adaptacijo vaškega doma, v katerem si bodo uredili dve garaži in sejno sobo. Tu pričakujejo pomoč SIS za požarno varnost občine M. Sobota. Načrtujejo pa tudi nakup avtočistene.

J. Z.

Ob sedemdesetletnici komandanta Antona Šlebirja

V M. Soboti, v Ciril—Metodovi ulici že dolgo domuje upokožen gozdarski tehnik — revirni gozdar in rezervni major naše vojske, Anton Šlebir-Norda, rojen 4. marca 1915. leta v Bistričici pri Kamniku. Letos 4. marca bo torej slavil 70-letnico. Šlebir je sin kmečkih staršev. Po prihodu iz vojske se je zaposlil pri Lesni industriji meščanske korporacije v Stahovci pri Kamniku, od koder so ga tudi napotili v gozdarsko šolo v Mariboru. V vojnem letu 1941 je bil jubilar na orožnih vajah v Škofji Loki, kjer je bil tudi priča hitremu zlomu stare vojske in kapitulaciji kraljeve Jugoslavije. Avgusta istega leta ga Nemci odvedejo na prisilno delo na Roško, in sicer v papirnico pri Volsbergu. 15. maja 1942 se je pridružil partizanom kamniške enote. V prvih mesecih leta trinitidesetega začne delo frontovskega aktivista in kurirja na kamniško-moravskem območju, od tod ga vodi pot v Štandrovo brigado. Potem pa je pripadal

Terenski četi (mobilizacijski četi) IV. operativne cone, ko pa je bil marca 1944 ustanovljen Kamniško-zasavski odred, postane Nord pripadnik te enote naše vojske. In vse do osvoboditve je bil Anton Šlebir-Nord v njej, kratek čas kot desetar, nato vodnik voda v I. četi II. bataljona, komandir čete v istem bataljonu, nato namestnik komandanta bataljona, od novembra 1944 pa do maja 1945 pa je Nord poveljeval jurisnem bataljonu Kamniško—zasavskega odreda. Med borci je bil izredno priljubljen kot hraber in preudaren komandant, kar priča tudi dejstvo, da so mu kar dvakrat pripeli na prsi red hrabrosti, pozneje pa so mu dodelili še partizansko zvezdo, red bratstva in enotnosti in red zasluge za narod. Po osvoboditvi je kot pomočnik tehnične oficirja delal v I. bataljonu III. brigade KNOJ v Celju, avgusta 1945 pa je bil premeščen v Ljutomer, kjer je postal referent javne varnosti okrajne uprave. V KPS je bil sprejet 8.

avgusta 1944. leta.

Minevala so desetletja v M. Soboti. Šlebir je bil nazadnje v delovnem razmerju pri KIK Pomurki — obratu zagodno in lesno gospodarstvo. V gozdarski službi je naš Tone velikokrat prekrizal krajino ob Muri podolgem in poče. Da je bil pri delu tudi prizadeven, nam dokazuje red dela s srebrnim vencem.

Leto za letom je bil Nord komandant partizanskih patrulj, ki so obiskovale partizanske svojce in pomembne kraje in NOB v Pomurju. Sedaj pa je zastavonoša občinske organizacije Zveze borcev. Vrstijo se proslave in letos praznujemo 40-letnico zmage nad nacistično Nemčijo. Zastavonoša Nord pa je z zastavo že veliko svojih soborcev spremljal tudi k večjemu počitku.

Sedemdeset rdečih rožic poklanjajo Antonu Šlebirju-Nordu, zaslužnemu partizanskemu borcu in poveljniku, njegovi bojni tovariši iz našega mesta in od drugod.

Jože Janež

TURNIŠČE—GORNJA STUBICA

KULTURNE VEZI

Kulturno društvo Štefan Raj iz Turnišča je bilo 17. februarja v gosteh pri KD Matija Gabec v Gornji Stubici. Društvi sta se namreč pobratili pred enim letom, ko so bili ob krajevnem prazniku Stubičani v gosteh v Turnišču.

Turniščani so za tamkajšnje krajanke pripravili zanimiv nastop. Sodelovali so: mešani pevski zbor, oktet Planika TOZD Turnišče, folklorna skupina, ljudske pevke in ansambel Varašanci. Svoje pa je prispeval ljudski bobnar Milan in Nedelice, ki je zabobnal na svoj boben, naznanil koncert in ga tudi povezoval. Kot nam je povedal predsednik KD Štefan Raj Turnišče Avgust Sobočan, bodo stike še utrjevali. Vsako leto bodo izmenjali po en koncert.

Štefan Prša

VELIKA POLANA

NOVO VODSTVO NA TRDNIH TEMELJIH

Osnovna organizacija ZSMS Deloza TOZD Konfektija Velika Polana je pred dnevi izvolila novo mladinsko vodstvo. Mladi v omenjeni delovni organizaciji so se v preteklosti pod vodstvom predsednika Stanka Tkalcica tvorno vključevali v prizadevanja za boljše gospodarjenje in uresničevanje zastavljenih ciljev. Aktivni pa so bili tudi v vseh družbenopolitičnih organih, organizacijah in delegacijah. Njihovo delo pa je bilo vidno tudi na področju športa, saj so v lanskem letu organizirali športno srečanje delavcev usnjarske in tekstilne industrije, ki se ga udeležuje pet delovnih organizacij. Da je bilo to tekmovalstvo izredno uspešno, gre pripisati prav aktivnosti mladih v Delozi. Tako delavno pa bo tudi novo vodstvo, ki so ga pred dnevi izvolili. Predsedništvo so zaupali Zlatki Raščan, sekretarka je Anica Barat in blagajničarka Cilka Mertik.

S. P.

DOMANJŠEVCI

ZIMSKO ORIENTACIJSKO TEKMOVANJE

V Soboto, 16. februarja, je taborniški odred Črni teloh, ki deluje na osnovni šoli Karel Destovnik Kajuh v Murski Soboti, organiziral že tretje leto zapored zimsko orientacijsko tekmovalstvo. Pravico do udeležbe so imele vse pomurske ekipe, ki so bile ustrezno pripravljene.

Ekipe so v celotnem sklopu tekmovalja opravile naslednje naloge: topografski test, test iz prve pomoči, ocenjevanje višine in razdalje, risanje skice terena, opraviti prost prehod čez mnsko polje, narisati skico mnskega polja, priti pod določenim kotom na kontrolno točko ter sprejemati in oddajati znake Morsejeve abecede.

Najbolje sta se odrezali ekipi odreda Rdeči maki, ki sta zmagali v kategoriji mlajših kot tudi starejših tabornikov. Kljub ostremu mrazu je tabornikom dom v Domanjševcih nudil obilico topline, pa tudi družabni večer so organizirali.

Hrvoje OČT

LEDAVA

Ustanovili so aktiv upokoencev

Značilno za lendavsko delovno organizacijo INA-Nafta je, da so delavci — beli rudarji skoraj ves delovni čas preživeli pri zvestobi do delovne organizacije, zato je tudi razumljivo, da jim je bila drugi dom. Vsi vsako leto krepijo, predvsem s srečanji upokoencev. Na zadnjem so ustanovili aktiv upokoencev in za predsednika izvolili Cvetka Pečelina.

Za letošnje leto so sprejeli tudi okvirni program dela. Poleg skrbi za upokoence, bodo skrbeli za nakup kurilnega olja, pripravili bodo izlet in reševali druge probleme.

J. Žerdin.

ČERNEALAVCI

S skupnimi močmi

Gasilci v Černelavcih tudi v tem zimskem času ne počivajo. Na občnem zboru so se dogovorili, da bodo s pomočjo ostalih vaščanov s prostovoljnimi delom dožidali pomožno garažo za cisterno z vodnim topom. Novo opremo so že kupili, z deli pa bodo začeli, ko se bo nekoliko otopilo.

Benčec

KRNCI

Regulirajo potok

Vreme je sicer nagajivo, vendar vse kaže, da bo Krnski potok, ki krajanom povzroča precej preglavic, reguliran v nekaj tednih. Dela, ki jih deloma opravljajo krajanje prostovoljno, bodo stala okrog 550 tisoč dinarjev. Hkrati bodo namreč primerno uredili tudi vaško cesto in najnujnejše propuste.

—js—

DOBROVNIK

VESELI VEČER

Mladi Dobrovničani tudi v tej sezoni niso mirovali. Vestno so se poleg drugih dejavnosti lotili priprave veselega večera, ki so ga uprizorili prejšnjo nedeljo. Najnovejša dogajanja v kmetijstvu, gospodarstvu, šolstvu in prometu v krajevni skupnosti in tudi v neposredni bližini... Sledil je skeč o problemih vzgoje in izobraževanja mladih, ki jim ples in zabava lepšata življenje, na žalost pa ob tem pozabljajo na delo — učenje. Mladinci iz Žitkovec so prikazali skeč o žalostni vdovi, ki se je zaklela, da se ne bo več poročila, seveda dokler ni priložnosti. Nastopila je tudi folklorna skupina.

Etelka Milinkovič

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE 40 let
mesec knjige DZS
od 8. februarja do 8. marca
popust do
50 %
1945-1985
v knjigarnah in pri DZS

Z BOLJŠO OBDELAVO ZEMLJE DO VEČ HRANE — DO BOLJE OBDELANE ZEMLJE S KMETIJSKIMI STROJI IZ:

IMT CENTRA ČAKOVSKKE AUTO-HIŠE

- traktorji IMT 567 in IMT 577
- sezonski popust
- zajamčeni rezervni deli in servisna služba
- velik izbor raznih traktorskih priključkov
- dobava takoj

- kombajni Zmaj 142, Zmaj 133-B in Zmaj 133-C
- zajamčeni rezervni deli in servisna služba
- dobava v aprilu, maju in juniju

INFORMACIJE:
TELEFON (042) 812-611 in 812-545

KAKO IZ SOBOŠKIH KOMUNALNIH ZAGAT?

Po dveh nesklepčnih sejah so se v Murski Soboti končno sestali delegati obeh zborov skupščine samoupravne interesne skupnosti za cestno in komunalno dejavnost soboške občine. Osrednjo pozornost so namenili vprašanju gradnje in vzdrževanja komunalnih objektov in naprav, saj s stanjem ne morejo biti zadovoljni. Ob pomanjkanju finančnih sredstev se namreč problemi nenehno kopičijo. Kot je omenil uvodničar, tajnik omenjene SIS Stefan Šeruga, vlaganje finančnih sredstev na tem področju ni šlo vzporedno z razvojem ostalih gospodarskih panog, zato je vse očitnejše zaostajanje. Čeprav je v 36 krajevnih skupnostih zdaj že 307 vodovodov, pa, razen v mestu Murska Sobota in Beltincih, nikjer ne premorejo takih vodovodov, ki bi z zdravo pitno vodo oskrbovali celotno naselje ali krajevno skupnost. Poleg tega je mestni vodovod že močno obremenjen, saj je nanj poleg vseh blokovskih stanovanj, ustanov, 1050 individualnih stanovanjskih hiš in rakičanske bolnice priključena tudi vsa industrija. Podatek, da samo tovarna mesnih izdelkov porabi

več kot 25 odstotkov količine vode iz mestnega vodovoda, dovolj zgovorno priča o nezavidljivem stanju.

Ob nenehnem naraščanju porabe vode, zlasti še pri velikih porabnikih, in pomanjkanju vode v poletnih mesecih je zato treba čimprej začeti z gradnjo dodatnega vodnega črpaljšča. Tudi na področju kanalizacije ni stanje nič boljše. Tako je kanalizacija za odvajanje odplak zgrajena oziroma se gradi v Murski Soboti in Beltincih, medtem ko je kanalizacijsko omrežje za odvod meteoritnih voda le delno zgrajeno v Bogojini, Tešanovcih in Predanovcih. Zmanjšanje profila kanalskega kolektorja in povečanje površin za odvod meteoritnih voda pa povzroča v Murski Soboti občasno poplavljanje nižje ležečih prostorov. Opozoriti velja tudi na neurejeno zbiranje in odvažanje komunalnih odpadkov, ki je trenutno urejeno le v Murski Soboti, delno pa tudi v Čemelavcih, Beltincih in Martjancih. Tako se pojavljajo vedno nova divja odlagališča smeti, poseben problem pa so gotovo odlagališča

nevarnih snovi, ki se kopičijo v delovnih organizacijah in pomenijo posebno nevarnost za okolje.

Zato je povsem umestna skrb v soboški občini, da bi čimprej enotno uredili vzdrževanje komunalnih objektov in naprav ter zagotovili manjkajoči denar. Veliko si obetajo od javne razprave, v katero se vključujejo tudi skupščina občine, izvršni svet in ostali zainteresirani dejavniki. Sklenjeno je, da se bodo z vsemi delovnimi organizacijami dogovorili o gradnji lastnih komunalnih objektov ali o vlaganju sredstev zanje.

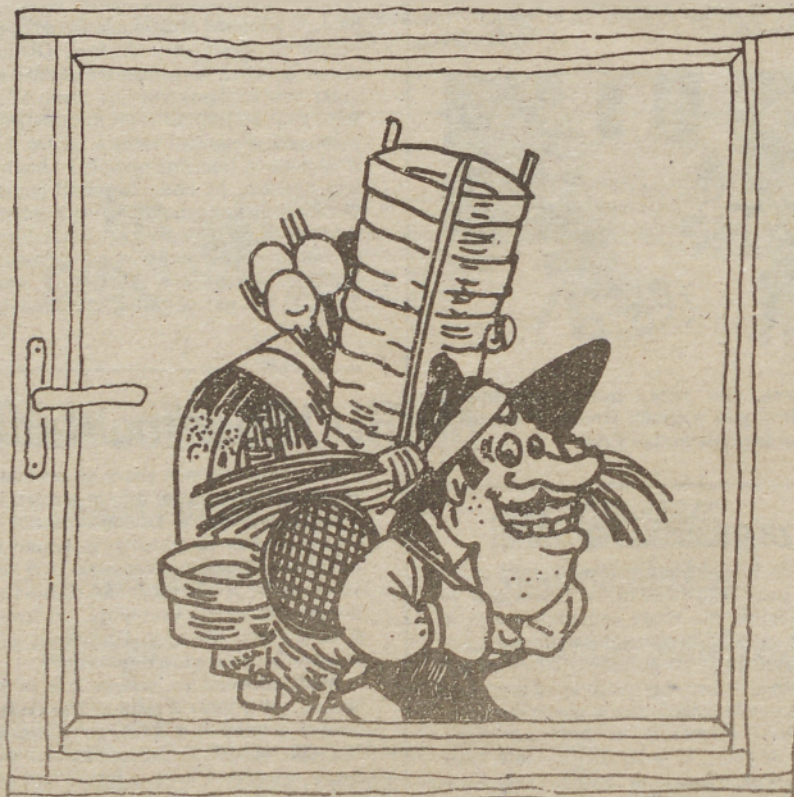
Iz čistega dohodka OZD naj bi 2 odstotka namenili za obnovo in gradnjo komunalnih objektov, 0,45 odstotka pa za povračila za gospodarjenje s komunalnimi objekti in napravami skupne uporabe. Skupno z izvršnim svetom naj bi preučili organiziranost tozda Komunalne Sobote, v krajevnih skupnostih pa si prizadevali v okviru samopri-spevka nameniti določena sredstva za komunalne potrebe.

Milan Jerše

**industrija
stavbnega
pohištva**
61310 ribnica
partizanska 3
jugoslavija
telefon: (061) 861-411

**inovak okna
kombivak okna
okna s polkni
gibljiva polkna
notranja vrata
vhodna vrata
garažna vrata
lamelirani profili
lamelirane plošče**

izklam gorica

Kometu naproti

Iz japonskega vesoljskega centra Hagošima so uspešno izstrelili vesoljsko sondo Sakikage, katere naloga je »srečanje« s Halleyevim kometom. To zanimivo nebesno telo bo po računih znanstvenikov prišlo v bližino Zemlje marca 1986. Po sporočilu strokovnjakov japonske vesoljske agencije je Sakikage potreboval tri dni, da se je znebil zemeljskega gravitacijskega polja, potem pa se je usmeril proti Soncu. Po sporočilu zahodnih tiskovnih agencij bo 14. marca 1986 od njega oddaljen le še šest milijonov kilometrov.

Vesoljska sonda Sakikage tehta 130 kilogramov, meri pa 140x70 cm. Seveda je opremljena z instrumenti za zbiranje podatkov o strukturi kometove glave in repa. Ti podatki bodo skupaj s tistimi, ki jih bodo poslale ameriška, sovjetska in evropska sonda, znanstvenikom omogočili natančnejše pojasniti procese v času nastajanja našega sončja. Kometu naproti so doslej izstrelili že dve sovjetski sondi (Vega 1 in Vega 2), načrtujejo pa tudi izstrelitev ameriške sonde, sonde Giotto evropske vesoljske agencije in še nekega japonskega satelita.

Halleyev komet se imenuje po britanskem astronomu Edmondu Halleyju, ki ga je odkril leta 1682, izračunal njegov tir in napovedal kometovo vrnitev za leto 1757. Pravzaprav so njegovo redno vračanje na vsakih 75 do 76 let opazili že prej, prvič že iz leta 240 pred našim štetjem, ko so ga opazovali kitajski astronomi. Obstajajo pa tudi druga pričevanja: italijanski zgodnjerezančni slikar Giotto je leta 1304 nad svojimi Svetimi tremi kralji naslikal komet, ki ga je verjetno videl nekaj let prej, nasloviti tapiseriji iz Bayeuxa je upodobljen kometov prihod v letu 1066 itd.

Najmlajši študent na Kitajskem in verjetno na svetu je štiriletni Liu Xiaobin, ki je pred kratkim na univerzi v Vuhanu začel študirati osnove znanosti in tehnologije. Zdva letoma je Liupoleg kitajščine obvladal tudi angleški jezik.

Za občanka Maja (21) se ne zveni za zimske, bi kdo dejal. Toda v reklamnem ateljeju, kjer pozira, je pač nekaj stopinj več, kot zunaj.

TUDI ŽIVALI GOVORIJO

Med perjadjo je krokar ali vran nedvomno najinteligentnejši. Njegov način povezovanja je med relativno najbolj kompleksnimi. Kot izreden škodljivec, ki se obilno hrani s semeni in žitaricami, je že od nekdaj izpostavljen ostremu preganjanju, posebno od tedaj, ko je človek začel obdelovati zemljo. Le svoji inteligenci se mora zahvaliti, da mu še niso iztrebili in pokončali do zadnjih ostankov.

Med krdelom krokarjev, ki se spustijo na polja zaradi hrane, je vedno nekaj takih, ki opravljajo stražno službo da posvarijo tovariše pred morebitno nevarnostjo. Na nekem pohodu sta dva lovca uzrla samotnega krokarja. Stiskal se je oprezno k telegrafski žici. Lovca sta stopila iz vozila in ga opazovala skozi daljnogled. Ptici je lovca gledal, ne da bi trenil z očesom. Potem je šel eden izmed lovcev k vozilu in prinesel iz njega puško. Tedaj je dal od sebe svarilni klic. Vsem lovcem je znano, da je nadvse težko upihiti krokarja s strelom iz puške, še težje pa ga je dobiti na muho in ga presenetiti s šibrami. Te ptice najbrž vedo, kaj pomeni lovsko orožje, zato se mu izogibajo. Krokarje je mogoče ugonabljati le z dobro prikritimi pastmi in zastrupljeno hrano. Prav to opažanje zbujalo misel, da bodo te živali, ki se znajo tako dobro varovati, ostale na zemlji dalj kakor človek.

Jezovi bobrov sodijo med najbolj solidne in presenetljive gradbene stvaritve živalskega sveta. Ti glodalci najpopolnejše vrste so postali predmet človekovega preganjanja zavoljo dragocene kože. Že ob koncu minulega stoletja je bobrom grozilo iztrebljenje. Zdaj so zaščiteni s posebnimi zakoni.

Bober, ki gradi svoje nasipe tam, kjer iztakne najprimernejše mesto za lov na ribe — izvršuje delo, s katerim se more ponahati le redki izkušeni inženir. Gradnja nasipa se navadno začne s podiranjem dreves, ki je živalim na poti. Od izhodišča naprej sledi bobrov toku vode, razpolovi izpodjedeno drevesno deblo na dve polovici ter ga naravno po smeri rečnega toka. Tako ustvari vodno zrcalo. Pod

njim si zgradi zaklonišče, ki mu je obenem stanovanje.

Vhodi v stanovanje so pod vodo, bivaljšča pa nad njo, najbrž zaradi tega, da bobrom nihče ne more do živega. Potemtakem sodi bober poleg termitov in mravelj med izrazite gradbenike v živalskem svetu, med živali, ki lahko spreminijo podobo sveta. Sistem povezav, ki ji ustvarja ta žival s tem, da se da voditi vohu, je res edinstven. Vse njegovo početje zavisi od njega. Pri vsem tem pa živi bober izolirano, samotarsko v strogo omejenih rodni skupnosti.

Kurje družine niso na glasu zaradi posebne inteligence. Njih sposobnosti so pač omejene. Perjad, ki se je v teku stoletij precej izrodila zaradi kulinarne selekcije v službi in družbi človeka (kokoš-jajčarica-nesnica in kokoš z odličnim mesom!), ni imela v dolgih stoletjih nikoli priložnosti, da bi jo gojili in plemenitili ter jo upoštevali za kaj drugega kot za hrano. Vendar je z nečim prodrli v osredje zanimanja: s petelinimi boji. Ti se navadno odigravajo v vročinskih južnih deželah in so privlačni za tiste, ki radi ščuvajo in podžigajo nasprotnike na bojišču. Spopadi se navadno končajo s

smrtjo enega izmed spopadnikov. Ako ne poseže vmes človek iz usmiljenja ali iz kakšnega drugega vzroka, se petelina obdelujeta tako dolgo, dokler eden izmed njiju ne obleži mrtve na tleh. Kadar nastopi ta trenutek, zmagovalac vedno naskakuje nasprotnika in mu zadaja še milostne udarce. . . . Potem se ponosno vrvava in zakikirika, svest si uspeha in zmage. Nasprotnik je seveda izkrcval, ne da bi dal kak glas od sebe. Takšno je pač življenje.

Poleg petelinov, katerih znani kikiriki oznanja prvi jutranji svet, imajo tudi kokoši svojo posebno akustično artikularno govorico, ki sestoji, kakor vedo povedati tisti, ki se zanimajo za takšne stvari, iz kakšnih 25 do 30 glasov oziroma akustičnih znakov. Nemški znanstvenik Rik Baumer je posvetil v svojem življenju precej časa proučevanju piščančevih glasov ter prišel do sklepa, da se človek lahko pogovarja z njimi, če si prisvoji oponašanje njihovih glasov — če ne vseh, vsaj nekatere med njimi. Če se jim človek „akustično predstavi“, ga živalce sprejmejo kot prijatelja in si prizadevajo, da bi z njim začele pravi „razgovor“.

(Nadaljevanje prihodnjič)

BIVOL — azijski delovni konj

„Ne potrebuje ne bencina ne strežbe“, pravi besedilo neke

NI USPELO

„Pomisli, na pustni torek sem se tako našemil, da me še mati ne bi prepoznala, oni hudci, ki mu dolgujem stari milijon, pa me je. Tisto o dolgu je seveda povedal precej glasno pred celo družbo...“

Poskočni matuzalemi

Hercegovska vas Bančiči je takšna kot mnoge druge v tem kamnitem svetu: skopa narava, ostre zime in sveža poletja. Po nečem pa se Bančiči in sosednji kraji vendarle razlikujejo od drugih — po krepkih stoletnikih. Kamnosek Jovan Milič, skoraj devetdesetletnik, kot da jih ima vsaj sedemdeset manj, se požene čez kamnito pokopališko ograjo in prične razlagati in razkazovati po grobovih na katerih so vklesane besede in številke: Miloš Pupi, umrl v 121. letu... Todor Vuković, umrl v 125... Risto Kalaidžić v 113. Nikola Janjić v 107, Uroš Rudan v 100, Riste Janjić je živel 117, Mara Betegalo 107, Mara Janjić 101 (njen oče 107, mati 99, bratje 90, stric 117, njegova hčerka pa 102).

V preteklem desetletju je bilo v Bančičih, ki štejejo 200 prebivalcev, 21 stoletnikov.

Od kod tolikšna življenjska sila? Moški pravijo, da je to zaradi tega, ker se na Bančički planoti menjavata morska in kontinentalna klima. Ženske vedo bolj preprosto razlog: trdo, vendar naravno življenje, to je tisto, kar nas drži pokonci!

TOKRAT NE

— Si bil kaj na smučanju?
— Ne. Sem pa to zimo anasunkal.

SAMO EN PADEC

— Si v tej ledeni zimi že kdaj padel?
— Samo enkrat, pa ne zaradi padalca. Bilo je na izplitu...

karikature, ki je bila natisnjena v nekem dnevniku v Manili in je prikazovala vodnega bivola na razstavi za poljedelsko orodje. Pri današnjih astronomskih cenah zemeljskega olja je spet veliko povpraševanje po nezahtevnem „delovnem konju“.

Skromni, nerodni, za pridelovanje riža neizogibno potrebni orjak daje na Kitajskem, v Indiji, Indoneziji, Koreji in na Filipinih več kot 90 % poljedelske delovne sile. Prenaša blago in ljudi ter daje mleko, meso, kožo in roževino. Pri tem pa je še potujoča tovarna za gnojila.

Število azijskih udomačenih bivolov znaša kakih 140 milijonov živali. Čvrsto, a hkrati krotko govedo, ki ga je najlažje voditi na uzdih ob nosnem obroču, spada k najmočnejšim in najbolj dobrovoljnim domačim živalim Azije. Ker ima bivol rad močvirna tla, je s svojimi velikimi, narazen razkrcenimi, sodoprestimi parklji, prožnimi členki in trdnimi koraki mnogo bolj sposoben za počasno težko delo na riževih poljih kot katerikoli drugo govedo ali konj.

Bajke in pripovedke ovijajo to prastaro žival, ki je udomačena na Kitajskem, v Indiji in Pakistanu najmanj že 25.000 let pr. n. št. V jugovzhodni Aziji je bil menda vodni bivol kot domača žival do 15. st. neznani. V zadnjih stoletjih so ga naselili tudi po drugih delih sveta in je danes vodni bivol udomačen prav tako v Italiji, Romuniji, Čehoslovaški, kakor v Karibiji in v Latinski Ameriki.

Domači vodni bivol doseže težo 700 kg, odrasli samec pa višino hrbta 1,80 m. Nazaj zapognjeni rogovi merijo od konice do konice 180 cm ali več. Mogočna žival je navadno skrilastosive barve, dobijo pa se tudi bele, črne, rjave in celo marogaste rase vseh mogočih barv.

Kakor koza lahko tudi bivol pri jedi z dolgim jezikom mimogrede požre vse mogoče. V Indiji pogosto trpe živali zaradi „železne bolezni“. Če pride kovinski predmet v drugi del želodca, lahko predrizluznico ali pa poškoduje srce, če živali ne operirajo. Dostikrat je ta predmet dolga lasna igla — saj bivole največkrat oskrbujejo žene.

Ob hladnih dnevih dela udomačeni vodni bivol do osem ur nepretrgoma, ob veliki sončni pripeki se pa upre že po štirih urah. Ker ima debelejšo kožo in manj znojnic kot drugo govedo, vpija več toplote. Prav zato ima rad močvirna tla in sem in tja (pri izredno vročem vremenu tudi osemnajstkrat na dan) hladečo blatno kopel. Najboljše dela jutraj zgodaj ali popoldne. Večina azijskih kmetov se tega ritma tudi drži, zato dajo svojim živalim, da se v sončni vročini valjajo po blatu.

V skladu z določili zakona o stanovanjskem gospodarstvu (Ur. list SRS, št. 3/81), družbenega dogovora o skupnih osnovah za usklajevanje gospodarstva v SR Sloveniji (Ur. list SRS, št. 15/81), samoupravnega sporazuma o uresničevanju socialnovarstvenih pravic (Ur. list SRS, št. 26/84) in pravilnika Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Murska Sobota o pogojih in merilih za dodeljevanje stanovanj, kupljenih s sredstvi solidarnosti in po sklepu odbora za solidarnost

RAZPISUJE

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Murska Sobota

XI. NATEČAJ

za pridobitev stanovanj, kupljenih s sredstvi solidarnosti

Upravičenci za pridobitev solidarnostnih stanovanj so delovni ljudje, občani in družine z nižjimi dohodki, ki živijo v težkih materialnih razmerah:

1. delovni ljudje, ki združujejo delo v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih ter pri občanih, ki samostojno z lastnimi sredstvi opravljajo kot poklic obrtno ali drugo dejavnost,
2. občani in družine, ki nimajo možnosti, da bi rešili svoje stanovanjsko vprašanje v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih,
3. občani, ki s svojimi skupnimi dohodki ne morejo rešiti svojega stanovanjskega vprašanja: upokojeanci, invalidi, borci NOV, kmetje borci NOV,

in ki izpolnjujejo naslednje splošne pogoje:

- da prosilec stanovanja ni imetnik stanovanjske pravice za primerno stanovanje ali lastnik primerne stanovanjske stanovanja, prav tako tudi ne osebe, ki z njimi stalno stanujejo,
- da ima prosilec za stanovanje stalno bivaljšče na območju občine M. Sobota,
- da prosilec oz. njegova družina doslej še niso imeli ustreznega rešenega stanovanjskega vprašanja,
- da si prosilec oz. njegova družina ne more rešiti stanovanjskega vprašanja pri ožjih članih družine (zakoncu, starših, otrocih), ki so lastniki ali imetniki stanovanjske pravice večstanovanjske hiše, stanovanj ali stanovanja, ki presega stanovanjske normative v smislu družbenega dogovora,
- da prosilec, ki se je na lastno željo vselil v manjše ali neprimerno stanovanje, že najmanj dve leti pred natečajem stanuje v tem stanovanju,
- da se upošteva socialno stanje prosilca oz. članov njegove družine po merilih, ki veljajo za vse druge oblike pomoči, upoštevanje stališča, da vrednost premoženja ne presega 20 % vrednosti standardnega stanovanja, ki bi mu pripadalo po merilih družbenega dogovora (Ur. list SRS, št. 15/81).

Za člane družine se v smislu pravilnika štejejo:

Zakonec in oseba s katero živi imetnik stanovanjske pravice oz. prosilec stanovanja v življenjski skupnosti najmanj dve leti, otroci, posvojenci, starši imetnika stanovanjske pravice in njegovega zakonca, tisti, ki jih je imetnik stanovanjske pravice oz. prosilec stanovanja dolžan vzdrževati po zakonu in živijo v skupnem gospodinjstvu.

Pristojni občinski center za socialno delo preverja podatke o članih družine oz. osebah, ki živijo z imetnikom stanovanjske pravice oz. prosilcem stanovanja v ekonomski skupnosti in daje zanje ustrezno mnenje.

in naslednje posebne pogoje:

Delovni ljudje, ki združujejo delo v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, so upravičeni do pridobitve solidarnostnega stanovanja, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da znesek skupnega povprečnega mesečnega dohodka na člana družine ne presega 50 % povprečnega mesečnega OD delavcev v gospodarstvu v SR Sloveniji v letu 1984,
- da samski upravičenec ali upravičenec samohranilec s skupnim mesečnim dohodkom na člana družine ne presega 65 % povprečnega mesečnega OD delavcev v gospodarstvu SR Sloveniji v letu 1984,
- da mlada družina s skupnim mesečnim dohodkom na člana družine ne presega 70 % povprečnega mesečnega OD delavcev v gospodarstvu SR Sloveniji v letu 1984 (za mlado družino se šteje družina, ki ima vsaj enega otroka in v kateri noben od staršev ni starejši od 30 let).

Za občane in družine, ki nimajo možnosti, da bi rešili svoje stanovanjsko vprašanje v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, veljajo enaki pogoji kot za delavce v prvem odstavku.

Za borce NOV in kmete borce NOV ter vdove in za delo nesposobne otroke padlih in po vojni umrlih borcev NOV ne veljajo omejitve pri višini dohodka, kot poseben pogoj za dodelitev solidarnostnega stanovanja.

Prosilci solidarnostnega stanovanja morajo v svoji vlogi podrobneje opisati svoje družinske razmere in priložiti naslednja dokazila:

- potrdilo o premoženjskem stanju,
- potrdilo o dohodku prosilca in za delo sposobnih članov družine v letu 1984,
- potrdilo o številu družinskih članov,
- potrdilo o stalnem prebivališču, iz katerega mora biti razvidno, koliko časa stanuje v zadnjem stanovanju,
- morebitna zdravniška potrdila v primerih trajnih obolenj prosilca ali članov njegove družine,
- potrdilo o prijavi morebitne brezposelnosti za delo sposobnih prosilcev članov družine (pride v poštev samo za upravičeno brezposelnost),
- potrdilo o skupni delovni dobi zakoncev (izpis iz delovne knjižice),
- mnenje upravičenosti za pridobitev stanovanja, ki ga podajo:
 - a) za zaposlene — organizacije združenega dela,
 - b) upokojeince — društvo upokojeencev,
 - c) za invalide — društvo invalidov,
 - d) za borce NOV in kmete borce NOV — občinska organizacija ZB NOV,
 - e) za zaposlene pri zasebnih delodajalcih — občinska sindikalna organizacija,
 - f) vsi prosilci morajo predložiti mnenje krajevne skupnosti.

Vloga mora biti podana na obrazcu 8.40 SPN-1. Vlogo z vsemi dokazili je potrebno poslati na naslov: Samoupravna stanovanjska skupnost občine Murska Sobota, Trg zmage 4/1, Murska Sobota z označbo „za natečaj“ do 31. 3. 1985.

Nepopolne vloge in vloge prispele po tem datumu ne bodo obravnavane!

O rezultatu natečaja bodo udeleženci obveščeni v 7 dneh od sprejema prednostne liste.

emona commerce
tozd globus

— SEKTOR ZASTOPSTEV

61001 Ljubljana, Šmartinska 130, Slovenija, Jugoslavija

**VAM NUDI IZ SVOJEGA BOGATEGA
ZASTOPNIŠKEGA PROGRAMA:**

 HITACHI

Hamburg, ZRN

- TV sprejemniki
- HI-FI stolpi
- posamezne HI-FI komponente
- prenosni tranzistor kasetofoni
- video oprema
- mikrovalovne pečice
- avtoradio
- kasete, mikrofoni, slušalke

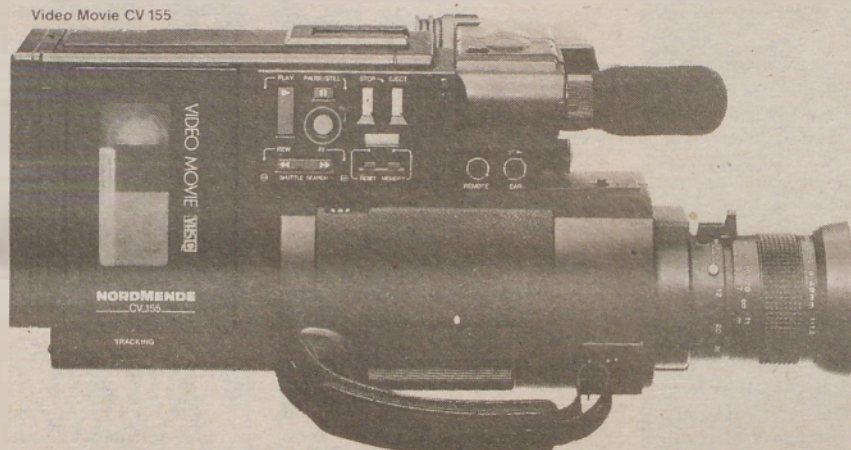
Konsignacijska prodaja: Kidričeva 13, Ljubljana, tel.: (061) 219 131
326 677

NORDMENDE

Bremen, ZRN

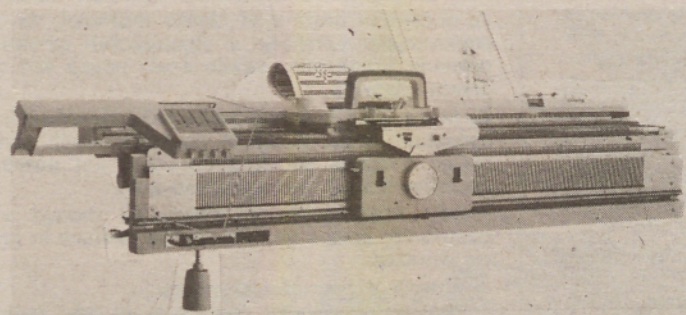
- TV sprejemniki
- HI-FI stolpi
- prenosni tranzistor kasetofoni — stereo in mono
- video oprema
- walkmani (z radijskim sprejemnikom)
- adapterji za teletekst in 12/24 V
- stojala za televizorje
- video projektorji z velikim ekranom (180 cm)

Video Movie CV 155

Konsignacijska prodaja: Kidričeva 13, Ljubljana, tel.: (061) 219 107

Empisal

Köln, ZRN

Pletilni stroji:

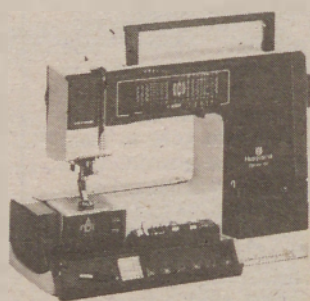
- Model 560 KL — elektronski pletilni stroj
- Model 360 K — s krojilcem
- Model 260 K — brez krojilca
- Model 150 K — za debelo volno

 Husqvarna

Husqvarna, Švedska

Šivalni stroji

- model — OPTIMA 120
- model — OPTIMA 150

Konsignacijska prodaja: Kidričeva 13, Ljubljana, tel.: (061) 219 131

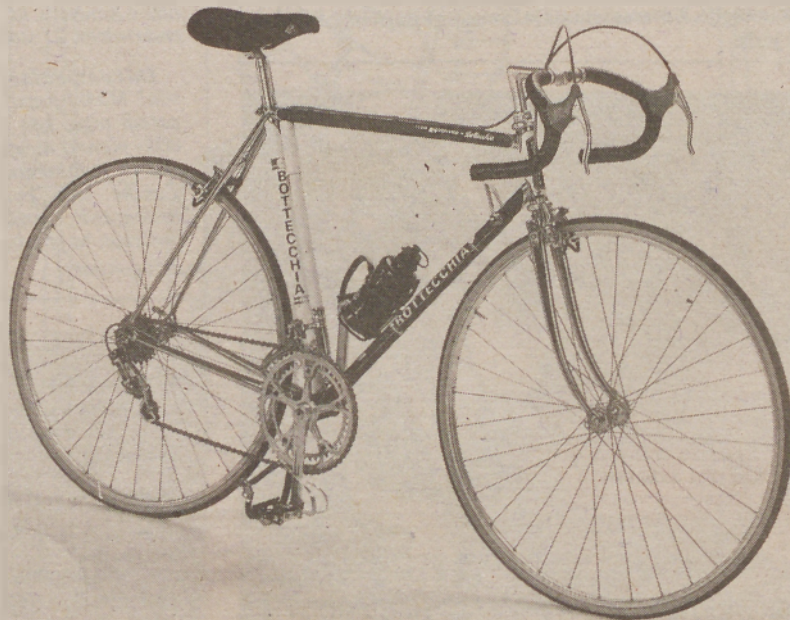

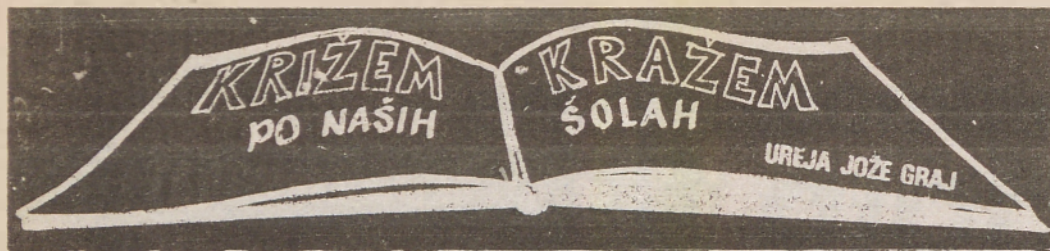
CARNIELLI

Vittorio Veneto, Italija

Priznana kolesa italijanske firme BOTTECCHIA GRAZIELLA. Tekmovalna, športna, ženska in otroška kolesa, kakor tudi telovadna orodja (sobna kolesa, Superskift, Vogatore . . .)

Konsignacijska prodaja: Kidričeva 13, Ljubljana, telefon: (061) 219 131

Krmim ptice

Zima je. Mraz nam sili v obraz. Oblečni smo zelo toplo. Obute imamo debele škornje. Da smo otroci siti, pa za nas skrbita mamica in očka.

Kaj pa drobni ptički, ki ostanejo v naših krajih in prezimujejo dolgo zimo? Tudi njih zebe. Mnogokrat so tudi lačni, zato mi, otroci, poskrbimo za njihovo hrano. Čeprav je moja pot iz šole kratka, vidim ptičke na grmovju, ki iščejo plodove, da bi se nasitile. Premišljeval sem, kako bi jim pomagal. Prosil sem očka, da mi naredi ptičjo krmilnico. Nekega dne sem se vrnil iz šole in na balkonu zagledal ptičjo krmilnico. Vesel sem prosil mamico za hrano. Dala mi je proseno kašo. Natresel sem jo v krmilnico in opazoval ptička, ki se je radovedno razgledoval, a prestrašeno, da ga kdo ne spodi. Kmalu se mu je pridružil veliko ptičkov. Nastal je takšen dirindaj, da sem mislil, da se bodo sprli in bo tudi premalo hrane. Sestrica Polonca je potrkala po oknu in krmilnica se je v trenutku izpraznila. Vrnili so se boječe ob našem najmanjšem gibu, ko smo jih opazovali iz kuhinje, pa so odleteli.

Vsak dan jim natrosim hrano. Za našo skrb pozimi nam ptički čez leto naredijo veliko koristnega. Uničujejo nam škodljive žuželke in mrčes ter nam lepo prepevajo. Žalostno bi bilo življenje brez ptic. Zato naj bo vedno dovolj hrane v ptičji krmilnici.

Boštjan Rautar, 3. a
OŠ Gor. Radgona

Pust

Po pustne maske brž v trgovino
ali pa doma si jih naredimo.
Muce, miške, klovni in še kaj.
veselo po cestah skačejo zdaj.

Tone za nosove vlačijo klovne,
Toka bela je kot moka.
Nežki nagajajo zdaj dečki,
Jure preoblekel se je v pure.

Vsi veselih zdaj so lic ...
Mati, daj jim še potic!

Maja Benderl, 3. raz.
OŠ Veržej

Človek, zakaj ubijaš?

Vojna ... Beseda polna grozote, sovraštva in trpljenja; najstrašnejša beseda na svetu. Vendar se tega ne zavedajo vsi. Zakaj ubijajo, zakaj? Vem, radi bi imeli še več, kot imajo, toda ... Zakaj to hočejo doseči le z ubijanjem? Vseposod je le kratka beseda: Zakaj?

Tako razmišljam ob televiziji, ko gledam te grozote sveta. Vseposod sama trupa, kri, ruševine ... Mar je vse to potrebno? Zakaj tudi drugi ne živijo v svobodi in miru kot mi?

Mir. Kratka beseda, vendar je v njej toliko prijateljstva, sožitja in ljubezni.

Spet se zamislim. Toda človek, zakaj ubijaš? Zakaj ubijaš svoje najbližje? Nikdar ne bomo vedeli, zakaj, pa čeprav bomo poiskali na tisoče odgovorov, a nobeden ne bo pravi.

Iran, Irak, Kuvajt ... Vse te besede nam povedo, kaj je vojna, vse te besede nam pred očmi ustvarijo podobo te najbolj grozne besede na svetu. Zelo se bojim vojne, strah me je, ko pomislim na tiste otroke, ki imajo namesto igrače puško v rokah. Borijo se za vse tisto, kar imamo mi, svobodni otroci. Rada bi jim pomagala, rada bi jim dala zavetje, toda vem, da to ni mogoče. Morajo dočakati svobodo, morajo to doživeti, pa čeprav jih bo ubitih na milijone in milijone.

Oh, ko bi že prišel ta dan!
TANJA HORVAT, 8. a
OŠ ŠTEFAN KUHAJ — BOJAN PUČONCI

Moj prijatelj

Moj prijatelj hodi v 6. b razred. Ime mu je Franc. Ima rjavo-rumene lase, pege na licu, vesel obraz ... Rad nosi kavbojke in je vedno poln smeha. Pri folklori pleše z Matejko. Če ga kdo razburi, se rad stepe. Sedi pri Renati v drugi klopi. Večkrat se dela neumen pri uri, zato se jaz smejem in sem kregan. V redovalnici ima skoraj vedno serijo trojk, včasih pa štirk. Kličemo ga Feri ali pa Tigris. Če ga kličemo Tigris, se ne jezi, ampak zavrne drugim, npr. »Kaj pa ti, Buce ali Mula?« Rad igra tudi nogomet.

Darko Kovač, 6. b
COŠ Gornji Petrovci

Planica

Oj, ti Planica zasnežena,
pod Poncami prebujena,
vsa v soncu se bleščiš,
turistov si želiš.

Pa prišel je zimski čas,
ki pred ekran privabi nas,
takrat skakalci se pomerijo,
za zmago se bojujejo.

Vsi pred sprejemniki sedimo
in se veselo zavrtimo,
ko naš Ulaga skočil je
in zmago si priboril je.

Sonja Kurboš, 7. a
OŠ Kapela

Mi in invalidi

Zima se je nagibala na pomlad. Lepo toplo sonce je sijalo. Vsak, kdor je le mogel, je šel ven, da se naučijo svežega zraka.

Tudi jaz sem hodila zunaj. Srečala sem invalida, ki ni mogel hoditi, bil je v vozičku, s katerim se je peljal. Ko sem šla mimo njega, mu je padla vrečka iz rok na tla. Zelo se mi je zasmilil. Šla sem k njemu in pobrala vrečko ter mu jo dala v roke. Bil je zelo vesel, kajti on ni mogel iz vozička, da bi si jo sam pobral. Tudi meni je bilo ob tem toplo pri srcu.

Iz invalidov se ne smemo norčevati. Pomagati jim moramo, če se le da. Tako so srečni oni in tudi mi.

Cvetka Denša, 3. b

Nekega dne smo bili na obisku v Trnju. Tam sem videla invalida. Sedel je tako, da je imel nasproti sebe stol, na katerem je držal obe stegnjeni nogi. Prstov na rokah in nogah ni mogel premikati. Ko so jedli, mu je teta postregla. Dala mu je lonček s čajem na dlan roke in potem je počasi pil.

Stati ne more. Včasih sedi na invalidskem vozičku, včasih pa na dveh stoli. Kadar odhaja od doma, ga v avto nesejo. Doma se po stanovanju in dvorišču vozi z vozičkom. Vozita ga tudi njegova fantka.

Čeprav je invalid, stric tudi dela. Skrbi za zajčke, kokoši in srnice. Vedno je vesel, kadar ga kdo obišče. Je dober in prijazen in rad se pogovarja. Sedaj je v Nemčiji v bolnici, ker se je tam tudi ponesrečil. Ko se vrne, ga bomo spet obiskali. Žalostna sem, ko ga vidim, da ne more hoditi.

Darja Vidovič, 3. b

Pri nas doma imamo invalida starega očeta. Pred nekaj leti je izgubil na desni roki palec. Od takrat ima to pest skrčeno. Prejšnje leto pa ga je zadela še možganska kap in njegova leva stran je cela hroma. Tako mu večkrat pomagam. Včasih mu grem v trgovino, pa po drva, prinesem vodo, dam palico v roke in tudi zdravila mu dam, ker si jih sam nemore vzeti. Pomagam mu tudi obleči srajco ali sleči, obuti čevlje in sezuti. Vedno mu z veseljem pomagam. Nikoli pa ga ne zaničujem, saj je bil prej zdrav kot vsi ljudje. Kljub vsemu ga imamo vsi zelo radi.

Sonja Horvat, 3. b
Osnovna šola »Miško Kranjec« Velika Polana

BESEDA DVE O ...

ŠAFARSKO — Ob praznovanju kulturnega dne nas je obiskala pisateljica Karolina Kolmanič. Povedala nam je tri zgodbe, ki jih je sama napisala. Bile so mi zelo všeč, najbolj pa prva, v kateri je glavni junak Vanček. Vsi pa smo bili presenečeni, kot nam je tudi povedala, da je naša šola že 106., ki jo je obiskala. (ANITA ZANJKOVIČ, 5. raz. OŠ Šafarsko).

SPODNJA ŠČAVNICA — Pred kratkim smo obiskali glasbeno šolo. Predstavili so nam razne instrumente. Tudi zaigrali so nam. Najbolj všeč mi je bila kitara. Tudi jaz bi rad znal igrati nanjo. (MARKO LEŠNIK, podr. OŠ Spodnja Ščavnica).

BAKOVCI — V petek smo imeli športni dan. Čeprav je bilo mrzlo, smo se veselo smučali in sankali. Delali smo tudi snežene može in se kepali. Smode smo imeli skoraj vsi rdeče. (NATAŠA SMODIŠ in SIMONA KAUCIČ, 3. a OŠ Bakovci).

VSEM DOPISNIKOM — Veseli me, da mi tako pridno pošiljate svoje prispevke. Trudim se, da bi jih kar največ in najhitreje objavil. Posebej pa pogrešam risbe (črno-bele), saj jih pošiljajo v glavnem le učenci osnovnih šol na Šafarskem, v Odrancih in Gornji Radgoni. Prepričan pa sem, da so tudi drugje dobri risarji. Kar opogumite se!

GORNJA RADGONA — V okviru šolskega kulturnoumetniškega društva deluje več sekcij. Pred kratkim smo imeli občni zbor društva, pregledali delo v preteklem obdobju in sprejeli program nadaljnjega dela. Med drugim smo v enoletnem obdobju izvedli 8 proslav v organizacijah združenega dela, 4 za starše, 22 za učence, sodelovali smo na 7 drugih proslavah in različnih tekmovanjih. (Učenci dopisniškega krožka OŠ Jože Kerenčič Gornja Radgona).

KAKO BI BABICA VEČNO ŽIVELA

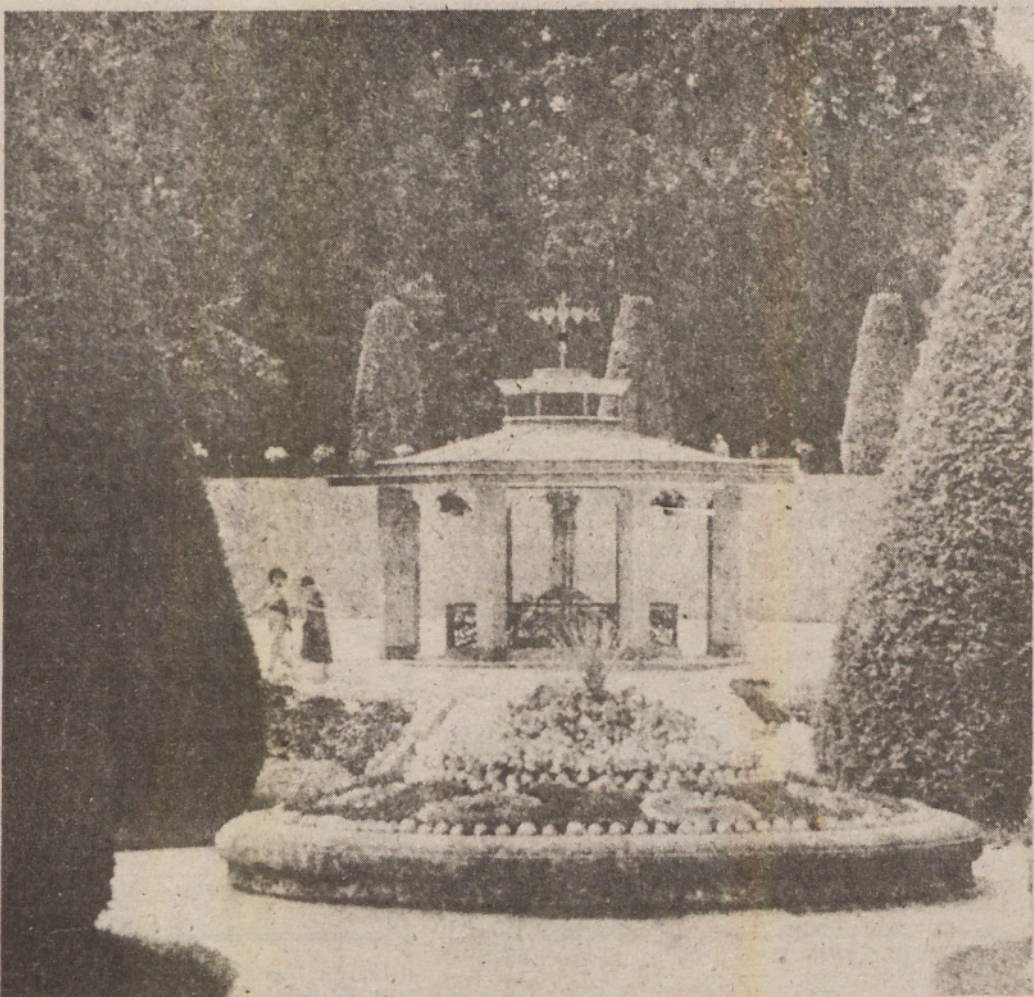
Ko sem bila majhna, me je večkrat čuvala babica. Pripovedovala mi je lepe pravljice. Velikokrat me je pobožala in stisnila k sebi, rekoč: »Pikica moja mala!«

Nekoč sem ji pobegnila na glavno cesto. Jokala je in le s težavo šla z menoj. Klicala je: »Betica, čakaj me! Ujemite jo!« Neka deklica me je res ujela in babica me je s tresočo roko odvedla na varno. Še danes vidim solze sreče v njenih očeh, ko me je v sobi objela.

Žal, babice zdaj nimam več. Zelo pa si želim, da bi ta dogodek v eni izmed svojih zgodb opisala pisateljica Branka Jurca, ilustrirala pa Jelka Reichman. Tako bi moja babica večno živela.

Elizabeta Čepin, 4. a
OŠ Apače

Radenska

Iskreno čestitamo
vsem
članicam kolektiva
„Radenska“
in vsem Pomurkam
OB DNEVU ŽENA!

39. DRŽAVNO PRVENSTVO V KROSU V MURSKI SOBOTI

Z vseh strani pohvale organizatorjem

— NAJBOLJŠA POMURSKA ATLETINJA BANFIJEVA NA PETEM MESTU.

V mestnem parku v Murski Soboti je bilo v nedeljo 39. državno prvenstvo v krosu, ki so ga ob praznovanju 50-letnice prve atletske prireditve in 20-letnice AK Pomurje pripravili atletski delavci pomurske metropole. Na tej prvi atletski prireditvi v Murski Soboti, ki je pritegnila tudi lepo število gledalcev, je sodelovalo okrog 350 atletov in atletinj iz vseh republik in pokrajin Jugoslavije. Med njimi pa je nastopilo tudi 18 pomurskih atletov in atletinj. Tekmovali so na dobro pripravljene 1000 metrov dolgi progi okrog gradu, ki je omogočala gledalcem dober pregled nad tekmo. Prvič pa so rezultate iz-

računavali elektronsko, tako da so le-ti bili dokaj hitro na razpolago.

Kot je bilo pričakovati, so imeli največ uspeha atleti in atletinje celjskega Kladivarja, ki so prepričljivo zmagali v vseklopni uvrstitvi in prejeli zastavo AZJ. Zlasti je navdušil gledalce trenutno najboljši jugoslovanski dolgooprogaš Stane Rozman iz Celja, ki je v teku članov na 12.000 metrov zmagal brez konkurence s precejšnjo prednostjo pred ostalimi ter tako dokazal, da je izvrstni formi. Od njega pa si lahko veliko obetamo tudi na balkanskem krosu, ki bo 10. marca v Romuniji. Poleg Rozmana pa se je od slovenskih

tekmovalcev in tekmovalk izkazala še njegova klubska kolegica Liljana Mihovljanec, ki je zmagala pri mlajših mladinkah. Od pomurskih predstavnikov je bila najboljša Edita Banfi, ki je pri mlajših mladinkah osvojila peto mesto. Manuela Pergar pa je v isti kategoriji zasedla štirinajsto mesto. V teku mlajših članov se je izkazal Igor Potočnik, ki je zasedel dvanajsto mesto. Ostali pomurski atleti in atletinje pa so se uvrstili takole: Pionirji — Franc Kuzma 17. mesto, Vinko Gjerek 20. in Martin Gruškovnjak 27. mesto; ekipno so pionirji Pomurja osvojili tretje mesto. Pionirke — Olga Sukič 30. mesto. Mlajši mladinci — Marjan Špur 27. mesto. Starejše mladinke — Silvija Morec 32. mesto. V teku članov je nastopil tudi Milan Balek, vendar je odstopil.

Državno prvenstvo v krosu v Murski Soboti sta si ogledala tudi zvezna kapetana Ivica Matijević in Dane Korica ter se nadvse pohvalno izrazila o organizaciji te zahtevne prireditve. Sicer pa so tako tekmovalci kot tudi funkcionarji hvalili vzorno organizacijo prireditve, ki jo je odprl predsednik skupščine občine Martin Horvat. Zadovoljni pa so bili seveda tudi številni gledalci, ki so kljub snegu in hladnemu vremenu z zanimanjem spremljali tekmovalce vzdolž steze in tudi vztrajali do konca. Feri Maučec

Predsednik skupščine občine Murska Sobota Martin Horvat podeljuje medalje najboljšim med člani na državnem prvenstvu v krosu v Murski Soboti. Foto: A. A.

REGIJSKO STRELSTVO PRVENSTVO

NA REPUBLIŠKO PRVENSTVO 51 STRELCEV

Na strelišču v Murski Soboti je bilo regijsko prvenstvo v streljanju z zračno puško za vse kategorije, ki ga je organizirala občinska strelska zveza Lendava. Tekmovanja se je udeležilo 117 strelcev iz vseh štirih pomurskih občin. Največ uspeha so imeli strelci iz soboške občine. Od 51 strelcev in strelk, ki so izpolnili normo za republiško prvenstvo, jih je iz soboške občine 34, iz ljutomerske 12 in radgonske 5. Ti rezultati kažejo, da pomurski strelci dosegajo vedno boljše rezultate.

Rezultati — pionirji ekipno: 1. SD Koloman Flisar Tišina 486, 2. SD Ljutomer 477, 3. SD Mura 466 krogov; **posamežno:** 1. Branko Behek (Tiš.) 173, 2. Damjan Toth (Mura) 172, 3. Iztok Hunjadi (Ljut.) 169 krogov; **pionirke ekipno:** 1. SD Ljutomer 482, 2. SD Krka Šalovci 430, 3. SD Planika Turnišče 277 krogov; **posamežno:** 1. Manuela Rudolf (Ljut.) 169, 2. Sabina Kocbek (J. Jurkovič) 163, 3. Daniela Rojko (Graničar) 162 krogov; **mladinci — ekipno:** 1. K. F. Tišina 1072, 2. SD Ljutomer 1061, 3. SD Graničar Cankova 1050 krogov; **posamežno:** 1. Sandi Spindler (Ljut.) 364, 2. Franc Gider (Tiš.) 362, 3. Davor Panič (Šal.) 361 krogov; **mladinke — ekipno:** 1. SD Noršinci 1037, 2. SD Ljutomer 981 krogov; **posamežno:** 1. Alenka Belšak (Nor.) 363, 2. Silva Horvat (Nor.) 357, 3. Irena Jurkovič (Ljut.) 332 krogov; **članice — ekipno:** 1. SD Noršinci 1044, 2. SD S. K. Turnišče 908 krogov; **posamežno:** 1. Valentina Rojko (Nor.) 359, 2. Cvetka Rengeo (SCT) 355, 3. Milica Šinko (Nor.) 353 krogov; **člani — ekipno:** 1. SD Mura 1102, 2. SD Ljutomer 1095, 3. SD Noršinci 1088 krogov; **posamežno:** 1. Branko Bukovec (Mura) 373, 2. Stanko Rojko (J. Jurkovič) 372, 3. Franc Rubin (Ljutomer) 370 krogov.

— STRELSTVO — II. SLOV. LIGA

ZMAGA LJUTOMERA

Odigrano je bilo peto kolo v drugi slovenski strelski ligi — vzhod. Od pomurskih ekip je zmagal le Ljutomer, medtem ko sta bili ekipi Noršince in Mure poraženi. Ljutomer je premagal MROZ iz Titovega Velenja s 1457:1436 krogov. (S. Spindler 365, Lj. Spindler 365, F. Rubin 364 in S. Kapun 363). Kovinar iz Mure je premagal Muro iz Murske Sobotice s 1426:1411 krogov (J. Horvat 369, B. Bukovec 359, V. Dundek 342 in M. Horvat 341). Pohorski bataljon iz Ruš pa je premagal ekipo Noršince s 1458:1439 krogov (Š. Balasko 371, A. Belšak 361, K. Turner 358 in M. Madjar 349).

ŠAH

Beltinci dva naslova

Na regijskem pionirskem šahovskem tekmovanju, ki je bilo na OŠ K. D. Kajuh v Murski Soboti, so bili doseženi naslednji rezultati — **St. pionirji:** OŠ Beltinci 9,5, OŠ Gornja Radgona 7, OŠ Ljutomer 4 in OŠ Lendava 3,5 točk. **St. pionirke:** OŠ Prosenjakovci 10, OŠ Negova 9, OŠ Odranci 3,5 in OŠ Križevci pri Ljutomeru 1,5 točk. **Ml. pionirji:** OŠ Bistrica 11, OŠ Bakovci 5, OŠ Kapela 4 in OŠ Stroža vas 4 točke. **Ml. pionirke:** OŠ Beltinci 7,5, OŠ Negova 4,5 in OŠ Odranci 1,5 točk. Prvi ekipi pri starejših skupinah sta se uvrstili na republiško tekmovanje. J. P.

SMUČANJE

OBČINSKO PRVENSTVO V BAKOVCIH

SK Pomurje Murska Sobota in ŠSD Pionir Bakovci organizirata v nedeljo, 3. marca 1985, ob 14.00 uri v športnem centru v Bakovcih občinsko prvenstvo v smučarskih tehnikah. Tekmovali bodo na 1 km dolgi progi po kategorijah do 15 let, do 25 let (ženske), do 30 let in nad 30 let. Startnina je 50 dinarjev, razen za pionirje in pionirke. Tekmovanja se lahko udeležijo tudi smučarji iz drugih občin. Za sodelovanje mladino bo to hkrati šolsko prvenstvo. Prijave zbirajo na ZTKO Murska Sobota, v Mladinski ulici ali pa pred samim tekmovališčem.

SKL — MOŠKI

Radenska Čarda — Triglav 5071:4999

V zadnjem kolu prvega dela tekmovanja v slovenski moški kegljaški ligi je Radenska Čarda v Ljutomeru premagala ekipo Kranjskega Triglava. Radenska Čarda: Smodiš 895, Steržaj 863, Horvat 862, Kovačič 840, Drvarič 827 in Časar 784 kegljev. V naslednjem kolu igra Radenska Čarda z ekipo Hmežada iz Zaleca.

Lestvica	
Gradiš	7 7 0 0 14
Konstrukt	7 4 0 3 8
Celje	7 4 0 3 8
RADENSKA	7 4 0 3 8
Tekstina	7 3 0 4 6
Triglav	7 3 0 4 6
Tekstil	7 3 0 4 6
Hmežad	7 0 0 7 0

Namizni tenis — KS Križevci

Lestvica	
Vučja vas I	10 10 0 50:14 20
Stara Nova vas	10 7 3 38:19 14
Križevci	10 6 4 30:31 12
Nova N. vas II	10 3 7 30:41 6
Vučja vas II	10 3 7 30:45 6
Bučeečevci	10 1 9 14:47 2
O. S.	

NOGOMET SEMINAR ZA SODNIKE

Občinsko društvo nogometnih sodnikov Lendava organizira v nedeljo, 3. marca 1985, ob 10. uri na Igrišču Nafta v Lendavi seminar za nogometne sodnike. Vabljeni vsi, ki imajo veselje do tega dela.

Športna sekcija pri GD Gresovščak je pripravila tekmovanje v smuku, ki se ga je udeležilo okrog 60 tekmovalcev. Tekmovanje je bilo zanimivo in privlačno za gledalce. Foto: M. N.

— SKL — MOŠKI

Pomurje — Comet 83:87

Sobočani so izgubili pomembno srečanje, če ne celo odločilno, v boju za obstanek v ligi. Koše za Pomurje so dosegli: Merklin 25, Sakovič 16, Rajbar 16, Marinič 15, Tiran 6, Fujs 3 in Sedonja 2. V naslednjem kolu igra Pomurje z Lokainvestom.

— SKL — ŽENSKÉ

Novo mesto — Metalservis Pomurje 66:65

Sobočanke so gostovale v Novem mestu in zamudile priložnost za zmago. Koše so dosegle: Šiško 19, Žitek 18, Borc 13, Kardoš 13, Katančič 2. V naslednjem kolu igra Metalservis Pomurje doma s Salonitom.

Radenci '85

Tekst in foto: Dani Mauko

ATLETIKA

Državni rekord Vita Šiftarja

V Celju je bilo republiško dvoransko atleško prvenstvo, na katerem je nastopilo 120 atletov in atletinj iz 14 slovenskih klubov. Tekmovanja so se udeležili tudi pomurski atleti in dosegli velik uspeh. To še posebej velja za Vita Šiftarja, ki je v teku na 60 metrov s časom 6.88 postavil absolutni mladinski državni in republiški rekord. Kaže, da je Šiftar odlično pripravljen za letošnjo atleško sezono. Poleg Šiftarja pa se je na republiškem dvoranskem prvenstvu v Celju izkazal še Gomboc, ki je zmagal v skoku v daljavo z rezultatom 669 in postal republiški prvak pri mlajših mladincih. V teku na 60 m je Gomboc dosegel čas 7.52, Potočnik pa 7.38.

V tem zimskem času igrajo hokej tudi v Mali Polani. Na ledu pa niso mladi temveč tudi starejši. Foto: Š. Prša

— II. SOL — VZHOD

Zmaga Ljutomera in Pomurja

V tekmovanju druge slovenske odbojarske lige — vzhod za moške je Ljutomer v pomurskem derbiju v Križevcih pri Ljutomeru premagal Radence z rezultatom 3:1. V konkurenci žensk pa je Pomurje v Beltincih premagalo Rogozo II. z izidom 3:0.

JUDO

NAJUSPEŠNEJŠI SOBOČANI

V Murski Soboti je bil II. turnir Pomurja v judu za mladince, na katerem je sodelovalo 45 tekmovalcev. Največ prvih mest so osvojili Sobočani. Rezultati — do 50 kg: 1. Šadi (Cankova), 2. Cerič, 3. Pintarič in Markovič (vsi MS); do 55 kg: 1. Duh, 2. Veldin, 3. Horvat (vsi MS) in Kovač (Lendava); do 62 kg: 1. Vrdjuka, 2. Šoš, 3. Klobasa in Kozar (vsi MS); do 73 kg: 1. Meničanin (MS), 2. Hajdinjak (Lendava), 3. M. Horvat in Ficko (oba MS) in nad 73 kg: 1. Varga (Lendava), 2. B. Horvat, 3. Kumin in Škarbot (vsi MS). Sodila sta Šarkanj in Kovač.

T. K.

NAMIZNI TENIS

SOLIDNE UVRSTITVE

Pionirski turnir — 6. JAKHLOV MEMORIAL — je zbral čez 120 igralcev in igralk iz vse Slovenije, med njimi vse najboljše pionirje. Pomurci so dosegli nekaj solidnih uvrstitev. V konkurenci pionirjev sta si Matjaž Žitek in Mirko Unger razdelila tretje mesto, potem ko je prvi izgubil v polfinalu s Smrekarjem z 1:2, drugi pa z zmagovalcem Špeličem iz Kočevja z 0:2. Pri pionirkah je lep uspeh dosegla Darja Trček z uvrstitvijo na četrto mesto, pri mlajših pionirjih pa Rihtanič iz Radgone, ki se je prav tako uvrstil na četrto mesto.

M. U.

ROKOBORBA

Lani osvojili devet medalj

Rokoborski klub Pomurje, iz Murske Sobotice, ki je nosilec razvoja rokoborbe v Pomurju, je v lanskem letu dosegel vidne uspehe tako na organizacijskem kot tekmovalnem področju. Uspešno jim je ustanoviti nove sekcije v osnovnih šolah, in tako se število aktivnih rokoborcev v Pomurju povečuje. Zelo so zadovoljni tudi z delovanjem Rokoborske zveze Slovenije, ki ima sedež v Murski Soboti, kar tudi pomeni, da je rokoborski šport v Pomurju dobil pravo veljavo. Tekmovalci KK Pomurje iz Murske Sobotice pa so lansko leto dosegli tudi več odličnih rezultatov in skupno osvojili devet medalj, od tega štiri zlate. Naslove državnih prvakov so osvojili: Podlessek (člani), Vrbanič in Horvat (mladinci) ter Vogrnec (pionirji). Horvat je sodeloval na balkaniadi. Podlessek na evropskem prvenstvu, v državni mladinski reprezentanci pa je nastopil tudi Vrbanič. Z lanskeletnimi uspehi nadaljujejo tudi letos. Zato tudi pričakujejo, da bodo imeli svoje predstavnike v vseh državnih selekcijah, s čimer se lahko pohvali redkokateri klub v naši državi. Če pa se upoštevamo, da gre za mladi klub, ki obstaja šele nekaj let, potem so uspehi toliko večji.

ŠPORTNE NOVICE IZ LENDAVE

— Na kadetskem turnirju v malem nogometu, ki je bil v Lendavi, je sodelovalo šest ekip. Zmagala je ekipa Nafta pred Cankovo, Muro, Turniščem, Beltinko in Križevci.

— Na petem turnirju v malem nogometu za pokal prijateljstva je moštvo KVV Nagykanizsa osvojilo prvo mesto pred DKG Nagykanizsa, Muro in Nafto.

— Na turnirju v malem nogometu, ki sta ga pripravili ekipi Muppet shou in Nepujsag, je med 34 moštvi zmagala ekipa Epergetike (INA-Nafta) pred Kolonijo (Maribor), Centibo in Nedelico.

— Na skupščini šahovskega društva Lendava so ugotovili, da so v zadnjih treh letih delovanja dosegli vidne rezultate, hkrati pa v celoti uresničili program dela. V tekmovanju druge slovenske lige so osvojili drugo mesto. Na turnirju za Šinkov memorial so presenetljivo zmagali pred Radensko iz Murske Sobotice. Zmagali so tudi na srečanju zamejskih šahovskih društev, ki je bilo v Lendavi. Uspešno so se pomerili tudi z madžarsko ekipo Volan, s katero dobro sodelujejo. Prav tako so razvili pristno sodelovanje s šahisti Rudarja iz Murskega Središča. Ponosni so tudi na uspehe pionirjev iz Gentelovec, kjer dobro delajo z mladimi šahisti. Na skupščini so zaslužnim podelili priznanja in izvolili novo vodstvo.

— Na hitropoteznem turnirju, ki ga je pripravilo šahovsko društvo Lendava, je zmagala GAB z 20 točkami pred Gerencrjem 17,5 in Sirhadom 16 točk.

F. Bobovec

URADNE OBJAVE

Leto XX

Murska Sobota, dne 28. februarja 1985

Št. 5

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVA,
LJUTOMER IN MUR-
SKA SOBOTA

Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

48. Odredba o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah v letu 1985 na območju občine Lendava
49. Sklep o zvišanju stanarin v občini Lendava

50. Sklep o osnovah in stopnjah za socialno varstvo v zvezi z zdravstvenim varstvom združenih kmetov v občini Ljutomer
51. Sklep o valorizaciji prežvnlv in občini Lendava in Ljutomer

48

Na podlagi 2. odstavka 38. člena in 51. člena Zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi (Ur. list SRS, št. 18/77 in 2/78) in 2. člena Odredbe o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah v letu 1985 (Ur. list SRS, št. 39/84) ter 316. člena Statuta občine Lendava (Ur. objave, št. 37/81) je izvršni svet Skupščine občine Lendava na seji dne 22. januarja 1985 sprejel

ODREDBO

o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah v letu 1985 na območju občine Lendava

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Da se preprečijo oziroma ugotovijo v tej odredbi navedene živalske kužne bolezni mora veterinarska organizacija, ki je po predpisih verificirana za preprečevanje in zatiranje kužnih bolezni, opraviti v letu 1985 ukrepe zaradi ugotavljanja, odkrivanja, preprečevanja in zatiranja kužnih bolezni.

Lastniki živali so dolžni izvajati ukrepe iz te odredbe.

2. člen

Preventivne ukrepe iz te odredbe bo v letu 1985 opravljal Oddelek za preprečevanje in zatiranje kužnih bolezni (Oddelek za epizootiologijo) Veterinarske postaje Lendava, razen v kooperacijskih rejah brojlerjev DO »Agromerker«, kjer bo iste opravljala obratna veterinarska ambulanta.

Pred začetkom izvajanja ukrepov iz te odredbe mora Veterinarska postaja Lendava in obratna ambulanta DO »Agromerker« o tem obvestiti organ veterinarske inšpekcije pri Upravi za inšpekcijske službe občin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota, enota Lendava. O opravljenem delu mora poročati na predpisanih obrazcih.

3. člen

Preventivna cepljenja se morajo opraviti tolikokrat, kolikokrat je potrebno, da so živali stalno zaščitene.

4. člen

Veterinarska postaja in obratna veterinarska ambulanta, ki opravljata preventivna cepljenja ali diagnostične preiskave, morata voditi evidenco o datumu cepljenja oziroma preiskave, o imenu in bivališču posesnika živali, o opisu živali, o proizvajalcu, o serijski in kontrolni številki cepiva ter rezultatu cepljenja in preiskave.

Veterinarska postaja in obratna ambulanta, iz prejšnjega odstavka morata spremljati zdravstveno stanje živali po uporabi biološkega preparata in o tem obvestiti občinski upravni organ, pristojen za veterinarsko inšpekcijo.

II. PREVENTIVNI UKREPI

5. člen

Preventivno cepljenje kopitarjev, goved in ovac proti vraničnemu prisadu se mora opraviti v vasi Gaberje. Zaščitno cepljenje je treba opraviti do 30. aprila 1985.

6. člen

Splošno preventivno cepljenje psov proti steklini se mora opraviti do 1. maja 1985.

Zaščitno cepljenje mladih psov proti steklini se mora opraviti takoj, ko dopolnijo štiri mesece starosti.

Preventivno je treba cepiti proti steklini tudi domače živali, ki se

pasejo brez nadzorstva — to je brez pastirja na naravno ali umetno neograjanih površinah, ki so oddaljene od naselij.

Psi, ki se uporabljajo za lov, morajo biti dvakrat na leto zaščitno cepljeni proti steklini.

7. člen

Preventivno cepljenje kokoši piščancev, brojlerjev in puranov proti atipični kokošji kugi se mora opraviti:

— v perutninarski farmi v Dobrovniku, last DO »Agromerker«,
— v obratih individualnih proizvajalcev, ki proizvajajo v kooperaciji za »DO Agromerker« Murska Sobota,

— v sledečih naseljih: Pince Marof, Petišovci, Trnje, Dolnja Bistrica, Dobrovnik, Kobilje in Turnišče,

— v obratih individualnih proizvajalcev, kjer pomeni reja perutnine pomembnejšo gospodarsko dejavnost, po presoji Veterinarske postaje.

Cepljenje iz prejšnjega odstavka se opravi z živo ali mrtvo vakcino po programu imunoprofilakse (obvezno strokovno navodilo Republiške veterinarske uprave št. 322/A-026 z dne 11. 3. 1982).

Cepljenje določeno s tem členom opravi:

Veterinarska postaja Lendava v zgoraj navedenih naseljih in v obratih individualnih proizvajalcev, kjer pomeni reja perutnine pomembnejšo gospodarsko dejavnost.

Obratna ambulanta DO »Agromerker« na farmi v Dobrovniku in v obratih individualnih proizvajalcev, ki proizvajajo v kooperaciji z

ODZD
Cepljenje se opravi na način, ki ga za posamezno vakcino določi proizvajalec.

8. člen

Proti prašičji kugi je treba preventivno cepiti prašiče v gospodarstvih, ki imajo deset in več plemenskih svinj oziroma najmanj petdeset pitancev.

Proti tej bolezni je treba preventivno cepiti tudi prašiče, ki se hranijo s pomijami ali z odpadki živalskega izvora, ne glede na njihovo število v gospodarstvu.

Cepljenje iz prejšnjega odstavka se opravi s sevom kalapiniziranega virusa.

9. člen

Veterinarska postaja mora v letu 1985 intradermalno tuberkulinizirati 30 % vseh goved na območju občine Lendava.

Tuberkulinizirati je treba kokoši v tistih naseljih, kjer je bila ugotovljena kokošja tuberkuloza in sicer vsa dvorišča, ki neposredno mejijo na okuženo dvorišče. Tuberkulinizacijo opravi Veterinarska postaja.

10. člen

Glede na brucelozo je treba preiskati enkrat letno:

— krave v hlevu individualnih proizvajalcev z mlečno prstenastim preizkusom; v primeru sumljive reakcije je potrebno odvzeti kri živali za pregled.

— s serološko preiskavo krvi bikov v prirodnem pripustu in laboratorijsko preiskavo semen in sicer v presledkih šest mesecev med obema pregledoma.

Vzorec mleka in krvi odvzame Veterinarska postaja.

Mlečno prstenasto preiskavo in laboratorijske preiskave krvi (SA test) krav opravijo veterinarske organizacije, pooblašene za diagnostično preiskavo (VI. točka Odločbe o pooblastitvi veterinarskih organizacij združenega dela in imenovanju komisije za nadpregled živalskih proizvodov).

Laboratorijsko preiskavo krvi in semena obeh bikov opravi VTOZD za veterinarstvo.

11. člen

Plemenjaka v prirodnem pripustu je treba preiskati enkrat letno na mehurčasti izpuščaj pri govedu (LBR/IPV).

Pri plemenskih bikih je treba opraviti tudi pregled na vibriozo, (infekcija s *Campylobacter fetus*), leptospirozo, trichomoniozo in ko-

prološki pregled ter opraviti bakteriološki pregled semena glede na onesnaženost z ubikvitarnimi bakterijami.

Vzorec odvzame Veterinarska postaja Lendava, preiskavo pa opravi VTOZD za veterinarstvo, Biotehnične fakultete v Ljubljani.

12. člen

Na kužno malokrvnost kopitarjev je treba preiskati plemenskega žrebca. Prav tako je treba preiskati vse kopitarje, ki se prodajo ali kako drugače odtujijo; o tem se izda potrdilo.

Potrdilo o opravljeni serološki preiskavi krvi ne sme biti starejše od 30 dni.

Vzorec krvi odvzame Veterinarska postaja. Serološki pregled vzorcev krvi z gelprecipitinskim testom (Coggins-test) opravi VTOZD za veterinarstvo, Biotehnične fakultete v Ljubljani.

13. člen

Čebelarje družine, ki se bodo prevažale na pašo je treba preiskati na hudo gnilobo čebelje zalege, nosečnost, pršičavost in varoatozo.

Vzorec čebel je treba odvzeti do 1. marca 1985, isto odvzame delavec Oddelka za opizootologijo Veterinarske postaje Lendava.

14. člen

Ta odredba začne veljati 8 dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja, istočasno pa preneha veljati Odredba o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah v letu 1984, objavljena v Uradnih objavah Pomurskih občin, št. 11 z dne 5. april 1984.

Številka: 322-9/85-9/FA

Dne: 22. 1. 1985

Predsednik izvršnega sveta:
Ludvik JEREBIC

49

Na podlagi 2. člena Dogovora o skupnih izhodiščih za določanje stanarin, cen komunalnih storitev ter mestnega in primestnega prometa v letu 1985 (Uradni list SRS, št. 3 z dne 31. 1. 1985), je Izvršni svet Skupščine občine Lendava na svoji seji, dne 19. 2. 1985, sprejel

SKLEP o zvišanju stanarin

1. člen

Stanarine v občini Lendava se povečajo za 38 % linearno od 1. marca 1985 dalje.

2. člen

Ta sklep se objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 38-1/85-2

Datum: 19. 2. 1985

Predsednik
izvršnega sveta
Ludvik JEREBIC

50

Na podlagi 21., 23., 24. in 31. člena samoupravnega sporazuma o uresničevanju zdravstvenega varstva (Uradni list SRS, št. 26/83) je skupščina Občinske zdravstvene skupnosti Murska Sobota na seji dne 25. 1. 1985 sprejela

SKLEP

o osnovah in stopnjah prispevka ter osnovah za socialno varstvo v zvezi z zdravstvenim varstvom združenih kmetov

1.

Združeni kmet, ki se prijavi pri občinski zdravstveni skupnosti za pravico do socialne varnosti v zvezi z zdravstvenim varstvom, najmanj po osnovi, enaki najnižjemu z zakonom določenemu osebnemu dohodku delavca, veljavnem v času prijave, ali višji osnovi, pridobi status upravnika socialne varnosti (nadomestilo osebnega dohodka za začasno nezmožnost za delo zaradi bolezni in n. nesreč, potni stroški, pogrebne, posmrtnine).

2.

Osnova za nadomestilo osebnega dohodka je osnova, po kateri je bil združeni kmet zavarovan v preteklem letu. Za združenega kmeta, ki se prvič prijavi v zavarovanje je osnova za nadomestilo v prvem letu tista, za katero se je prijavil.

3.

Odstotek nadomestila znaša 90 % od osnove, razen v primerih iz 5.

alinee tretjega odstavka 25. člena sporazuma, ko znaša nadomestilo 100 % od osnove.

4.

Osnova za prispevek za socialno varnost je prijavljena osnova v smislu prve točke tega sklepa in je enaka osnovi za pokojninsko zavarovanje.

Stopnjo prispevka določi skupščina občinske zdravstvene skupnosti vsako leto za tekoče leto s posebnim sklepom.

5.

Združeni kmet, ki se prijavi za pravico do socialne varnosti po tem sklepu, vloži prijavo najkasneje do 31. marca, s pridobitvijo statusa od 1. januarja dalje.

V roku iz prejšnjega odstavka lahko vloži tudi spremembo osnove. Prijava zavarovanja velja najmanj za eno leto, razen v primeru ko združenemu kmetu pred tem rokom preneha status združenega kmeta iz prve točke tega sklepa.

6.

Nadomestilo osebnega dohodka se izplačuje v breme občinske zdravstvene skupnosti za neprekinjeno nezmožnost za delo ob isti bolezni od 46. dne dalje. Združeni kmet ima pravico do prejemanja nadomestila, potnih stroškov, pogrebne in posmrtnine, če ima do začetka meseca, v katerem je nastopila obveznost občinske zdravstvene skupnosti, v celoti poravnane zapadle obveznosti prispevka.

7.

Ta sklep začne veljati, ko ga sprejme skupščina občinske zdravstvene skupnosti, uporablja pa se od 1. 1. 1985 dalje.

Številka: 974/1984-1-1/1

M. Sobota, dne 25. 1. 1985

Predsednik skupščine
OZS M. Sobota:
EVGEN HORVAT
Evgen Horvat, l. r.

51

Na podlagi 132. člena Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (Uradni list SRS, št. 15/76) sta skupščina Občinske skupnosti socialnega skrbstva Ljutomer na seji dne, 22. 1. 1985, skupščina Občinske skupnosti socialnega skrbstva Lendava, na seji dne 27. 2. 1985 sprejeli

SKLEP o valorizaciji preživnin

1.

Preživnine določene ali dogovorjene do konca leta 1983, ki so bile v letu 1984 že valorizirane, se s 1. 3. 1985 povišajo za 52,8 %.

2.

Preživnine, ki so bile določene ali dogovorjene med letom 1984 pa se povišajo sorazmerno za čas, ko so bile določene in sicer:

— preživnine določene do konca januarja 1984	se povečajo za 52,8 %
— preživnine določene do konca februarja 1984	se povečajo za 48,4 %
— preživnine določene do konca marca 1984	se povečajo za 44 %
— preživnine določene do konca aprila 1984	se povečajo za 39,6 %
— preživnine določene do konca maja 1984	se povečajo za 35,2 %
— preživnine določene do konca junija 1984	se povečajo za 30,8 %
— preživnine določene do konca julija 1984	se povečajo za 26,4 %
— preživnine določene do konca avgusta 1984	se povečajo za 22 %
— preživnine določene do konca septembra 1984	se povečajo za 17,6 %
— preživnine določene do konca oktobra 1984	se povečajo za 13,2 %
— preživnine določene do konca novembra 1984	se povečajo za 8,8 %
— preživnine določene do konca decembra 1984	se povečajo za 4,4 %

3.

Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah Občinskih skupščin Pomurja, uporablja pa se od 1. 3. 1985 dalje.

Predsednik skupščine
Občinske skupnosti socialnega skrbstva
Ljutomer:
Justina ZENKOVIČ, l. r.

Predsednik skupščine
Občinske skupnosti socialnega skrbstva
Lendava
Greta PANDUR, l. r.

VESTNIK

DELEGATSKI

Delegatsko glasilo občine
Murska Sobota
Številka 3
Leto V
28. februar 1985

VSEBINA

Osnutek odloka o davkih občanov občine Murska Sobota

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Za zadovoljevanje splošnih družbenih potreb v občini Murska Sobota se uvaža obveznost plačevanja davkov, ki so po zakonu o davkih občanov dohodek občine.

Občani občine Murska Sobota plačujejo davke po določbah zakona o davkih občanov in po določbah tega odloka.

II. VRSTE DAVKOV

2. člen

Občani plačujejo po tem odloku:

- 1) davek od osebnega dohodka delavcev
- 2) davek od dohodka iz kmetijske dejavnosti
- 3) davek od dohodka iz gospodarskih dejavnosti
- 4) davek od dohodka iz poklicnih dejavnosti
- 5) davek od dohodka iz avtorskih pravic, patentov in tehničnih izboljšav
- 6) davek od dohodkov iz premoženja in premoženjskih pravic
- 7) davek od premoženja
- 8) davek na dobitke od iger na srečo

III. DAVEK OD OSEBNEGA DOHODKA DELAVCEV

3. člen

Davek od osebnega dohodka plačujejo zavezanci po stopnji 0,35 %.

IV. DAVEK OD DOHODKA IZ KMETIJSKE DEJAVNOSTI

4. člen

Osnova za davek iz kmetijske dejavnosti (v nadaljnjem besedilu davek iz kmetijstva) je katastrski dohodek ali dejanski dohodek.

5. člen

Davek iz kmetijstva od katastrskega dohodka negozdnih površin se plača po naslednjih stopnjah:

- 1) za II. a skupino katastrskih občin 9 %
- 2) za II. b skupino katastrskih občin 8 %
- 3) za III. skupino katastrskih občin 5 %

Davek iz kmetijstva od gozdnih površin se plačuje od vrednosti lesa, ki je določen za posek po stopnji 26 %.

Zavezanci davka iz kmetijstva, ki se jim ne odmerja prispevek za zdravstveno zavarovanje kmetov, plačujejo še poseben davek in sicer od katastrskega dohodka negozdnih površin po stopnji 20 % ter dohodkov iz gozdov po stopnji 30 %.

6. člen

Območje občine se razdeli na dve skupini katastrskih občin in sicer v skupino II. in III. Skupina II. ima podskupino II. a in II. b.

V podskupino II. a spadajo naslednje k. o.:

Bakovci, Beltinci, Beznovci, Bogojina, Borejci, Bratonci, Brezovci, Cankova, Černelavci, Domajinci, Dokležovje, Filovci, Gančani, Gederovci, Gorica, Gornji Črnci, Gradišče, Ivanjci, Izakovci, Korovci, Krajina, Krog, Kupšinci, Lemerje, Lipa, Lipovci, Lukačevci, Markišavci, Martjanci, Melinci, Mlajtinci, Moravci, Murska Sobota, MURSKI Črnci, Murski Petrovci, Nemčavci, Noršinci, Petanjci, Polana, Predanovci, Pucanci, Puževci, Rakičan, Rankovci, Satahovci, Sebeborci, Skakovci, Sodišnici, Strukovci, Šalamenci, Tešanovci (razen naselje Suhi vrh), Tišina, Topolovci, Tropovci, Vanča vas, Veščica in Zenkovci.

V podskupino II. b spadajo naslednje katastrske občine:

Adrijanci, Andrejci, Berkovci, Bodonci, Bokračci, Čikeška vas, Dankovci, Dolina, Doljni Slaveči, Domanjševci, Fikšinci, Fokovci, Gerlinci, Gornji Petrovci, Gornji Slaveči, Hodoš, Ivanovci, Ivanjševci, Jurij, Kančevci, Kramarovci, Križevci, Krnci, Krplivnik, Krplivnik, Lončarovci, Lucova, Mačkovci, Markovci, Moščanci, Motovilci, Motvarjevci, Nuskova, Pečarovci, Petroča, Peskovci, Pordašinci, Poznanovci, Prosečka vas, Prosenjakovci, Radovci, Ratkovci, Rogašovci, Ropoča, Selo, Središče, Stanjevci, Šalovci, Šulinci, Vadarci, Vaneča, Večeslavci, Vučja gomila ter naselje Suhi vrh iz katastrske občine Tešanovci.

V III. skupino spadajo naslednje katastrske občine:

Boreča, Budinci, Bukovnica, Čepinci, Dolenci, Dolič, Grad, Kuzna, Kovačevci, Kukeč, Kušanovci, Martinje, Matjaševci, Neradnovci, Ocenje, Otovci, Panovci, Trdkova, Vidonci, Zenavljje, Serdica, Košarovci, Sotina in Krašči.

7. člen

Davek iz kmetijstva, ki se odmerja po dejanskem dohodku od ostanka čistega dohodka se odmerja po proporcionalni stopnji v višini 25 %.

8. člen

Začasno so oproščeni davka iz kmetijstva dohodki od zemljišč:

- 1) ki so bila za kmetijstvo neuporabna pa so z investicijami zavezanca postala uporabna, za dobo 10 let;
- 2) na katerih se zasadijo novi vinogradi z žlahtno sorto, za dobo 4 let;
- 3) na katerih se zasadijo novi sadovnjaki in drugi dolgoletni nasadi, za dobo 5 let;

Zemljišča iz tega člena se oproste davka iz kmetijstva, če se novi nasadi zasadijo na površino nad 10 arov in če organ, pristojen za kmetijstvo in gozdarstvo ugotovi, da so dela bila opravljena strokovno in skladno s programom srednjeročnega razvoja občine.

Začasna oprostitev velja le za zavezance, ki se po zakonu o kmetijskih zemljiščih štejejo za kmete.

9. člen

Na ožjem obmejnem območju, ki je nad povprečno prizadeto zaradi škode, ki jo povzroče velika divjad (jelen, damjak, divji prašič) določi IS s sklepom pravele, od katerih davčni zavezanec ne plačuje davka od dohodka iz kmetijske dejavnosti.

10. člen

Zavezanci davka iz kmetijstva od osebnega dohodka iz gozda so oproščeni občinskega davka od vrednosti lesa, katerega darujejo v javne namene. Oprostitev se uveljavlja s potrdilom o količini prodanega lesa.

11. člen

Zaradi priznanja davčne olajšave ob odmeri, morajo krajevni uradi od 15. februarja dostaviti Upravi za družbene prihodke potrebne podatke za dela nezmožne družinske člane.

12. člen

Davek iz kmetijstva ne plačujejo zavezanci katerih letni katastrski dohodek negozdnih zemljišč ne presega 2.050.— din.

Davka iz kmetijstva ne plačujejo zavezanci, ki so sami in njihovi družinski člani pokojninsko in invalidsko zavarovani na podlagi dohodkov iz kmetijstva, če katastrski dohodek negozdnih površin ne presega 2.000 din na družinskega člana.

13. člen

Zavezancem davka iz kmetijstva, ki vlagajo sredstva v preusmeritev gospodarstva, preureditev stanovanjskih in gospodarskih prostorov v turistične namene in za šolanje otrok, se priznajo naslednje olajšave:

- 1) Zavezancem, ki vlagajo sredstva v novogradnjo oziroma preuredi-

tev gospodarskih poslopij za blagovno proizvodnjo živine se zniža davek za 3 % od vloženih sredstev. Priznani znesek olajšave se enakomerno porazdeli na dobo 5 let.

Olajšavo po tej točki lahko uveljavlja zavezanec, če zgradi hlev za najmanj 10 glav velike živine, svinjak za najmanj 30 svinj ali zgradbo s potrebnimi napravami za vzrejo piščancev s kapaciteto najmanj 15.000 kom. letno.

2) Zavezanec davka iz kmetijstva, ki vlagajo sredstva v preureditev stanovanjskih in gospodarskih prostorov v turistične namene, se oprosti davka iz kmetijstva v višini 50 % za vsako leto odmerjenega davka za dobo 3 let, vendar skupna olajšava ne sme presegati 80 % od vloženih sredstev.

Olajšava se prizna, če zavezanec vloži za navedene namene sredstva v višini najmanj 50 % katastrskega dohodka, vendar najmanj 80.000 din.

3) Zavezanec davka od kmetijstva, ki jim je kmetijstvo edini in glavni poklic in preživljajo otroke, ki so na rednem šolanju v kateri od srednjih šol usmerjenega izobraževanja oziroma na višjih in visokih šolah se prizna posebna olajšava od odmerjenega davka, ki znaša letno 10 % za vsakega otroka.

Zavezancem davka iz kmetijstva, ki imajo učence in študente na proizvodnem delu oziroma delovni praksi, se prizna davčna olajšava v višini 10 % od odmerjenega davka.

Olajšava se prizna samo za čas, kot je za posamezno vrsto šole oziroma fakultete določeno za redno dokončanje šolanja, najdalj pa do 26 leta starosti otroka.

Olajšavo uveljavlja davčni zavezanec s posebno vlogo, ki ji mora priložiti ustrezno potrdilo o šolanju oziroma delovni praksi, do konca februarja tistega leta, za katero uveljavlja olajšavo.

14. člen

Zavezancem, ki vlagajo sredstva za nabavo kmetijskih strojev ali opreme, katerih posamična vrednost znaša najmanj 6 povprečnih neto OD na zaposlenega v gospodarstvu v SR Sloveniji oziroma skupna vrednost vloženih sredstev v koledarskem letu presega 12 mesečnih neto OD na zaposlenega v gospodarstvu v SRS se davek zniža za 3 % od vloženih sredstev. Priznani znesek olajšave se enakomerno porazdeli na dobo 3 let.

Pravico do olajšave po 1. odstavku tega člena ima zavezanec, ki nabavi nove stroje ali opremo od trgovske mreže OZD ali iz uvoza.

Olajšava pripada zavezancu tudi, če skupaj z drugimi zavezanci nabavlja oziroma vplaga sredstva za take namene, če skupna vložena sredstva presegajo znesek ki je naveden v 1. odstavku tega člena.

Pri uvozu strojev in opreme se upošteva nabavna vrednost na podlagi carinske deklaracije.

V kolikor zavezanec, ki mu je bila priznana olajšava odtuji sredstva oziroma opremo je dolžan to prijaviti Upravi za družbene prihodke v 15. dneh po odtutitvi. Tem zavezancem priznane olajšave za odtujene stroje oziroma opremo preneha veljati že v letu odtutitve.

Za istovrstne stroje in opremo lahko zavezanec ponovno uveljavlja olajšavo šele po preteku 5 let od poteka prejšnje olajšave.

Zahtevek za priznanje olajšave po tem členu in 1. ter 2. točki 14. člena morajo zavezanec vložiti najpozneje do konca februarja za vlaganja v preteklem letu. Če zahtevek ni vložen v navedenem roku se olajšava prizna šele od 1. januarja naslednjega leta, za preteklo leto pa se olajšava ne prizna.

15. člen

Zavezancem davka iz kmetijstva, ki vlagajo sredstva v gradnjo malih hidroelektrarn in druge alternativne vire se prizna davčna olajšava. Olajšava se prizna, pod pogojem, da zavezanec vloži v gradnjo male hidroelektrarne najmanj znesek, ki ustreza 50 % zneska povprečnega enoletnega čistega osebnega dohodka na zaposlenega delavca v SRS v preteklem letu.

Olajšava iz prejšnjega odstavka se prizna za dobo 5 let in znaša letno 50 % od odmerjenega davka iz kmetijstva, s tem, da skupni znesek olajšave ne more presegati 80 % vloženih sredstev.

16. člen

Zavezancem davka iz kmetijstva, ki so vključeni v družbenoorganizirano proizvodnjo, sprejemajo in izpolnjujejo obveznost setvenih planov in obdelujejo zemljišča v skladu z zakonom se prizna davčna olajšava v višini do 70 % odmerjenega davka za tekoče leto, na osnovi podatkov iz preteklega leta.

Višina olajšave je odvisna od razmerja med prodanimi lastnimi pridelki in tržno zmogljivostjo kmetije.

17. člen

Tržno zmogljivost kmetije določa organ za družbene prihodke v točkah tako, da katastrski dohodek od ornih in travniških površin po stanju 31. 12. preteklega leta zmanjša za zmožnost, ki ga dobi, če število prijavljenih družinskih članov pomnoži s 400.

18. člen

Doseženo razmerje do zmogljivosti določa organ za družbene prihodke na osnovi zahtevka o davčni olajšavi v kateri davčni zavezanec prijavi realiziran obseg pogodbe o tržni proizvodnji in dokupu kmetijskih pridelkov.

Davčni organ obračuna realizacijo tržne proizvodnje in dokup iz prejšnjega člena v točkah, po katerem da:

	št. točk
1 kg pšenice	4,5
1 kg rži	5,4
1 kg koruze	2,25
1 kg krompirja	0,45
1 kg pese	0,45
1 kg vrtnin	0,45
1 kg goveda v živi teži	18
1 kg prašiča v živi teži	11,25
1 l mleka	3,6
1 kg pesnih rezencev	1,35
1 kg soje	9
1 kg oljnih tropin	5,85

19. člen

Če davčni zavezanec ni izpolnil obsega tržne proizvodnje, ki mu ga je določila kmetijska organizacija na osnovi občinskega setvenega plana, se mu zmanjša po prejšnjem členu izračunana realizacija za toliko točk, koliko jih da neizpolnjeni obseg planske zadolžitve.

20. člen

Olajšavo iz 19. člena uveljavlja zavezanec s posebno vlogo, ki jo more vložiti do konca februarja pri pristojnem krajevnem uradu.

21. člen

Zavezancem — združenim kmetom, ki v okviru proizvodnega sodelovanja v organizaciji združenih kmetov oziroma z OZD ali proizvodno skupnostjo kmetov združijo svoje delo in zemljišča tako, da se oblikuje kompleks skupne proizvodnje za dalj kot eno leto, se prizna davčna olajšava v višini 50 % od odmerjenega davka, ki sorazmerno odpade na tako zemljišče.

22. člen

Zavezancem za davek iz kmetijske dejavnosti, ki dajo zemljišče v zakup OZD, organizaciji združenih kmetov, kmetijski skupnosti ali združenemu kmetu zaradi izkoriščanja za družbeno — organizirano proizvodnjo in če je ta zakup urejen skladno z zakonom o kmetijskih zemljiščih, se prizna olajšava v višini odmerjenega davka, ki sorazmerno odpade na tako zemljišče in sicer:

— za zakup nad 1 do 3 let	30 %
— za zakup nad 3 do 5 let	50 %
— za zakup nad 5 do 7 let	70 %
— za zakup nad 7 let	100 %

23. člen

Zavezancem davka iz kmetijstva se prizna olajšava v višini 100 % za zemljišče v obmejnem pasu in na vodnih rezervatih ter zemljišča, katerih izkoriščenje je zaradi visokonapetostnih delnovodov ali drugih naprav zmanjšalo ali onemogočeno.

Olajšava se prizna na vlogo zavezanca.

24. člen

Zavezancem davka iz kmetijstva se za zemljišče, na katerih se z investicijami zavezanca izvede melioracija, prizna olajšava v višini 100 % za dobo 5 let, za zemljišče, na katerih se izvede komasacija ali arondacija, pa v višini 50 % za dobo trajanja takih postopkov, vendar najdalje za dobo 5 let.

Olajšava se prizna na zahtevo zavezanca.

25. člen

Dohodkovni cenzusi, opredeljeni z zneski katastrskega dohodka negozdnih zemljišč se valorizirajo s povprečnim količnikom ob valorizaciji ali novem izračunu katastrskega dohodka negozdnih zemljišč po merilih v SR Sloveniji.

26. člen

Letne olajšave iz 1. in 2. točke 13. čl., 14., čl. 15. čl. ne morejo presegati 80 % predpisanega davka za tekoče leto.

V. DAVEK OD DOHODKA IZ GOSPODARSKIH DEJAVNOSTI

27. člen

Davek iz gospodarskih dejavnosti se ne plačuje od dohodkov, doseženih:

1) z izkoriščanjem zemljišč v nezemljiške namene (kopanje peska, gramoza in kamna, žganje opeke, apna, oglja ipd.) če letni dohodek po odbitku stroškov ne presega 10 % povprečnega letnega čistega dohodka delavcev v gospodarstvu v SR Sloveniji v preteklem letu;

2) z opravljanjem kmetijskih storitev drugim s kmetijsko mehanizacijo, če letni dohodek po odbitku stroškov ne presega 10 % povprečnega letnega čistega dohodka delavcev v gospodarstvu v SR Sloveniji v preteklem letu.

28. člen

Zavezanci davka iz gospodarskih dejavnosti, ki opravljajo dejavnost kot glavni poklic in se jim odmerja davek po dejanskem dohodku plačujejo davek od ostanka čistega dohodka po stopnji 32 %.

Zavezanci, ki pridobivajo dohodek v obliki postranskega poklica in se jim davek odmerja po dejanskem dohodku plačujejo davek od ostanka čistega dohodka po stopnji 37 %.

Zavezanci, ki občasno dosega dohodek z opravljanjem gospodarskih dejavnosti pa plačujejo davek po stopnji 42 %.

29. člen

Davek v pavšalnem letnem znesku plačujejo zavezanci, ki izpolnjujejo pogoje, določene v 57. čl. zakona o davkih občanov.

Izjemoma se lahko odmeri davek v pavšalnem letnem znesku zavezanecem, ki opravljajo gostinsko dejavnost v odročnih krajih in ne uporabljajo dopolnilnega dela drugih delavcev in tudi ne zaposlujejo družinskih članov.

Uprava za družbene prihodke skupaj z obrtnim združenjem občine določi konkretna merila in pogoje za pavšalno obdavčitev zavezanecem iz prejšnjega odstavka, pri tem pa mora upoštevati dejstva, da naj bodo pavšalno obdavčeni le tisti zavezanci, ki ne dosega širšega obsega poslovanja in za katere se ugotovi, da ugotavljanje doseženega dohodka ne bi bilo smotno niti ekonomično.

30. člen

Višina pavšalnega letnega zneska davka je odvisna od obsega poslovanja, lokacije obratovalnice, starosti in delovne sposobnosti zavezanca ter drugih okoliščin, ki vplivajo na možnost doseganja dohodka.

31. člen

Pavšalni letni znesek davka znaša najmanj 5 % enoletnega povprečnega čistega OD zaposlenih delavcev v gospodarstvu v SR Sloveniji v preteklem letu.

Višina pavšalnega letnega zneska je odvisna od vrste dejavnosti in predmeta poslovanja, obsega, načina, pogojev in kraja poslovanja, delovne sposobnosti zavezanca in drugih okoliščin, ki vplivajo na doseganje dohodka.

32. člen

Davek v pavšalnem letnem znesku se lahko odmerja tudi zavezanecem, ki opravljajo prevoz oseb (avtotaxi), razen prevoze oseb s kombibusi, če izpolnjujejo pogoje, določene z zakonom.

33. člen

Zavezancem, obdavčenim po dejanskem dohodku, ki vlagajo sredstva za nabavo, rekonstrukcijo in modernizacijo opreme in poslovnih prostorov zaradi razširitve dejavnosti, se zniža davčna osnova do 25 % za dobo največ 5 let.

Zavezancem, obdavčenim v pavšalnem letnem znesku, ki vlagajo sredstva za nabavo, rekonstrukcijo in modernizacijo opreme in poslovnih prostorov zaradi razširitve dejavnosti, se prizna davčna olajšava v obliki znižanja pavšalnega letnega zneska 30 % za dobo 3 let. Olajšava se prizna pod pogojem, da zavezanec vloži najmanj znesek, ki ustreza 20 % povprečnega enoletnega čistega osebnega dohodka zaposlenih delavcev v gospodarstvu v SR Sloveniji v preteklem letu.

34. člen

Zavezancem, ki so na novo pričeli z gospodarsko dejavnostjo, razen gostincev, avtoprevoznikov in avtotaksistov ter zavezancem, ki opravljajo gospodarsko dejavnost kot postranski poklic, se prizna davčna olajšava z odstotnim znižanjem odmerjenega davka:

- za prvo leto opravljanja dejavnosti 100 %
- za drugo leto opravljanja dejavnosti 50 %
- za tretje leto opravljanja dejavnosti 25 %

Davčne olajšave iz prejšnjega odstavka se obračunavajo z odstotnim znižanjem davka za časovna razdobja 12 mesecev od pričetka opravljanja dejavnosti.

Šteje se, da je zavezanec na novo pričel opravljati gospodarsko dejavnost, če ni preje opravljal gospodarsko dejavnost v kateri drugi občini ali ne nadaljuje gospodarsko dejavnost v poslovnem prostoru, ki bi ga prevzel od zakonca ali drugega družinskega člana.

Olajšava po tem členu pripada zavezanecem, če bo opravljal gospodarsko dejavnost v občini najmanj pet let. Če zavezanec preneha z opravljanjem dejavnosti pred potekom petih let, se mu priznana olajšava davka ponovno predpiše.

35. člen

Zavezancem davka, ki opravljajo gospodarske dejavnosti storitvenega značaja se prizna davčna olajšava v obliki odstotnega znižanja odmerjenega davka v naslednjih dejavnostih:

- kolarstvo, kovaštvo, sodarstvo, čevljarstvo, popravilo gospodinj-ske opreme, RTV mehanika, mizarstvo, kleparstvo, krojaštvo, šiviljstvo, popravilo kmetijske mehanizacije, sedlarstvo in lončarstvo 30 %.

Zavezancem, ki opravljajo gospodarsko dejavnost vrvarstvo pa 20 %.

36. člen

Zavezancem, ki opravljajo gostinsko dejavnost in dosežejo več kot 40 % celotnega prihodka s strežbo hrane in prenočitvi, se prizna davčna olajšava v višini 20 % od odmerjenega davka glede na delež takega prihodka v celotnem prihodu gostinskega obrata.

37. člen

Zavezancu davka, obdavčenem po dejanskem dohodku, ki je dodatno zaposlil nove delavce, se v letu, za katero se davek odmerja, za vsakega takega delavca omenjeni davek zniža za znesek, ki ustreza 10 % povprečnega enoletnega čistega osebnega dohodka zaposlenih delavcev v gospodarstvu v SR Sloveniji v preteklem letu.

Zavezancu, obdavčenem v pavšalnem letnem znesku, ki je dodatno zaposlil novega delavca, se pavšalni letni znesek zniža za 20 % za vsakega dodatno zaposlenega delavca.

Davčna olajšava se prizna pod pogojem, da je bil novo zaposleni delavec v letu, za katero se prizna davčna olajšava, v delovnem razmerju pri zavezanecem najmanj 9 mesecev. Če je zavezanec dodatno zaposlil novega delavca v drugi polovici leta, za katero se davek odmerja, se davčna olajšava pod istimi pogoji prizna ob odmeri za naslednje leto.

Za dodatno zaposlenega novega delavca se ne šteje delavec, ki je sklenil delovno razmerje za določen čas, niti delavec, ki je z sklenitvijo delovnega razmerja nadomestil delavca, kateremu je prenehalo delovno razmerje.

38. člen

Zavezancem za davek iz gospodarskih dejavnosti, ki z izvozom blaga in storitev domače proizvodnje na konvertibilno področje ustvarjajo devizni priliv, se glede na odstotni delež, ki ustreza razmerju med celotnim prihodkom obratovalnice in dinarsko vrednostjo, doseženo z izvozom blaga in storitev odmerjeni davek zniža:

- za 5 %, če znaša odstotni delež izvoza od 5 % do 10 %
- za 10 %, če znaša odstotni delež izvoza od 10 % do 20 %
- za 15 %, če znaša odstotni delež izvoza od 20 % do 30 %
- za 25 %, če znaša odstotni delež izvoza od 30 % do 50 %
- za 35 %, če znaša odstotni delež izvoza nad 50 %.

39. člen

Zavezancem, ki imajo učence in študente na proizvodnem delu oziroma delovni praksi, se prizna davčna olajšava v višini 15 % od izplačanih nagrad po kolektivni pogodbi.

40. člen

Zavezancem davka iz gospodarskih dejavnosti se prizna davčna olajšava, če vlagajo sredstva v gradnjo malih hidroelektrarn in drugih alternativnih energijskih virov. Olajšava se prizna do 30 % od odmerjenega davka glede na višino vloženih sredstev za dobo 3 let.

Zahtevek za priznanje olajšave se vloži skupaj z davčno napovedjo.

41. člen

Zavezancem, ki plačujejo davek v pavšalnem letnem znesku in preživljajo mladoletne otroke ali otroke, ki nadaljujejo šolanje v usmerjenem izobraževanju ali za delo nezmožne družinske člane, se odmerjeni davek zniža za 5 % za vsakega takega člana pod pogojem, da letni dohodek ne presega 10 % povprečnega letnega čistega osebnega dohodka zaposlenih delavcev v gospodarstvu v SR Sloveniji v preteklem letu.

V letni dohodek se štejejo osebni dohodki in drugi dohodki, od katerih se plačujejo davki ter pokojnine in to za zavezanca ter vse družinske člane gospodinjstva. Dohodki, doseženi s samostojnim osebnim delom, od katerih se odmerja davek v pavšalnem letnem znesku, se vključujejo v letni dohodek tako, da se pavšalni letni znesek poveča s faktorjem 4. Katastrski dohodek se v letni dohodek vključuje povečan s količnikom, ugotovljenim iz razmerja katastrskega dohodka do narodnega dohodka zasnega kmetijstva v SR Sloveniji.

42. člen

Borcem narodnoosvobodilne vojne se prizna davčna olajšava pod pogoji navedenimi v 41 čl. tega odloka v višini 10 %.

43. člen

Skupne olajšave od 33. čl. do 42. čl. tega odloka v posameznem letu ne morejo presegati 80 % odmerjenega davka.

44. člen

Zavezancem, ki opravljajo gospodarske dejavnosti kot postranski poklic, se olajšave ne priznajo.

45. člen

Zavezancem, obdavčenem po dejanskem dohodku se priznavajo izdatki za kulturne in telesnokulturne namene v višini do 20 % enoletnega povprečnega čistega dohodka zaposlenih v gospodarstvu v SR Sloveniji v letu, za katero se davek odmerja.

46. člen

Davek iz gospodarskih dejavnosti v odstotku od vsakega posameznega kosmatega dohodka (davek po odbitku) se plačuje:

4 – DELEGATSKI VESTNIK

1) od dohodkov raznašalcev in prodajalcev časopisov, knjig, revij in podobno, od prodaje srečk in vplačil pri športni napovedi ter pri lotu, od prejemkov zavarovalnih poverjenikov, od dohodkov hidrometeoroloških opazovalcev, od provizij zastopnikov organizacij za varstvo malih avtorskih pravic, od zbiranja naročil za časopise, knjige, revije in podobno, od dohodkov delavcev, doseženih z opravljanjem del ob pretežni uporabi lastne telesne moči ter od dohodkov doseženih z opravljanjem postranskih kmetijskih dejavnosti 10 %

2) od proviziji poslovnih agentov in poverjenikov, dohodkov od zbiranja oglasov, od dohodkov, doseženih s prodajo izdelkov uporabe umetnosti ali z razmnoževanjem ali izajanjem avtorskih del, ki se ne štejejo za izvirne, od dohodkov potujočih zabavišč, od dohodkov, doseženih s prodajo izdelkov ročne izdelave, ki jim ni možno šteti za izdelke domače ali umetne obrti niti uporabne umetnosti, če jih občan izdeluje priložnostno 25 %.

3) od dohodkov oseb, ki priložnostno opravljajo storitve za organizacije združenega dela, državne organe ter druge organizacije in skupnosti in od dohodkov, doseženih z opravljanjem del po pogodbi o delu, sklenjeni v skladu s predpisi o delovnih razmerjih, če ne gre za dohodke iz 1. in 2. točke 40 %.

Od dohodkov, doseženih z zbiranjem in prevozom mleka, pluzjem snega, z opravljanjem storitev za hlevske in pašne ter druge skupnosti s področja kmetijstva, od dohodkov, ki jih dosežejo invalidi s 100 % telesno okvaro, osebe, ki so izgubile vid, duševno bolne in duševno prizadete, če opravljajo ročno delo preko OZD; od dohodkov doseženih s priložnostnim opravljanjem storitev krajevnim skupnostim, od dohodkov, doseženih z opravljanjem del po pogodbi o delu krajevnim skupnostim; od dohodkov doseženih z zbiranjem podatkov za statistična raziskovanja, določene z zveznimi in republiškim predpisi, se davek po odbitku ne plača.

Od dohodkov, doseženih z organiziranim delom na domu, ki jih dosežajo občani člani kmečkih gospodarstev z manj razvitih krajevnih skupnosti, se davek po odbitku zniža za 50 %.

VI. DAVEK OD DOHODKA IZ POKLICNIH DEJAVNOSTI

47. člen

Zavezanci davka iz poklicnih dejavnosti, ki se jim odmerja davek po dejanskem dohodku plačujejo davek od ostanka čistega dohodka po stopnji 32 %.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka tega člena plačujejo zavezanci davek iz poklicnih dejavnosti, ki so posebnega družbenega pomena po stopnji 10 %.

Zavezanci za davek iz poklicnih dejavnosti, ki pridobivajo dohodek v obliki postranskega poklica plačujejo davek po stopnji 37 %.

Zavezanci, ki občasno dosežajo dohodek z opravljanjem poklicnih dejavnosti pa plačujejo davek po stopnji 42 %.

48. člen

Davek iz poklicnih dejavnosti v pavšalnem letnem znesku ne sme biti manjši od 20 % povprečnega čistega letnega osebnega dohodka delavcev v gospodarstvu v SR Sloveniji v preteklem letu.

49. člen

Davek iz poklicnih dejavnosti v odstotku od vsakega posameznega kosmatega dohodka (davek po odbitku) plačujejo zavezanci po stopnji 40 %.

50. člen

Davek po odbitku se ne plača od dohodkov, ki jih dosežajo prevajalci za gestikovni jezik.

VII. DAVEK OD DOHODKA IZ AVTORSKIH PRAVIC, PATENTOV IN TEHNIČNIH IZBOLJŠAV

51. člen

Davek iz avtorskih pravic, patentov in tehničnih izboljšav, ki se odmerja po dejanskem dohodku od ostanka čistega dohodka se plačuje v naslednji višini:

- za dohodke iz avtorskih pravic 32 %,
- za dohodke od patentov in tehničnih izboljšav 5 %.

52. člen

Davek po odbitku od dohodka iz avtorskih pravic, patentov in tehničnih izboljšav se plačuje v naslednji višini:

- za dohodke iz avtorskih pravic v višini 20 %,
- za dohodke od patentov in tehničnih izboljšav v višini 3 %, za dohodke ki jih dosežajo tuje fizične ali pravne osebe pa v višini 20 %.

Od dohodkov iz avtorskih pravic od reklamnih slik, risb in plastik reklamnih pisanih in govornih besedil, reklamnih filmov, diafilmov in diapozitivov, reklamne glasbe, ter od reprodukcij takih del od raznih skic in risb, stripov, križank in drugih podobnih del, od dohodkov artistov, plesalcev in podobnih poklicev, doseženih na zabavno-glasbenih prireditvah, od dohodkov izvajalcev glasbenih del na zabavah, plesih, športnih igriščih, kopališčih, razstaviščih, v varietejah, v gostinskih obratih in na podobnih prireditvah se plača davek po stopnji 40 %.

53. člen

Stopnja davka od dohodka iz avtorskih pravic, patentov in tehničnih izboljšav iz 51. in 52. člena tega odloka, ki ga doseže oseba, na katero je prenešana avtorska pravica se poveča za 50 %.

VIII. DAVEK OD DOHODKA IZ PREMOŽENJA IN PREMOŽENJSKIH PRAVIC

54. člen

Pri ugotavljanju osnove za davek od dohodkov iz premoženja od dohodkov, ki jih lastnik doseže z oddajanjem v najem stanovanjskih in poslovnih prostorov, garaž ter prostorov, ki se v sezoni od časa do časa uporabljajo za počitek in oddih, se stroški vzdrževanja, upravljanja in enoletne amortizacije ter stroški obratovanja, če jih plačuje lastnik sam, določijo v odstotku od prejete stanarine oziroma najemnine.

Stroški iz prejšnjega odstavka znašajo:

- za stanovanjske prostore 50 %
- za poslovne prostore, garaže in prostore, ki se v sezoni ali od časa do časa uporabljajo za počitek in oddih 40 %.

55. člen

Pri ugotavljanju davčne osnove za odmero davka od dohodkov iz premoženja od dohodkov, doseženih z oddajanjem opremljenih sob se kot strošek upošteva 60 % doseženega dohodka.

56. člen

Davek se ne plačuje, če dohodki iz premoženja in premoženjskih pravic od oddajanja opremljenih sob letno ne presegajo 3 % povprečnega čistega osebnega dohodka zaposlenih delavcev v gospodarstvu v SR Sloveniji v preteklem letu.

57. člen

Davek od dohodkov iz premoženja se plačuje po naslednjih stopnjah:

	Osnova	stopnja
	do 50.000	15
od 50.000	do 100.000	25
od 100.000	do 150.000	35
od 150.000	do 200.000	45
od 200.000	do 300.000	55
nad	300.000	65

98-LETNI KORENJAK

Bilo je med pripravami na odransko borovo gostovanje. Nekateri niso in niso mogli verjeti, da je nekaj narobe s fanti in dekleti, ker se po novem letu noben ni poročil. Za zgradbo so dajali 98-letnega Franca Kovačiča, po domače Štajerca, ki se je dvakrat ženil in ne bi ga bilo treba preveč nagovarjati, pa bi stopil pred matrikarja še tretjič.

„Zakaj pa ne, ko bi le lahko hodil, drugače je vse v redu,“ je dejal Franc. „Z nogami je nekaj narobe, skoraj se ne morem več postaviti pokonci. Tako več ali manj ležim in razmišljam.“

„O čem pa?“ sem bil radoveden.

„O čem? O marsičem. Predvsem o mojih mladih letih. Živel sem pri očetu v Spodnjem Krapju, v ljutomerskem „srežu“. Moji starši so bili bogati, toda jaz sem se do ušes zaljubil v Miciko iz Odranec, ki je delala v gostilni v moji vasi. Pravzaprav si nas jo je želelo več, vendar...“

Franc je omolknil. Kot, da bi se mu nekaj zariilo v grlo. Skašljal se je, pljunil v posodo ob postelji, pa nadaljeval:

„Težko sem se poslovil od nje. 1915. leta sem moral na italijansko-nemško fronto. Krogla so letela vsepovprek, tekla je kri, vendar mene ni zadelo. Pač pa so me prijeli in sem bil do konca prve svetovne vojne v ujetništvu. Moje misli pa so bile pri Miciki. Le kaj počne brez mene? Me nadomešča kdo drug?“

Pet let sta bila narazen in Micka si je v tem času našla drugega, vendar ga je takoj pustila, ko se je vrnila njena prva ljubezen — Franc Kovačič.

„Kmalu zatem sva se poročila. Ona je pustila točilno mizo, jaz pa očeta in njegovo posestvo in sva začela na svoje. Dobil sem dovoljenje za „Kupinarstvo“ (nakup in prodaja jajc in perutnine), ona pa mi je pri tem pomagala. Blago sva kupovala v Prekmurju, na Štajercu.

Franc Kovačič — Štajerc, kot mu pravijo po domače, se še ne da.

skem, pa v Medjimurju. Sprva sva hodila peš, pozneje s kolesi, za večje nakupe pa sva najela konjsko vprego. S tem sva se ukvarjala vse do sredine druge svetovne vojne.

Nekaj pač moraš delati, če hočeš preživeti.“

Franc pa si je našel ob delu še konjiček — lovstvo. Kot dober nekdanji (divji) lovec (še med bivanjem v Krapju) je postal (kot njemu enaki, ki gredo po taki poti) tudi dober strelec. Ni čudno, da je bil često gost beltske grofice in užival je privilegije kot malokdo: dobil je dobro lovišče, streljal je za grofco, rad bi ustrelil tudi njo (pa ne s puško), toda ni si upal, čeprav je bil ničlikokrat sam z njo in pokušal vsemogoče pijače. „Kaj pa, če me bo zavrnila, prijavi!“ je bil oprezen korenjak Franc.

Po vojni je sicer imel nekaj težav z oblastmi, češ, da ima puško, vendar so nespornost rešili, da se je hitro vključil v novo ureditev, sodeloval pri mobilizaciji občanov za dela v pohorskih gozdovih in tako naprej.

98-letni Odrančan ni mogel razumeti domačih fantov in deklet, zakaj se tako otepajo zakonskega jarma. Je pa tudi ugotovil, da je z mladino prav gotovo vse v redu, vendar se je „zadržala“ zaradi gmotnih koristi vasi. Borovo gostovanje navzven precej cvenka, zato so najbrž pregovorili kak par, da je pohlitel s poroko že v starem letu oziroma bo gostovanje v popustnem času. Odrančani so namreč složni ljudje, in če je treba, osebne interese podredijo skupnim ciljem. „Skupaj pa mladi itak spijo že mnogo pred poroko,“ je še pristavil naš veseli dedek.

Zapisal
S. SOBOČAN

USPEŠNI REZULTATI

SOBOŠKIH LJUBITELJEV PTIC

Člani društva za varstvo in vzgojo ptic v Murski Soboti so ob koncu tedna pripravili občni zbor, na katerem so zelo ugodno ocenili minulo sezono. Zlasti so se izkazali z organizacijo 9. republiškega prvenstva ptic, ki je ob lanskoletnem prazniku republike potekalo v domu učencev Štefan Kovač Marko. Takrat je sodelovalo 24 društev iz vse Slovenije z blizu 1500 pticami, ki so vzbudile ogromno zanimanje med obiskovalci, zlasti še med mladimi. Spodbudno je to, da so bili na tekmovanju najuspešnejši prav člani soboškega društva za varstvo in vzgojo ptic. Skupno so zbrali celo 25 medalj; od tega 12 zlatih, 7 srebrnih in 6 bronastih. Med posamezniki pa sta se zlasti izkazala Jože Santavec s 5 in Koloman Kerčmar s 4 zlatimi medaljami. Predsednik društva Karel Gjerček pa je za pomembno organizacijsko delo dobil veliko plaketo republiške zveze.

V minulem obdobju so prizadevni člani soboškega društva za varstvo in vzgojo ptic

izdelali na stotine novih razstavnih kletk. Poleg tega so veliko storili za varstvo zunanjih ptic, kar bo ena od osnovnih nalog društva tudi v prihodnje. Pri tem so naleteli na precejšnjo podporo v posameznih šolskih kolektivih, njihove učence pa so oskrbeli s potrebno ptičjo hrano. Kot so omenili tudi na občnem zboru v

Murski Soboti, jih tare zlasti predraga hrana za ptice. V zaostrenih gospodarskih razmerah so naleteli na manjši odziv v delovnih organizacijah, zato že razmišljajo o zmanjšanju števila ptic. Večjo pozornost pa nameravajo dati njihovi kakovosti. O slednjem gotovo ne gre dvomiti, kar so dokazali z izvedbo 9. republiškega prvenstva ptic, ki je uspelo tako v organizacijskem kot tekmovalnem smislu, da dobrega sodelovanja in prijateljstva med gojitelji ptic sploh ne omenjamo.

Na občnem zboru, ki sta se ga udeležila tudi predstavnika podobnih društev v Beltincih in Lendavi, so sprejeli tudi program dela za letošnje leto. Med drugim nameravajo kupiti razstavne panoje, urediti društveni prostor, organizirati več razstav ptic, seminar za sodnike in drugo. Ob tej priložnosti so podelili tudi društveno priznanja zaslužnim posameznikom.

Milan Jerše

Od mehanika do izumitelja

V vsakem človeku je skrita želja po uspehu. Nekateri celo življenje po tem samo hrepenijo, drugi pa začnejo to željo uresničevati. Ena najpogostejših poti do uspeha pa je predvsem trdo delo in stalen boj s tistimi, ki ga pri poti uspeha tudi ovirajo. Zgodovina je pokazala že nešteto takšnih primerov. Tudi mi bomo. Gre za Ivana Kerčmarja s Hodoša, trenutno na začasnem delu v Ingolstadt v ZR Nemčiji. Ivan je bil mehanik in danes je mož, ki se je v tovarni Audi povzpela precej visoko, višje kot marsikateri od njegovih sodelavcev. Sicer pa prepustimo besedo njemu samemu:

„Napisati bi moral roman, če bi hotel vse povedati. Takrat, ko sem prišel v Nemčijo, bil sem med prvimi leta 1968, smo se imeli zelo slabo. Še posebej v Ingolstadt.“

Jezik smo obvladali slabo, poznali nismo nikogar... Zposlil sem se v tovarni Audi kot navaden delavec. Takrat te niso vprašali, kaj si in kaj veš. Dali so ti noko delo, slo je za nezahtevna dela, in tam sem ves dan pritiskal na gumbe. To delo mi ni bilo všeč, kajti bil sem mehanik in čutil sem, da sem sposoben. Vprašal sem se, zakaj pa jaz tega ne bi izkoristil. Poskušal sem najti drugo delovno mesto, vendar pa je bilo zaradi posebnosti dela to težko. Končno sem se prebil v oddelek, ker so izboljševali dele za avtomobil. Tam sem že

lahko uveljavil svoje sposobnosti. Pri tem delu nisem bil vezan na normo, zato sem imel nekoliko več časa. Imel sem možnost opazovati potek proizvodnje in že takrat sem videl, da bi se določene stvari dale spremeniti, izboljšati, skrajšati, poenostaviti. Seveda takrat še ni

bilo tako, da bi Ivan to rekel in vsi ostali bi to sprejeli kot nekaj dokončnega. V svojem prostem času sem izboljšavo moral najprej sam narediti (iz ukradenih in sposojenih delov, kajti svoje delavnice še nisem imel), da sem nekatere stvari lahko dokazal svojim predpostavljanim. Šele, ko sem takole dokazoval, da so tudi boljše poti, šele takrat je moj predpostavljani

predlagal, da naj bi v Audiju imel možnost dodatnega zaslužka z inovatorstvom. Moja prva nagrada za inovacijo je bila 3.000 DM. In takrat mi je to pomenilo dosti več, kot pa danes 30.000 ali več mark. Istočasno pa sem dobil tudi voljo do še več inovacij in dela. Tako sem se počasi začel vzpenjati vedno višje in kar je najpomembnejše — tudi drugi so začeli upati vame. Ni mi bilo več potrebno dokazovati mojega dela, saj sem to že prej dovolj potrdil. Vendar so pri Audiju spoznali, koga imajo med seboj. Danes sem tam uslužbenec, ne več delavec.

In obseg mojih nalog je tako širok in odgovoren, da bi vse težko opisal. Po eni strani sem zadovoljen, po drugi pa ne. Res je, da so možnosti za inovativno dejavnost sedaj dosti večje, saj imam na voljo delavce, po drugi strani pa mi inovacij kot takih več ne priznavajo, saj pravijo, da je sedaj v bistvu to moja osnovna naloga. Priznanje je tako dvorezen meč. Če gledam na denarno plat, sem sedaj na slabšem.

Tudi za naprej nimam več kakšnih velikih želja. Ena največjih je, da bi svoje sposobnosti lahko uveljavil tudi v domovini. Ker pa poznam razmere v domači avtomobilski industriji menim, da mojega dela ne bi zmogli pravilno ovrednotiti.“

Dušan Loparnik

Bi serviserji pralnih strojev morali biti čarovniki?

Vse večji zastoji pri popravilih pralnih strojev so dali povod, da smo obiskali „najstarejšega“ serviserja teh za gospodinjstvo nepogrešljivih strojev Jožeta Győreka.

Győrek se s popravili strojev v delavnici na Lendavski v Murski Soboti ukvarja že 12 let.

Győrek se s popravili strojev v delavnici na Lendavski v Murski Soboti ukvarja že 12 let.

Kot rečeno ob težavah vsekakor ne gre zamižati pred dejstvom, da so popravila ne le dolgotrajna, temveč iz dneva v dan tudi dražja. O naštetih težavah smo povprašali serviserja Jožeta Győreka.

„Naša dejavnost je zašla v težave. Servis Gorenje v Murski Soboti je pred pol leta ukinil prodajo rezervnih delov. Prav strojev narejenih v Gorenju, pa je pri nas največ. Pri nakupu rezervnih delov se serviserji moramo znajti, kakor kdo ve in zna. Nekaj se jih občasno dobi v Domu tehnike, Blagovnici ali Elektrotehni. Na žalost je tako, da tudi v centralnem skladišču Gorenja s težavo dobimo kak

kdaž seznanili tudi predstavnike družbenopolitične skupnosti?

„O seveda sem. Ze večkrat sem o težavah seznanil predstavnike skupščine občine, vendar so me zavrnili, da to ni njihov problem. Kar se občine tiče je pomembno le to, da plačam davke. Ne vem, kaj naj še rečem. Delam, kakor najbolje vem. Imam dva pomočnika, sicer pa sem jih doslej priučil že

Jože Győrek pri popravilu stroja — foto A. Abraham

rezervni del. Tako gume za vrata stroja kupujemo pri Bokelki v Boki Kotorski, druge dele spet pri delovni organizaciji Sintetika v Banjaluki, združenju obrtnikov v Stari Pazovi, v El Niš in drugje. Še najtežje je z uvoženimi stroji CANDY in drugimi, ki smo jih v Jugoslaviji pred leti na veliko uvažali, zdaj pa zanje ni delov. Za uvožene stroje si stanke morajo dele same iskati.

Lahko verjamete, da v takem položaju ni niti najmanj lahko, saj iz dneva v dan poslušam kritike. Stranke strešajo nejevoljo na nas serviserje, ki smo pri vsej stvari najmanj krivi. Poglejte samo to, da je pogonski motor za stroj pred 4 leti stal 1.500 dinarjev, sedaj pa že čez 10.000 dinarjev. Pred 12 leti je stroj PS-663 stal 2.500 dinarjev, danes pa generalno popravilo istega stroja velja že 20.000 dinarjev.“

Mojster Jože, ali ste s problemi, s katerimi se srečujete serviserji,

Boris Hegeduš

Dovolj

je,

odlašanj!

V krajevni skupnosti Moravske toplice so se odločno zavzeli za čimhitrejšo asfaltiranje dva kilometra dolge ceste od pokopališča do Čebra, saj cene nenehno naraščajo. Za to investicijo so glasovali že na dveh referendumih, zato naj bi jo končali še pred poletjem. Z združenimi sredstvi in prostovoljnimi delom. Ob zavlačevanju in odlašanjih namreč lahko počasi plahni prav volja do prostovoljnega dela.

— js —

ARCEOMURKA

LE ŠE NEKAJ DNI
IN SPET BO
8. MAREC

DAN
ŽENA

Prijat'li — ne sprašujte kam!
hitim drvim drhtim
od ene k drugi zdaj letim
da jo po buči ne dobim
če spet — kot lani — zamudim

POZORNOST
NEŽNOST
IN TOPLINA

so primerna čustva za ta dan
— in morda darilo

z občutkom smo pripravili raznovrstna DARILA
v vseh naših blagovnih hišah in ostalih naših poslovalnicah

tudi DARILNI BON

je primerno darilo, ki ga lahko nabavite v različni vrednosti,
v Blagovnici — Potrošnik, v Murski Soboti

veletrgovina
Potrošnik

murska sobota

PROMETNA KRONIKA

Jože Plohl iz Beltincev se je peljal z osebnim avtom po Lendavski cesti. Ko je pripeljal do križišča Cvetkovo ulico, je nenadoma zavil pred avto kolesar Marjan Flegar iz Murske Sobotice. Prišlo je do určenja. Kolesarja so prepeljali v bolnico, gmojna škoda na vozilih pa znaša 25.000 dinarjev.

Iz Čepincev proti Neračnovcem se je 22. februarja ob 22. uri peljal z osebnim avtom Karel Časar iz Čepincev. Med pojo ga je zaradi neprimerne hitrosti in domnevne vožnje pod vplivom alkohola zaneslo in je zapeljal na desno bankino. Vozilo se je obrnilo za 360 stopinj in trčilo ob drevo. Časar se je lažje poškodoval, prav tako pa sopotnika: Bogdan Črno in Stanko Časar, oba iz Čepincev. Gmojna škoda pa znaša 400 tisoč dinarjev.

EKSPLODIRALA PEC

Delavci organov za notranje zadeve in strokovni izvedenec bodo v teh dneh skušali poizkusiti, zakaj je eksplodirala peč centralnega gretja v kurilnici trgovine Mercator-Sloga v Spodnji Ščavnici. Eksplozija je povzročila za 150.000 dinarjev škodo. Peč je namreč popolnoma uničena. K sreči pa ob eksploziji ni bil nihče v kurilnici, in tako tudi ni telesnih poškodb.

ZA BOJ PROTI RAKU

POMURSKEMU DRUŠTVU ZA BOJ PROTI RAKU SO PRISPEVALI:

1.500.— din Družina Raduha iz M. Sobotice, namesto venca na grob pok. mame dr. Štefana Gruškovnjaka.

Namesto cvetja na grob pok. Rudija Horvata iz M. Sobotice so prispevali: Frida in Štefan Novak iz M. Sobotice 3.000.— din,

Družina Gaberšek iz Kuzme 3.000.— din,

Družina Fik-Matiš iz Kuzme 78.200.— din,

Karel Krpič iz Kuzme 1.000.— din.

Vsem darovalcem iskrena hvala!

Prispevke nakazujte: 51900-678-48545 Pomursko društvo za boj proti raku.

POMURSKO DRUŠTVO ZA
BOJ PROTI RAKU

Zlatoporočenca
iz Črenšovca

Marija in Martin Legen iz Črenšovca sta praznovala te dni zlato poroko. Življenje jima je prinašalo radosti in trpljenje. Grenak kruh sta si rezala v tujini in slajšega ob vrtni v ljubljeno Prekmurje. Rodila sta tri hčerke in jim vzgojila ljubezen do domače grude, resnice in poštenosti.

Martin Legen je bil aktivist med NOB in veliko je postoril pri povojni obnovi domovine. Težko je bilo. In če ne bi imela Marija in

Martin izredne ljubezni do slovenske pesmi, bi jima bilo še težje. Oba sta pela v pevskih zborih. Martin je tudi sodeloval v dramskih skupinah, imel je številne zadolžitve v družbenopolitičnih organizacijah in društvih in je za to dobil državno odlikovanje.

Štirje vnuki so slavlencema največje veselje.

Zlatoporočencema želimo zdravja in še veliko srečnih skupnih let.

F. Š.

SPET
TATVINE

Tatiči pa ne mirujejo. Na splošno! Glede na vse daljši »spisek«, ki so nam ga pokazali na upravi za notranje zadeve, je tatvin. resda drobnih (kaj pa je danes 10 tisočakov!), iz dneva v dan vse več.

Marija Hari iz Sela je oškodovana za 25.000 dinarjev. Te dni ji je namreč nekdo ukradel dve traktorski gumi, ki sta bili shranjeni v lopi.

V Murski Soboti pa že dlje časa »operira« 48-letni J. K. z Lendavske ceste. Nazadnje je nezakonito prišel v stanovanje, drugič pa v delavnico servisa pralnih strojev in ukradel skupaj 7 elektromotorjev. Miličniki so storilec seveda odkrili in predmete je moral vrniti.

Podobnega dejanja je osumljen F. Š. iz Murske Sobotice z Lendavske ceste (sicer pa prijatelj J. K.), ki je prav tako iz obrtne delavnice istega lastnika ukradel električni motor za pralni stroj.

Delavci organov za notranje zadeve so prišli na sled skupini mladoletnikov, ki je vlomila v skladišče taborniškega odreda na osnovni šoli v Gornji Radgoni in odnesla dva šotora in nahrbtnik, kar je skupaj vredno 42.000 dinarjev.

Prometna milica je med kontrolo prometa na območju Lendavske občine ustavila tudi voznika osebnega avta Š. S. iz Murske Sobotice. V avtu so bile posode, v njih pa 90 litrov bencina. V vozilu so ugotovili tudi lijak in plastično cev. Miličniki so po tej opremi upravičeno posumili, da je bil bencin ukraden. V postopku so odkrili identiteto voznika. Je šofer pri Integralu v Lendavi, bencin pa naj bi prečrpal iz družbenega tovornega avta.

Janez Kerin iz Ljutomerja je oškodovan za 15.000 dinarjev. Toliko sta vredni prednji kolesi osebnega avta zastava 101, ki ju je te dni nekdo odvil z avta, ki je bil parkiran pred hišo.

Kraje drv so na našem območju zelo pogoste. Tokrat je nekdo ukradel 4 prostorninske metre drv, zloženih v Segovcih. Tako je lastnik Jože Senica iz Apač oškodovan za 10.000 dinarjev.

v številu samomorov? Žalostno bi bilo, če bi bilo tako. Nam je res tako malo mar za življenje? Seveda nam ni! Torej je treba nekaj storiti za zmanjšanje tega družbenega zla. Z vsako smrtjo nastane vrzel v delovnem okolju, družini... Vsak nenaden — ne pričakovani odhod prizadene.

Seveda ni naš namen, da bi v tem zapisu podali smernice, kako se zoperstaviti samomoru oziroma poskusom samomorilstva, toda kljub temu naj opozorimo na problem alkoholizma. Kot smo že zapisali, lani je od 60 samomorilcev bilo 41 alkoholikov, torej ljudi, ki so videli smisel življenja globoko v kozarcu, nazadnje pa (nesmisel) življenja v vrvi. Večina samomorilcev se je obesila.

Dalje: največ ljudi, ki so si prostovoljno vzeli življenje, je bilo starih nad 60 let. Torej alkohol in starost. Gre predvsem za osamljene ljudi. Človek si pač misli: ostal sem sam (otroci so me zapustili, žena je umrla), moje življenje ni vredno prebete pare, kaj se bom mučil...

Ne glede na to, da imamo v Pomurju več kmetov kot delavcev (tudi marsikateri delavec je kmet), pa je vendarle samomor naredilo več delavcev, 29 si jih je sodilo samih. Med kmeti pa jih je samomor naredilo 22. Obe številki sta visoki in terjata globljo študijo. Vsekakor pa sta zaskrbljujoči.

Natrosili smo številke (človek je pač večasi samo številka), hoteč s tem opozoriti ustrezne službe s področja socialnega skrbstva, zdravstva... pa tudi krajevne skupnosti, da je pred nami problem, ki ga ni moč še naprej spregledovati. Potrebna je torej ustrezna preventiva.

Pripravil
Štefan Sobočana

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, brat, tast, dedek in pradedek

Matija Fujs

iz Markišavca

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, vaščanom in sorodnikom, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali ter darovali vence in šopke cvetja. Posebna zahvala zdravstveni službi v M. Soboti in domu oskrbovancev v Rakičanu, g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku KS za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Marija, sinovi Herman, Štefan in Jože ter hčerki Marija in Cecilija z družinami

ZAHVALA

V 62. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, dedek in brat

Ernest Merklin

iz Vadarec 11

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Prisrčna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za žalostinke in govorniku KS Tanacku ter kolektivu DO Mura.

Žalujoči: žena Irena, hčerke Danica, Šarika in Majda z družinami ter sestri in brat z družinami

ZAHVALA

V 93. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedek, pradedek, tast in stric

Janez Bencik

iz M. Sobotice

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki ste pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Iskrena hvala dr. Anici Hauzer-Petrovič in ostalemu osebju internega oddelka bolnišnice v M. Soboti, govorniku tov. Štefanu Merklinu za poslovilne besede, g. duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, sina, brata in tasta

Jožeta Sobočana

iz Lendave
Kidričeva 5

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem iz DO Gorenje Varstroj, posebej tozda Varis in TVO, znancem iz DO ABC Pomurka in Potrošnik iz M. Sobotice ter vsem, ki so dragega pokojnika spremljali na njegovi prerani zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Prisrčna hvala osebju pljučnega oddelka bolnišnice M. Sobotice, govorniku za poslovilne besede ob odprtem grobu, duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Lendava, 16. februarja 1985

Žalujoči: žena Marjeta, mama, brata Štefan in Janez z družino ter tašča

ZAHVALA

Po dolgi in neozdravljivi boleznici nas je v 57. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

Anton Kuhar

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem dobrim sosedom in sorodnikom, ki so nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč ter vsem, ki ste dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter nam pisno ali ustno izrekli sožalje. Hvala zdravniškemu osebju pljučnega oddelka soboške bolnišnice in zdravniškemu osebju z Grada. Posebna hvala tudi GD Trdkova ter vsem ostalim gasilcem.

Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter govorniku Sukiču in Salaju za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Trdkova, 15. februarja 1985

Žalujoči: žena Irena, hčerka Tončka z možem, vnuka Milena in Bojan, sestra Adela z družino in ostalo sorodstvo

LANI 60 SAMOMOROV

NAJVEČ SAMOMORILCEV JE STARIH NAD 50 LET. NAJPOGOSTEJŠI VZROK ZA SAMOMOR: ALKOHOLIZEM.

»Življenje je težka ustanova, obvladamo ga lahko samo, če ga stalno potrjujemo, se pravi, če smo z njim kar trmasto zadovoljni, kljub vsem razočaranjem in nezadovoljstvom,« pravi znani psiholog dr. Anton Trstenjak in dodaja: »Nekaj eksistenčne tesnobe je v vsakem človeku, četudi si tega ne prizna. Tudi sam se dostikrat v malo pomembnih stvareh začnem znova učiti, kako se ne bati življenja. Učim se, kako kljubovati tej svoji notranji nezanesljivosti in vznemirjenosti, da ohranjam potreben mir na znotraj in na zunaj in da morem z njim pomirjati tudi druge.«

V družbi narodov nam psihologija Slovenca predstavlja kot tip »vzornega otroka«, ki živi v večnem strahu pred iztinitvijo in frustracijo, da ne bi razočaral pričakovani svoje okolice. Usodna posledica zanj je v tem, da ne zna prenesti nobenega neuspeha. Zato je v nevarnosti, da ga bo v življenju že prvi neuspeh iztiril, napravil malodušnega in spravil na rob obupa. To velja ne samo za življenje v družini in šoli, v odnosu do drugega spola, marveč tudi v poklicu, v službi, v družbi nasploh.

Trditve, ki nedvomno veljajo tudi za Pomurje, saj je število samomorilcev precej visoko.

Po drugi svetovni vojni je v svetu naredilo samomor okrog 9 milijonov ljudi, blizu 70 milijonov pa jih je samomor poskušalo narediti. V Jugoslaviji se na sto tisoč prebivalcev vsako leto odloči za prostovoljno smrt 14 ljudi, v Sloveniji pa več kot dvakrat toliko: 30. Tragična je bilanca samomorov v Pomurju, saj je lani naredilo samomor 60 ljudi, kar je 47 samomorov na sto tisoč prebivalcev. Še bolj zaskrbljujoče je podatki, da imamo ob 60 samomorih še 60 poskusov samomorov, kar je skoraj enako kot samomor, pa je tako v naši pokrajini na sto tisoč prebivalcev kar 94 (poskusov) samomorov!

Na upravi za notranje zadeve v Murski Soboti so pripravili analizo samomorov in poskusov samomorov. Največkrat so naredili samomor ali pa ga poskušali na-

rediti ljudje stari nad 60 let (20), potem stari od 17 do 25 let (17), od 26 do 30 let (14), od 56 do 60 let (14), potem mladi stari od 16 do 20 let (13), od 31 do 35 let (10)... Zlasti pa je boleče, ko zaide v krizo mladoletnik in vidi rešitev v samomoru. Lani so naredili oziroma poskušali narediti samomor trije stari od 11 do 15 let.

Kdo so osebe, ki so naredile, oziroma so poskušale narediti samomor (pa so jim to pravočasno preprečili). Največ je navedenih delavcev (29), nato so kmetje (22), upokojeanci-invalidi (14), gospodinjje (12), KV delavci (12), nezaposleni (10), učenci, dijaki, študenti (8), razni poklici (5), trgovci (4), uslužbenci (3). Lani ni naredil samomora noben obrtnik.

Kaj vodi ljudi v samomor oziroma poskus samomora? V lanskem letu so na samomor oz. poskus največkrat vplivali alkoholizem (41), potem bolezen (29), nesporazumi v družini ali službi (17), neurejene družinske razmere (12), obup (9), nesrečna ljubezen (5), prav toliko drugi (neznani) vzroki, slab šolski uspeh pa je bil vzrok za samomor v dveh primerih.

Številke, ki hudo zaskrbljujejo, tudi zato, ker so — kot ugotavljajo na UNZ — nekateri samomorilci vztrajni. Ker niso uspeli prvič, poskušajo drugič. Žal nekateri tedaj uspejo. Med temi je veliko osamljenih ljudi, ki so vdani alkoholu in v omamnem stanju prekinajo mi življenja.

Radijski in televizijski spored od 1. do 7. marca

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 Glasbena oddaja, 16.30 Aktualno v petek, 1. marca (mladinska oddaja, kam konec tedna), 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 8.45 TV v šoli, 12.30 Poročila (do 12.35), 17.20 — 23.50 Teletext RTV Ljubljana, 17.35 Poročila, spored za otroke, 17.55 Grizli Adams, ameriška nanizanka, 18.25 Obzornik ljubljanskega območja, 18.40 Ajdna, ponovitev izobraževalne oddaje, 19.00 Spektar: raziskave ledenikov, 19.10 Risanka, 20.00 Pričevanja o Edvardu Kardelju: Kristofovo zorenje, 2. del dokumentarne serije, 20.40 Ne prezrite, 20.55 M. Spillano: Mike Hammer, ameriška nanizanka, 21.45 TV dnevnik II, 21.55 Človek slon, angleški film (čb). Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik, 17.45 Mama, ata in jaz, otroška serija, 18.15 Izobraževalna oddaja, 18.45 Humorišni klub, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Resna glasba, 20.45 Včeraj, danes, jutri, 21.00 Vidiki, dokumentarna oddaja, 21.50 Nočni kino: Črna serija, francoski film (do 23.40). TV ZAGREB 8.45 TV v šoli, 16.30 TV v šoli, 17.30 Poročila, 17.35 TV koledar, 17.45 Mama, oče in jaz, 18.15 Izobraževalna oddaja, 18.45 Humorišni klub, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Gangsterska kronika, 20.55 Zabavna oddaja, 21.40 Dnevnik. TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.00 Poročila, 16.30 Eci, peci, pec, 16.55 Čas v sliki za mlade, 17.05 Ostržek, 17.30 Risanka, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Podmornica (film), 22.00 Modna revija, 22.05 Veseli Jocker, 22.50 Šport DRUGI PROGRAM 16.30 Mojzes, 17.15 Računalniška družina, 17.55 Ikona, 18.00 Pan-optikum, 18.30 Saga o Koloradu, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Magazin Alpe — Jadran, 21.15 Čas v sliki s poltiko v petek, 22.05 Zaton sončnega kraljestva (film) TV MADŽARSKA 8.05 Šolska TV, 16.30 Roparice z osmimi nogami, kratki film, 16.50 Jaguar 19836, poljski TV film, 17.45 100 mojstrovini: Van Gogh: Kavarniška terasa ponoči, 18.00 Koledar, poljudnoznanstveni magazin, 19.10 TV telovadba, 19.15 Večerna pravljica, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Ana in Anton, TV film, 21.20 Sylvie Vartan show, 22.00 TV dnevnik, himna. TV KOPER 14.00 TV novice, 14.20 Yu made music, 15.00 Mačka — TV nadaljevalka, 16.00 Delta, medicinska oddaja, 17.15 Risanka, 17.55 TV novice, 18.00 Športna oddaja, 19.00 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku, Videotex, 19.30 TVD — sudišče, 19.50 Z namo — pred kamero, 20.25 Murphyjeva vojna — film, 22.30 TVD — vse dneve, 22.40 Visk pritisk — glasba vesti, novosti iz glasbenega sveta, 23.20 Derby — TV film.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 Glasbena paleta po vašem izboru, 16.30 Aktualno v soboto, 2. marca (sobotna reportaža, iz društvene dejavnosti, Svet računalništva), 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 (telefon: 21-232) TV LJUBLJANA 7.45 — 12.15 in 15.20 — 23.10 Teletext RTV Ljubljana, 8.00 Poročila, otroška matineja — ponovitev oddaj, 9.20 Prva ljubljena, dokumentarni film, 9.50 Miti in legende — Mezopotamski miti: Zgodba o mezopotamskih bogovih, 1. del: nanizanka Tv Beograd, 10.05 Otroška televizija: Plava oddaja, 10.35 MPZ: Zagorje 84, 1. oddaja, 11.05 Čudeži narave: Skrivnostni svet opic — 2. del, 11.30 Pričevanja o Edvardu Kardelju: Na pragu spomina, ponovitev I. dela dokumentarne serije, 12.10 Poročila (do 12.15), 15.35 Poročila, 15.40 Plavač in Vratko, češkoslovaški mladinski film, 17.00 PJ v košarki — Partizan: Bosna, prenos v odmoru Propagandna oddaja, 18.30 Boj za obstanek: Peščena pregrada, angleška dokumentarna serija, 18.55 Risanka, 20.00 Proslava ob 50-letnici Planice, prenos iz Cankarjevega doma (za JRT), 20.55 Zrcalo tedna, 21.15 Pygmalion, angleški film, 23.05 Poročila. TV ZAGREB 8.45 TV v šoli, 11.00 Kegljarski turnir svetovnih prvakov, 15.45 Kritična točka, 16.15 Narodna glasba, 16.45 Poročila, 16.50 TV koledar, 17.00 Košarka: Partizan — Bosna, 18.30 Turistični pan-optikum, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Naš človek Flint (film), 21.45 Dnevnik, 22.00 Ob koncu tedna. TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.35 Družinski spored, 13.00 Poročila, 14.30 Zlata zanka (film), 15.55 Lutke, 16.00 Halo Spencer, 16.30 Risanka, 16.55 Čas v sliki za mladino, 17.05 Bravissimo, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Tedenski TV spored, 18.25 V soboto zvečer, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Mož s klavirjem, 21.50 Takrat, 21.55 Nocoj v živo, 22.55 Šport TV MADŽARSKA 9.00 — 11.05 Spored za otroke, 14.00 Smučarsko tekmovanje za otroke, 14.50 Šola za kitaro, 15.05 Mahi in praproti, kratki film, 15.35 Mednarodna kuharska knjiga, Italija, 15.50 Kviz iz književnosti, 17.10 Okusi in klobučki, 17.55 Operete, 18.30 Diagnoza, reportaže, 19.30 TV dnevnik, 20.10 Trapez, amer. film, 21.55 Narodna glasba, 22.00 TV dnevnik. TV KOPER 14.15 TV — novice, 16.00 Non stop / Variete, 17.00 Košarka / Jugosl. prvenstvo, Med odmorom TV — novice, 18.30 Manjine, bogastvo Evrope, 19.00 TV film, 19.30 TVD — sudišče, 19.50 Helizacomic, 20.25 Atletika / Evropsko prvenstvo, 22.00 Vse dneve, 22.10 Pogled na svet, 22.50 Zdravnik in pacient / Medicinska oddaja.	RADIO MURSKA SOBOTA 10.05 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 Srečanje na pomurskem valu, 11.55 Poročila dežurnega novinarja, 12.00 Spored v madžarskem jeziku, 13.00 Doma in onkraj meja, 13.30 V nedeljo popoldne (kmetijska oddaja, humor), 14.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 17.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 8.00 do 13.00 (telefon: 21-232) TV LJUBLJANA 8.15 — 12.35 in 14.05 — 22.05 Teletext RTV Ljubljana, 8.30 Poročila, 9.25 Grizli Adams, ponovitev ameriške nanizanke, 9.55 R. Castellani: Življenje Verdija, ponovitev 6. dela italijanske nadaljevalke, 11.10 Festival domače zabavne glasbe — Pluj 84, 3. oddaja, 11.40 625 — oddaja za stik z gledalci, 12.00 Ljudje in zemlja, 14.20 Mostovi, 14.50 N. Novak: Gledališče v hiši, nadaljevanje in konec, 15.40 Poročila, 15.45 Mayerling, angleški film, 17.55 TV kviz, 18.50 Knjiga, 19.24 Podarim — dobim, 3. žrebanje, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Geniji ali genijalci: Družina in otrok, 2. TV nadaljevanke, 21.00 Športni pregled, 21.30 Slovenci v zamejstvu, 22.00 Poročila. Oddajniki II. TV mreže: 9.00 Oddaje za JLA in jugoslovanski film Bitka na Neretvi, 13.45 TV esej, 14.30 Atene: EP v dvoranski atletiki, prenos, 18.10 Dubrovnik: PJ v vaterpolu — Jug: Posk Brodomekur, prenos, 19.10 Na starih kolesih, oddaja o prometu in turizmu, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Moja domovina dokumentarna serija, 21.00 Včeraj, danes, jutri, 21.20 Tv kinoteka: »Virginia City«, ameriški film. TV ZAGREB 10.20 Poročila, 10.30 Nedeljsko popoldne, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Jugoslavija, dober dan, 14.00 Mali koncert, 14.15 Proti vetru, 15.05 Ob nedeljah, 17.10 Kraljevič in berač (film), 18.55 Smrkeci, 19.30 Dnevnik, 20.00 Ljubljanske zgodbe (dramska nadaljevalka), 21.00 Športni pregled. TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 11.00 Tiskovna ura, 12.00 Šport, 13.00 Usmeritev, 15.00 Otok modrih delfinov (film), 16.30 Toby in Tobias, 17.00 Smrkeci, 17.15 Risanka, 17.40 Čeladek, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Johann Sebastian Bach (film), 22.15 Jour Fixe z Wolfgangom Krausom TV MADŽARSKA 9.00 — 10.50 Spored za otroke, 12.10 Debrečen — Vasa, prvenstvena nogometna tekma, 14.05 Živali se odvijajo, pon. 15.30 Grof Monte Cristo, 3. del, 16.30 Napoved sporeda, 16.55 Kako ste? 18.00 Delta, znanstveni poročevalci, 19.00 Teden aktualnosti, reportaže, 20.00 Poročila, 20.05 Draga, jaz se ločujem, nemški TV film, 21.40 Družabna igra, 22.10 Poročila. TV KOPER 14.15 Videomix / Ponovitev, 16.45 Dokumentarec, 17.45 Kralja griča / TV film, 19.00 Humor — 19.35 Oče in sin, posebna detektivna / TV film, 20.25 Atletika / Evropsko prvenstvo, 22.00 Čudoviti svetovi / dokumentarec, 23.00 Check UP / Medicinska oddaja.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 Po domače, 16.30 Aktualno v ponedeljek, 4. marca (šport), 18.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 17.20 — 22.20 Teletext RTV Ljubljana, 8.45 TV v šoli, 12.30 Poročila (do 12.35), 17.35 Poročila, 18.10 F. Rudolf: Črna vrtavka, 2. del, 18.25 Podravski obzornik, 18.45 Vam, zabavnoglasbena oddaja, 20.00 L. La Plante: Vdove, nadaljevanje in konec, 20.50 Propagandna oddaja, 20.55 Aktualno: Manj razviti v prihodnje, 21.35 Glasbena oddaja, 22.05 TV dnevnik II Oddajniki II. TV mreže: 17.30 Beograjski TV program, 18.55 Premor, 19.00 Telesport, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Raziskovanja, 20.50 Včeraj, danes, jutri, 21.10 Dinastija, 36. del ameriške nadaljevalke, 22.00 Festival italijanske popevke — San Remo 85 (do 22.55) TV ZAGREB 8.50 TV v šoli, 16.30 TV v šoli, 17.30 Poročila, 17.35 TV koledar, 17.45 Pravljice, 18.15 Izobraževalna oddaja, 18.45 Mladinska oddaja, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Bodite isti čez dvajset let (drama), 21.15 Svet danes, 21.45 Izbrani trenutki, 21.50 Dnevnik, 22.10 En avtor, en film. TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.00 Poročila, 16.30 Eci, peci, pec, 16.55 Čas v sliki za mladino, 17.05 Risanka, 17.30 George, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Šport v ponedeljek, 21.15 Magnum, 22.05 Zabavna oddaja. DRUGI PROGRAM 17.05 Velike puščave, 18.00 Svet živali, 18.30 Coloradski kanjon, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Dolga pot do Alice Springsa, 21.00 Novo v kinu, 21.15 Čas v sliki, 21.45 Schilling, 22.05 Danton (film) TV MADŽARSKA Ni sporeda TV KOPER 14.15 TV — novice, 14.20 Za uho in oko / glasbena oddaja, 15.00 Mačka / TV nadaljevalka, 16.10 Risanka, 16.50 Zdravnik in otrok / oddaja v živo v sodelovanju z gledalci vodi prof. F. Panizon, dir, Zavoda za Ped. v Trstu, 17.55 TV — novice, 18.00 Atletika / Evropsko prvenstvo — povzetek, 19.00 odprta meja / informativna oddaja v slovenskem jeziku, Videotex, 19.30 TVD — sudišče, 19.50 Kaj bom, ko bom velik / Prvi del, 20.25 Športni pregled, 22.05 TVD — vse dneve, 23.05 Blisč in beda kurizan / TV film.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 Vrtljak popevkarskih novosti, 16.30 Aktualno v torek, 5. marca (gospodarska tema, Predstavljamo vam, iz krajevnih skupnosti), 18.00 Sotočje, 19.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 8.55 TV v šoli, 16.00 — 23.10 Teletext RTV Ljubljana, 16.15 Šolska TV, 17.40 MPZ Zagorje 84, 7. oddaja, 18.10 Miti in legende: Mezopotamski miti: Zgodbe o Mezopotamskih bogovih, 2. del, 18.25 Obalno kraški obzornik, 18.40 Periskop, 20.00 Saša Vuga: Rajni takrat, TV drama, 21.05 Omizje, 23.05 Poročila Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik, 17.45 Kaj otroci vedo o rojstnem kraju, 18.15 Življenje knjige, 18.45 Želci ste — pogledite, poučnabavna oddaja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Narodna glasba, 20.45 Žrebanje lota, 20.50 Včeraj, danes, jutri, 21.04 Revolucija, ki traja: Prva vlada Demokratice Federativne Jugoslavije, 21.50 Izobraževalna oddaja (do 22.20) TV ZAGREB 9.00 TV v šoli, 16.40 TV v šoli, 17.30 Poročila, 17.35 TV koledar, 17.45 Kaj vedo otroci o domu, 18.15 Življenje knjige, 18.45 Želci ste — pogledite, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Signali, 20.55 Predvečeršnjim (film), 22.35 Dnevnik. TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.00 Poročila, 16.30 Eci, peci, pec, 16.55 Čas v sliki za mladino, 17.05 Ostržek, 17.30 Napomoč, odrasčamo, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Notranjepolitična reportaža, 21.15 Bogati in revni, 22.00 Glasbena scena 84 DRUGI PROGRAM 17.00 TV v šoli, 17.30 Usmeritev, 18.00 Očarljiva Janie, 18.30 Ni vojne v manjši, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Vse ali nič, 21.15 Čas v sliki, 21.45 Kavarna Central. TV MADŽARSKA 8.05 — 10.00 Šolska TV, 15.45 Poročila, 15.50 Ruščina za najmlajše, 16.00 Računalništvo: tečaj BASIC, 16.35 Soodvisnost, J. Burke o minljivosti, 17.20 Šah mat, 18.30 Mesto Mór, reportaža, 17.45 Kronika Južnega Alfolda, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Szechenyijevi dnevi, 4. del madžarske nanizanke, 20.55 Studio '85, kulturni tednik, 21.55 TV dnevnik. TV KOPER 14.15 TV — novice, 14.20 Za uho in oko / glasbena oddaja, 15.00 Mačka / TV nadaljevalka, 16.10 Risanka, 16.50 Zdravnik in otrok / oddaja v živo v sodelovanju z gledalci vodi prof. F. Panizon, dir, Zavoda za Ped. v Trstu, 17.55 TV — novice, 18.00 Atletika / Evropsko prvenstvo — povzetek, 19.00 odprta meja / informativna oddaja v slovenskem jeziku, Videotex, 19.30 TVD — sudišče, 19.50 Kaj bom, ko bom velik / Prvi del, 20.25 Športni pregled, 22.05 TVD — vse dneve, 23.05 Blisč in beda kurizan / TV film.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 Iz domačega glasbenega arhiva, 16.30 Aktualno v sredo, 6. marca (pogovor v živo, iz delovnih kolektivov), 18.00 »21-232« — glasbenopropagandna oddaja, 19.00 Vključitev osrednjega sporeda. TV LJUBLJANA 9.15 TV v šoli, 10.35 TV v šoli, 12.30 Poročila (do 12.35), 17.15 — 23.05 Teletext RTV Ljubljana, 17.30 Poročila, 17.35 Klobuček in klobučica, 1. del predstave lutkovnega gledališča Maribor, 17.50 P. Golia: Jurček, 1. del predstave SNG Maribor, 18.25 Notranjski obzornik, 18.40 Računalništvo, angleška izobraževalna serija, 20.00 Dokumentarec TV Beograd: Mimogrede povedano ... 20.50 Film tedna: Dečki iz Brazilije, ameriški film, 22.50 TV dnevnik II Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik, 17.45 Sokoli, angleška otroška serija, 18.15 Izobraževalna oddaja, 18.45 Prijatelji glasbe, zabavnoglasbena oddaja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Športna sredo TV ZAGREB 8.35 TV v šoli, 17.30 Poročila, 17.35 TV koledar, 17.45 Sokoli, 18.15 Izobraževalna oddaja, 18.45 Prijatelji glasbe, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Športna sredo, 22.15 Dnevnik. TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.00 Poročila, 16.30 Eci, peci, pec, 16.55 Čas v sliki za mladino, 17.05 Ostržek, 17.30 Napomoč, odrasčamo, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Primer za dva, 21.15 Šport DRUGI PROGRAM 16.15 Iz parlamenta, 17.30 Dežela in ljudje, 18.00 Politijska postaja I., 18.30 SP v drsanju, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Peto desetletje, 21.15 Čas v sliki, 21.45 Kulturni žurnal, 22.30 Čajkovski — genialnost in norost (film). TV MADŽARSKA 8.10 — 9.40 Šolska TV, 15.50 Poročila, 16.00 Gospod profesor Hanibal, madžarski film, 17.40 Svetovno prvenstvo v umetništem drsanju, pari, prenos iz Tokia, 19.10 TV telovadba, 19.15 Večerna pravljica, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Starsky in Hutch, ameriška kriminalna, 20.50 Zgodovinska živi z nami, 5. del dokumentarne serije, 21.55 TV dnevnik, himna. TV KOPER 14.15 TV — novice, 14.20 Za uho in oko / glasbena oddaja, 15.00 Mačka / TV nadaljevalka, 16.10 Risanka, 16.50 Zdravnik in otrok / oddaja v živo v sodelovanju z gledalci vodi prof. F. Panizon, dir, Zavoda za Ped. v Trstu, 17.55 TV — novice, 18.00 Atletika / Evropsko prvenstvo — povzetek, 19.00 odprta meja / informativna oddaja v slovenskem jeziku, Videotex, 19.30 TVD — sudišče, 19.50 Kaj bom, ko bom velik / Prvi del, 20.25 Športni pregled, 22.05 TVD — vse dneve, 23.05 Blisč in beda kurizan / TV film.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 Čestitke za dan žena, 16.30 Aktualno v četrtek, 7. marca (kulturna, iščemo odgovore na vaša vprašanja, prispevek o SLO in OS), 18.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 9.00 TV v šoli, 12.30 Poročila (do 12.35), 16.00 — 22.30 Teletext RTV Ljubljana, 16.15 Šolska TV: Varnostni pas, 17.35 Poročila, 17.40 Zlata ptica, 17.55 Slovenska ljudska glasbila in godci: Belinška banda, 18.25 Koroški obzornik, 18.40 Delegatska tribuna, 20.05 Tednik, 21.05 Propagandna oddaja, 21.10 P. Haavikko: Železna doba, nadaljevanje in konec, 22.15 TV dnevnik II Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik, 17.45 Jelenček, otroška serija, 18.15 Človekove pravice in svoboščine, 18.45 Goli z Evropskih nogometnih igrišč, 19.00 Risanka, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Železna doba, 3. del finske nadaljevalke, 21.30 Poročila, 21.35 Tokio: SP v umetništem drsanju, posnetek — moški prosto (do 23.00) TV ZAGREB 8.15 TV v šoli, 16.35 TV v šoli, 17.30 Poročila, 17.35 TV koledar, 17.45 Jelenko, 18.15 Znanost, 18.45 Evrogo!, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Politični magazin, 21.05 Kvizkoteka. TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.00 Poročila, 16.30 Eci, peci, pec, 16.55 Čas v sliki za mladino, 17.05 Ostržek, 17.30 Napomoč, odrasčamo, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Tmomi ptiči (film), 22.40 Iz pisalne mize DRUGI PROGRAM 16.00 Iz parlamenta, 17.15 Svet železnice, 18.00 TV kuhinja, 18.30 SP v drsanju, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Prednost, 21.15 Čas v sliki, 21.45 Klub 2 TV MADŽARSKA 8.05 — 9.50 Šolska TV, 15.55 O njem ni filmskega portreta: Bela Salomon, 16.55 Pedagoški forum, 17.30 TV borza, 17.45 Svetovno prvenstvo v umetništem drsanju, moški, prenos iz Tokia, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Gala spored ob mednarodnem dnevu žena, 21.00 Panorama, svetovnopolični magazin zunanje političnega uredništva, 22.05 TV dnevnik. TV KOPER 14.15 TV — novice, 14.20 Za uho in oko / glasbena oddaja, 15.00 Zavrženec z otokov / TV — nadaljevalka — prvi del, 16.05 Risanka, 16.45 Pazite se otrok / TV — film, 17.20 Živali v gibanju / dokumentarec, 17.55 TV — novice, 18.00 Čas Rugbija / rubrika, 19.00 Odprta meja / informativna oddaja v slovenskem jeziku / videotex, 19.30 TVD — sudišče, 19.50 Košarka / pokal privakov, 21.30 Navjancje v Italiji / dokumentarec, 22.00 TVD — vse dneve, 22.10 Nogomet — pokal UEFA, Sarajevo: Željeznica — Dinamo Minsk.

tedenski koledar

PETEK, 1. marec — Albin SOBOTA, 2. marec — Milena NEDELJA, 3. marec — Janja PONEDELJEK, 4. marec — Kazimir TOREK, 5. marec — Janca SREDA, 6. marec — Danica ČETRTEK, 7. marec — Felicita

kino

»PARK« MURSKA SOBOTA

1. marca ob 17. in 19. uri ter 3. marca ob 15., 17. in 19. uri ameriški film: SINJA STRELA.
4. in 5. marca ob 17. in 19. uri francoski film: LJUDJE, PONO-RIM.
6. in 7. marca 17. in 19. uri italijanski film: RAZVNETI DUHOVI.

LJUTOMER

2. marca ob 19.30 ter 3. marca ob 17.15 in 19.30 ameriški film: SREBRNO SEDLO.
6. marca ob 17.15 in 19.30 ameriški film: NA ZLATEM JEZERU.

ČRENŠOVCI

1. marca ob 19. uri film: RESNIČNE ZGODBE VIII. del: ogled filma mladini do 16. leta starosti ni dovoljen.
2. marca ob 19. uri in 3. marca ob 15. uri film: NOČ BARBAROV.
7. marca ob 19. uri film: LAHKA ŽENSKA.

prodam

ZASTAVO 750 UGODNO PRODAM. Ludvik Horvat, Vučja gomila 136. M-648.
RENAULT 4, letnik 1968, prodam. Frate 1, Gornja Radgona ali telefon 74-909. M-653.
ZASTAVO 850, novo, po zelo ugodni ceni prodam. Puconci 52 D. M-654.
LADO 1500 SL PRODAM. Telefon 23-056. M-655.
MLADO KRAVO PRODAM. Jožefa Kuzma, Cankova 69. M-656.
KRAVO in traktorske gume (10—28, 16—600) prodam. Bukovnica 19. M-658.
KMETIJA NA GORIČKEM NAPRODAJ. Naslov v upravi lista. M-659.
OBTOČNO ČRPALKO ZA CENTRALNO OGREVANJE, novo, elektromotor 380 V 3 KW, nov, in zidno opeko modul, 250 kosov, prodam. Olga Balažic, Lj. Zakovci 72 b, p. Beltinci. M-660.
TAM 4500, prekučnik, registriran, ugodno prodam. Telefon 71-518. M-661.
KRAVO s teletom, staro osem let, seno in slamo prodam. Marija Vrečič, Sodišinci 51. M-662.
KOMPLETNO OSOVINO Z VZMETMI za prikolico in 4 gume (155 x 13), prodam. Naslov v upravi lista. M-663.
FAP 18 BK, registriran, v odličnem stanju, ugodno prodam. Telefon 76-456. M-664.
KRAVO, staro štiri leta, brejo osem mesecev s tretjim teletom, kontrola A, prodam. Ludvik Balažic, Peskovci 29, p. Šalovci. M-665.
TRAKTOR FERGUSON, 42 KS, v dobrem stanju, s priključki, in dve kravi prodam. Viktor Šarkež, Ocenje 41, p. Rogašovci. M-667.
LADO 1200 S, staro trinajst mesecev, prodam. Naslov v upravi lista. M-668.
NOVO KOSO ZA TRAKTOR FERGUSON PRODAM. Žižki 95 a. M-669.
OPREMLJENE AKVARIJE (320 in dva po 90 l) prodam. Informacije po telefonu 21-465. M-671.
EKAN ZA BARVNI TELE-VIZOR (56) prodam. Puconci 81. M-672.

VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Zunc, Ginter Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor) Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefoni: novinarji 21 232, 21 064 in 21 383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelki, računovodstvo, gospodarskopropagandna služba in tajništvo 21 064 in 21 383, dopisništvo Gornja Radgona 74 597, dopisništvo Lendava 75 085 in dopisništvo Ljutomer 81 317. Nenaročnih rokopisov in fotografij ne vračamo. Celoletna naročnina 1.200 din, polletna 600 din, letna naročnina za tujino 275 ASch, 40 DM, 17,00 Can dol, 13,00 USA dol, SFR 32, letna naročnina za delovne organizacije 1.600 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 501005620-000112-25730-30-4-01176. Cena posamezne številke je 35 din. Tiska ČGP Večer Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

KRAVO S TELEFOM PRODAM. Čikečka vas 35, p. Prosejakovci M-673.
KOMBINIRAN ŠTEDIŠNIK (4 plin, 2 elektrika), v odličnem stanju, prodam. Papič, Murska Sobota, Cankarjeva 14. M-675.
VSO OPREMO ZA KEMIJSKO ČIŠČENJE z italijanskim strojem CEF, zmogljivost od 12 do 14 kg, star tri leta, prodam. Informacije: 22-430. M-670.
FELICO, brejo osem mesecev, prodam. Krašči 15. M-677.
FELIČKO, staro petnajst mesecev, za nadaljnjo rejo, in 3-delne brane prodam. Ludvik Časar, Križevci 216 v Prekmurju. M-680.
RENAULT TL SPECIAL, letnik 1977, prodam. Franc Debelak, Bogojna 105 b. M-681.
ZASTAVO 101, v voznom stanju, registrirano do februarja 1986, prodam. Ficko Gregor, Nemčavci 14 a. M-682.
KITARSKI OJAČEVALEC PEAREY RENOUN, 160 W, nov, KITARO HB LES PAL Z MAGNETI DIMARCIJA, kovčkom in ojačevalcem PEARL TC 103 ter bas ojačevalec MELLODIJA MAESTRA BAS, 100 W, prodam. Zvonko Zorjan, Petanjci 51 a, p. Tišina. M-683.
DROBILEC ZA KORUZO in 300-litrski, sod, malo rabljen, prodam. Andrejci 1. M-684.
SENO IN KORUZO PRODAM. Krašči 18 — pri žagi. M-685.
KRAVO, staro osem let, brejo sedem mesecev, prodam. Dobrovnik 113. M-688.
DESNA VRATA ZA FIAT 126 P PRODAM. Telefon 21 239. M-690.
ZASTAVO 750 po ugodni ceni prodam. Ogled po 16. uri. Albin Hlari, Moravske Toplice, ulica Na bregu 2. M-691.
ZASTAVO 101, letnik 1975, prodam. Bakovci, Partizanska 58, telefon 76 036. M-692.
TRAKTORSKI GUMI S PLATISČEMA (16, 9/14—28 TR) prodam. Gornji Slaveci 66. M-693.
TERANOVO V VREČAH PRODAM. Telefon 22 508. M-696.
TRAKTOR SCHLUTER, 31 KW, s koso, prodam. Stanislav Vajngerl, Zagajski vrh 6, p. Gornja Radgona. M-697.
GOLF JGL, 1981, v odličnem stanju, ugodno prodam. Telefon 72 590. M-698.
VINOGRAD V LENDAVSKIH GORICAH, 6 arov (na brajda), prodam. Anton Denša, Mala Polana 40, p. Velika Polana. M-200.
TRI GUME (750-16), malo rabljene, prodam. Ogled v nedeljo. Banovci 13 d. In-117.
MOTORNO ŽAGO STIHL 050 ter vino TRAMINEC in rdeče vino prodam. Telefon popoldne 79 402. M-OP.
NESNICE, MLADE JARČICE, PASME HISEX, njave, stare 12 mesecev, iz vrst najboljših pasem nesnic, prodajam. Dobite jih vsak dan na domu, tudi v soboto in nedeljo. Jože Soršak, Podložje 1, p. Ptujski gora. In-80.
ZAST. VO 750 s kasetnim radijem, registrirani in nekaj novih delov prodam. Franc Strniša, Krapje 11, p. Veržej. In-102.
HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOPJEM ter pripadajočo zemljo na Dolnji Bistrici, skupna površina 42 arov, prodam. Ivanka Mursič, Babinci 56, telefon (069) 81 507. In-103.
ŽITNI KOMBAIN KLAS Z ADAPTERJEM PRODAM. Naslov v upravi lista. In-10.
VEČ MOŠKIH OBLEK št. 50, v zelo dobrem stanju, po ugodni ceni prodam. Ljutomer, ul. C. Golarja 1. In-105.
DVE KRAVI, stari 1 in 3 leta, prodam. Odranci 271. M-699.
KOČNO KAVČ GARNITURO PRODAM. Telefon 24 930. M-700.
ZETOR 4712 s kabino prodam. Topolovci 7, p. Cankova. M-701.
KRAVO, brejo sedem mesecev, staro pet let, kontrola A, in teličko, staro eno leto ali osem mesecev, prodam. Ludvik Bedek, Križevci 42 v Prekmurju. M-703.
NOVI 3-BRAZDNI PLUG OLT PRODAM. Krog, Murska 43. M-705.

KOSILNICO BCS in traktorsko oltovo bočno koso za Ferguson prodam. Konrad Bratkovič, Kunova 38, p. Spodnji Ivanjci. GR-58.
TRAKTOR FERGUSON, 35 KS, letnik 1978, prodam ali menjam za 542. Naslov v upravi lista. GR-58 a.
OBRAČALNIK ZA KOSILNICO BCS prodam. Mirko Vogrinec, Norički vrh 6, p. Gornja Radgona. GR-60.
DVA MOPEDA V NEVOZNEM STANJU in razne rezervne dele prodam. Alojz Pintarič, Zbigovci 76, p. Gornja Radgona. GR-64.
RABLJENE TRAKTORSKE GUME, 11 x 28, prodam. Domaniševci 4, p. Križevci v Prekmurju. M-706.
ŠIVALNI STROJ MIRNA IN KAVČ prodam. Informacije: telefon 22-991 ali 22-210. M-707.
NIJIVO (200 arov), v eni parceli, na lepi sončni legi, blizu glavne ceste, in mešani gozd, 50 arov, pri glavni cesti, zaradi selive prodam. Gom-boc, Boreča 12. M-709.
BALIRANO KRMO, večjo količino, prodam. Puževci 46, p. Bodonci. M-710.
ŽETVENO NAPRAVO ZA KOSILNICO BCS prodam. Cena po dogovoru. Čepinci 156, p. G. Petrovci. M-711.
RENAULT TL 4 SPECIAL, letnik 1978, prodam. Beltinci, Gregorčičeva 39. M-713.
VOLGA, letnik 1979, ugodno prodam. Telefon 21-695. M-714.
GOLF DIZEL, star dve leti, prodam. Ogled možen v soboto. Mačkoviči 45 b. M-715.
ŽGANJE (slivovko), večjo količino, prodam. Šernek, Lokavec 2, p. Žg. Velka. M-716.
VARNOSTNI OKVIR ZA TRAKTOR TORPEDO PRODAM. Turnišče, Stefana Raja 11. M-718.
KRAVO, staro šest let, brejo devet mesecev, kontrola A, in puhalnik TAJFUN prodam. Kutoš, Košarovci 22, p. Križevci v Prekm. M-718.
NOVO, TAKOJ VSELJIVO HIŠO z manjšim gospodarskim poslopjem, na 40-arski parceli, prodam. Naslov v upravi lista. M-719.
ŽETVENO NAPRAVO ZA KOSILNICO LAVERDA prodam. Trnje 26, p. Črenšovci. M-720.
TELEVIZOR GORENJE, črno-beli, prodam. Rajbar, Murska Sobota, St. Rozmana 12. M-721.
ZEMLJO (40 arov), primerno za vinograd-sadovnjak, v Ratkovcih, prodam. Naslov v upravi lista. M-722.
VEČJE PUJSKE (po kg), prodam. Pojbič, Križevci 114 v Prekm. M-723.
JERMEČI IN KARDAN ZA TRAKTOR TOMO VINKOVIČ prodam. Telefon zvečer: 21-826. M-724.
MALE PUJSKE PRODAM. Krog, Plečnikova 3. M-725.
NIJIVO NA KRAJINI, 25 arov, prodam. Gumilar, Cankova 53 f. M-728.
AVTO ASCONA, kot nov, prevoženih 17.000 km, bele barve, prodam. Kličič po telefonu popoldne: (011) 182-490. M-729.
PUŠKO, češko bokarico 16 x 16, in menjalne cevi 16 x 7 x 57R, z daljnogledom prodam. Jože Hančik, Dobrovnik 271. M-729 a.
LOVSKO PUŠKO CRVENA ZASTAVA — BOKARICA, kal. 12, prodam. Naslov v upravi lista. M-731.
ASCONA 1,2, letnik 1978, ugodno naprodaj. Informacije po telefonu od 16. do 19. ure: 72-645. M-732.
HI-FI BSR OJAČEVALEC in dva zvočnika (25 W), prodam. Naslov v upravi lista. M-733.
OTROŠKO POSTELJICO in DVE LETI STARO VISO SUPER E prodam. Telefon 71-261. M-735.
PEČ STADLER ZA CENTRALNO KURJAVO Z BOJLERJEM, 25.000 kalorij, malo rabljeno, prodam za 45.000 din. Naslov v upravi lista. M-736.
KRAVO, staro šest let, brejo osem mesecev, kontrola A, prodam. Filovci 15. M-737.
PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE, novo, prodam za 50.000 din. Naslov v upravi lista. M-738.
PRODAJAMO SADIKE: JAGOD, SORTE „FRAPANDULA HUMI“, nemškega izvora, „MALIN“, „MOLING EKSPLOIT“, angleškega izvora,

BRALCI VESTNIKA!

Te vrstice so namenjene predvsem tistim, ki niso malodušni in naveličani vsega, in tistim, ki še nimajo vsega — v krajevni skupnosti, delovni organizaciji, na domačem dvorišču, v šoli ... Skratka, vsi ki še niso naročniki Vestnika, pa želijo biti obveščeni, želijo vplivati na velike in majhne odločitve in tem našemu Pomurju, skratka, hočejo v korak s časom, to lahko zdaj postanejo. Potrebno je le izrezati, izpolniti in poslati to naročilnico. Vestnik je storil prvi korak — prišel je k vam domov — vi naredite drugega, pošljite naročilnico! Vestnik vas bo tudi nagradil: vsem, ki bodo postali naročniki v februarju, prvi mesec ne bo treba plačati naročnine. Torej, smo se dogovorili?

NAROČILNICA

Podpisani

Kraj

ulica

hišna številka

naročam VESTNIK.

Letno naročnino v znesku 1.200,00 din bom plačal po splošni položnici, pri pismonoši ali na upravi lista na Titovi 29/1.

V

dne 1985.

Lastnoročni podpis

zaposlitve

STAVBNE KLEPARJE IN KROVCE SPREJMEM V REDNO DELOVNO RAZMERJE. OD po dogovoru. Resni interesi se naj oglašajo po telefonu (061) 214-360 ali 263-764. M-OP.
VARSTVO ZA DVE HČERKICI NA DOMU IŠČEMO. Žižek, M. Sobota, Titova 16, telefon 24-767. M-651.
KV ŠIVILJO takoj zaposlim. Sonja Zorko, šiviljstvo, Črenšovci, p. Gornja Radgona. GR-66.
KV CVETLIČARKO (-JA) ali delavko (-ca) za priučetv sprejem. Cvetličarstvo Györfi, M. Sobota ali telefon 21-495. M-756.
VKV STRUGARJA ALI KV STRUGARJA ZAPOSIM. OD po dogovoru. Telefon 23-402. M-754.

kupim

RABLJEN TRAKTOR KUPIM. Naslov v upravi lista. M-666.
NIJIVO V OKOLICI PETANJEC, do 50 arov, kupim. Telefon 76-516. M-689.
DVOREDNI SEJALNIK ZA KORUZO KUPIM. Jože Lešnik, Črenšovci 101, p. Gornja Radgona. GR-63.
GOZD NA GORIČKEM (les vsaj za eno ostrešje), kupim. Telefon 76-116. M-727.
VINOGRAD ali približno 20 arov zemlje, primerne za vinograd, v okolici Ljutomera, kupim. Naslov v upravi lista. IM-107.

razno

V NEZNANO SE JE ZATEKEL MLADI PES, star šest mesecev,

zlatorumene barve, z dolgo dlako, sliši na ime BOBI. Vse informacije sporočite po telefonu 48-215. M-652.
V NEZNANO SE JE ZATEKEL VEČJI PES, rumenorjave barve, dolge dlake, sliši na ime MEDO. Vse informacije sporočite Pivarjevin, Gančani 156. M-676.
PREKLIC! Preključujem veljavnost garancijskega lista št. 047039 za JUGO 45. Franc Cipot, Lukačevci 9, p. Martjanci. M-686.
OSNOVNOŠOLCEM NUDIM POMOČ PRI UČENJU SLOVENŠČINE IN NEMŠČINE. Naslov v upravi lista. M-687.
PREKLIC! Preključujem veljavnost zaključnega spričevala pedagoške gimnazije M. Sobota, za šolsko leto 1979/1980. Bernarda Trtnjek, Murska Sobota, Tišinska 6 a. M-695.
PREKLIC! Preključujem neresnične besede o tatvini, ki sem jih izrekla Ceciliji Zver iz M. Sobote, Lendavska 17 c. Anica Geder, Murska Sobota, Lendavska 17 c. M-702.
KMEČKI FANT, star 30 let, z manjšo kmetijo, želi spoznati dekle, staro od 20 do 30 let zaradi poroke — nadaljnega srečnega skupnega življenja. Zaželena fotografija, ki jo tudi vrnem. Samo resne ponudbe pošljite na upravo Vestnika pod šifro LJUBEZEN NE POZNA MEJA. M-OP.

vsak četrtek

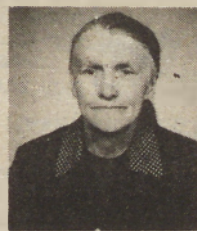
VESTNIK

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi moje drage žene

Marije Vaš

roj. Srejš iz Košarovec 30

se zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste mi v teh težkih trenutkih stali ob strani, mi izrekli sožalje in vsem, kiste drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, njen grob pa zasuli z venci in šopki cvetja.

Posebna zahvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Košarovci, 30. januarja 1985

Žalujoči: mož Jožef in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po težki in zahrbtni bolezni nas je v 88. letu starosti za vedno zapustil naš oče, tast, opapa in pradedek

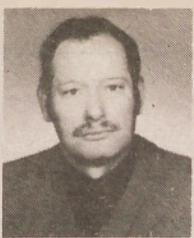
Peter Ciffer

iz M. Sobote

Ob težki in boleči izgubi se iskreno zahvaljujem dobrim sosedom, sorodnikom in vsem tistim, ki so nam izrekli sožalje in darovali cvetje ali prispevali za gradnjo bolnišnice.

Posebna zahvala zdravniškemu in ostalemu medicinskemu osebju pljučnega in kirurškega oddelka za zdravniško pomoč ter g. župniku za opravljeni pogrebni obred.

Žalujoči: hčerka Magda in sin Emil z družinama, vnukinje in vnuk z družinami ter pravnuki

ZAHVALA

Boleča je resnica, ko se zavedamo, da nas je v 52. letu starosti za vedno zapustil dragi mož in brat

Jože Kološa

iz Bogojine

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, nekdanjim sodelavcem in prijateljem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala medicinskemu osebju pljučnega oddelka bolnišnice v M. Soboti in na Golniku za lajšanje bolečin v času bolezni. Pristrčna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavniku KS, kolektivu ZGEP Pomurski tisk ter društvu invalidov za poslovilne besede.

Žalujoci: žena Marija, sestra Barbara, Marija in Terezija z družinami ter ostalo sorodstvo

V SPOMIN

2. marca mineva eno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš ljubi mož, oče in dedek

Blaž Lutar

iz Beltince

Hvala vsem, ki se ga spominjate.

S tiho žalostjo in bolečino vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in dedka

Ludvika Sečka

iz Predanovec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, darovali vence in cvetje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala g. duhovniku, pevcem za žalostinke in predstavnici KS za poslovilne besede.

Žalujoci: VSI NJEGOVI

*Minilo žalostno je leto dni,
zapustil dom in svoje drage si,
na tvojem grobu roža le cveti,
ki grenka solza jo rosi.*

V SPOMIN

Jožetu Kolarju

iz Bratonec

28. februarja 1985 mineva boleče leto, ko je kruta usoda v najlepših letih pretrgala nit tvojega življenja.

Ob tvojem grobu stojimo brez besed in trpka bolečina nam kot solza pade iz oči. S svojo dobrosrčnostjo in iskrenostjo ostaneš med nami nepozabljiva in nenadomestljiva.

Neutolažljivi: VSI TVOJI

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, tast, stari oče in dedi

Alojz Bokan

iz M. Soboti

Ob boleči izgubi našega očeta se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem, prijateljem in delovnim kolektivom Soboti obrat Pleskarstvo in ZGEP Pomurski tisk TOZD Kartonaža za darovane vence, vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala g. župniku za pogrebni obred in cerkvenemu pevskemu zboru za odpete žalostinke.

Žalujoci: VSI NJEGOVI

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
šopek rož mi prinesite
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

Po hudi bolezni nas je v 47. letu starosti zapustil dragi brat, stric, svak in sorodnik

Štefan Poredoš

iz M. Soboti

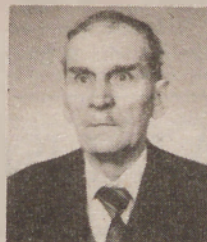
Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami, nam pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in šopke ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku.

Posebna zahvala zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, g. župniku za pogrebni obred, cerkvenemu pevskemu zboru za odpete žalostinke, predstavniku KS tov. Farkašu, godbi na pihala, kolektivu TOZD Kartonaža in kolektivu Mesne industrije.

Iskrena hvala tudi vsem sosedom in prijateljem za številne obiske in tolažilne besede v času njegove bolezni.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!
M. Soboti, 19. 2. 1985

Žalujoci: VSI TVOJI

*Ne boš več v zvezdnatih nočeh bedel,
ne boš več sanjal in ne pel,
ne boš nemiren čakal več pomladi
in čutil, kako smo te imeli radi.*

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi oče, dedek in pradedek

Ludvik Rogač

iz Pertoče

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo dobrim sosedom, vsem sorodnikom, g. župniku, pevcem za odpete žalostinke in predstavnici KS za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoci: hčerka Marjeta z možem, vnukinja Jožica z možem ter pravnuka Matej in Andreja

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

Boleča je resnica, da nas je nepričakovano, brez slovesa, v 66. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, tast in sorodnik

Jože Gomboc

iz Mačkovec

Ob tej težki in boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste sočustvovali z nami, nam pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in šopke cvetja ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Lepa hvala zdravstvenemu osebju internega oddelka v Rakičanu, posebnemu dr. Kiršnerju in sestri Maruši za nesebično pomoč v času njegove bolezni.

Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, godbi na pihala, GD Mačkovec, Otovci, Moščanci in Dankovci, predstavniku KS tov. Marti in tov. Koscu ter kolektivom Elektra TOZD Mačkovec, Certusa M. Soboti in OZD Mura — 119. brigadi.

Mačkovec, Pucenci, Bodonci, Poljska, Dankovci, M. Soboti, Maribor, Avstrija, 8. februarja 1985
Žalujoci: žena Ema, sinovi Franc in Janez, žena z ženo Šariko, vnuka Jože in Tanja, hčerka Marta z možem Milanom, vnuka Boštjan in Nataša, sestre in bratje z družinami ter ostalo sorodstvo

*Pomlad bo na tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš ti,
in sedla bo na rožna tla,
in jokala, ker tebe ni.*
(S. Gregorčič)

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta

Ivana Zulima

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam pomagali, darovali vence in cvetje ter nam ustno ali pisno izrekli sožalje. Zahvaljujemo se za vso skrb zdravstvenemu osebju ob zdravljenju v Kliničnem centru v Ljubljani in bolnišnici v M. Soboti.

Posebno zahvalo izrekamo organizacijam zveze borcev, vojaških vojnih invalidov, ZRVS, komandi garnizona v M. Soboti, družbenopolitičnim organizacijam, SO M. Soboti — sekretariatu za LO in KS Partizan za organizacijo pogrebnih svečanosti.

Hvala govornikom za lepe besede ob slovesu, godbi, pevskemu zboru, učencem OŠ Edvard Kardelj, članom ribiške družine in kolektivu hotela Diana.

Hvaležni smo vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti.

M. Soboti, 14. februarja 1985

Žalujoci: žena Helena, hčerka Nataša in sorodniki

LJUTOMER

Letni sindikalni obračun

Občinski sindikalni svet v občini Ljutomer je potegnil črto pod svojim lanskeletnim delom. Poleg uresničenih nalog, ki so si jih zastavili leto poprej, pa so na sindikalni letni konferenci, ki sta se je udeležila tudi Mira Marko, predsednica medobčinskega sindikalnega sveta, in Andrej Gerencar, družbeni pravobranilec samoupravljanja, bili člani tudi precej kritični in samokritični.

Pri spremljanju poslovnih rezultatov ob periodičnih obračunih se vse bolj uveljavljajo pisna poslovna poročila z analizo poslovanja, manj pa z ugotavljanjem vzrokov — predvsem takih, ki izhajajo iz notranjih slabosti OZD. Aktivnosti ZSD pri polnem izkoriščanju zmogljivosti za delo v drugi in tretji izmeni niso rodile uspehov, prav tako pa zaostaja še nagrajevanje po delu. Srednjeročni planski dokumenti sicer že nastajajo, vendar pa v določenih okoliščinah prepočas. Dosti je bilo govora še o inovativni dejavnosti, medpanožnih sporazumih, zaposlovanju in uveljavljanju obrt. življenjskimi in delovnimi razmerami delavcev in nekaterih drugih nalogah, ki jih je sindikat bolj ali manj uspešno izvedel v minulem letu.

Na temelju razprave in predlagane delovne usmeritve in akcijskega programa dela so si zadali tudi program dela v prihodnje, s tem da so se zavzeli za dosledno uresničitev zastavljenih ciljev v letošnjem letu. Saj mora sindikalna organizacija imeti pri uresničevanju svoje politike tudi v bodoče pomembno nalogo med delavci in v združenem delu.

D. L.

V svoji razpravi na sindikalni letni konferenci je Mira Marko tudi ostro obsodila izsiljeni sestanek v Tehnostrojevem tozdu Proizvodnja. Predsednik sindikalistov v tej delovni organizaciji Janko Zadavec je poskušal omenjeno dejanje omiliti in pri tem večkrat poudaril tudi to, da bi delavci (če jih že kdo vidi postopati brez dela) sicer delali in da v zadnjem času resnično delajo, vendar pa delajo samo toliko, kolikor imajo materiala. Da ne bi tega komentirali, se samo sprašujemo, zakaj pa Tehnostrojeva nabavna služba še vedno ne deluje? Opravičila, da delavci nimajo kaj delati, poslušamo že več kot pol leta in omenjena pomanjkljivost je bila ena od prednostnih nalog predsanacijskega programa minulo leto in sanacijskega programa v letošnjem letu. Menimo, da bi takšna »opravičila« morala počasi nehati biti osrednji izgovor za vsako priliko in vsako sejo!

D. L.

O Porabju

NEKOČ IN DANES

Društvo sociologov in politologov Pomurja, ter komisija za narodnostna vprašanja pri občinski konferenci SZDL Murska Sobota sta pretekli četrtek pripravila v M. Soboti zanimiv razgovor na temo Porabski Slovenci, na katerega so povabili tudi Marijo in Francka Mukiča iz Szombathelya, sicer pa rodu

Razgovor o porabskih Slovencih v Murski Soboti. (Foto: J. G.)

Porabca, ki sta končala študij v Ljubljani.

V razgovoru je najprej tekla beseda o pokrajini ob Rabi nekoč in danes. Naj povzamemo nekaj ugotovitev:

Na to območje so se Slovenci naselili prvič skupaj z Obri v drugi polovici 6. stoletja, nato pa po letu 1183, ko so v Monoštru ustanovili samostan. Cistercijsci so za obdelovanje svoje posesti potrebovali delovno silo, in to so bili že naseljeni oziroma na novo

JOŽE GRAJ

— RAKIČAN —

KONČNO POSTAJALIŠČI

Skraini čas je že, da v Rakičanu postavijo avtobusni postajališči na obeh straneh ceste. Ne samo zaradi čedalje večjega števila prebivalcev — zdaj jih je že 1327 — v kraju sta, poleg bolnišnice, še dve srednji šoli. Komisija si je že ogledala prostor, krajevna skupnost pa se trudi, da bi obe postajališči postavili že spomladi. Iščejo seveda najcenejše rešitve.

Pri investiciji bodo s semaforji poskrbeli tudi za večjo prometno varnost. Prav zato rabijo finančno pomoč.

-js-

— LJUTOMER —

ZDRAVSTVO V IZGUBAH

Samoupravne interesne skupnosti v občini Ljutomer so v minulem letu — razen zdravstvene skupnosti — zaključile s pozitivnim finančnim rezultatom. V sistih gospodarskih dejavnosti so bili letni plani več ali manj realizirani, saj so

priseleni Slovenci iz ostalega Prekmurja, Stajerske in sosednjega hrvaškega ozemlja. Čeprav je po letu 1867 postalo raznarodovanje narodnostnih skupnosti na Ogrskem vse močnejše, je še danes okrog 90 odstotkov prebivalcev v Porabju slovenske narodnosti.

Ekonomski razvoj tega območja je bil v minulem obdobju zapostavljen in to je vplivalo tudi na odseljevanje ljudi iz vasi v varaš (Monošter) oziroma druga večja industrijska središča na Madžarskem. Nekoč so se v Porabju večinoma ukvarjali s kmetijstvom; danes je ostalo sicer še 2 tretjini zemlje v zasebni lasti, vendar je poljedelstvo mnogim le dodatna dejavnost, tako da se samo s kmetijstvom preživlja okrog 27 odstotkov Porabcev.

Porabski Slovenci zase pravijo, da so „Slovenci, Slovence“, v madžarščini pa se je vse do leta 1981 zanje uporabljal izraz „Vend“. Železnožupanijski svet je s posebnim odlokom ta naziv odpravil.

Med narodnostnimi problemi je najbolj odprto vprašanje uporaba slovenskega jezika v javnosti; pa ne zavoljo zakonskih ali kakšnih drugih posebnih ovir — pravice do uporabe maternega jezika so zapisane celo v madžarski ustavi — temveč je to najbrž vprašanje zavesti. Tako starši večinoma najprej učijo svoje otroke madžarsko in šele kasneje nekateri tudi slovensko, drugi pa pričakujejo, da se bodo otroci vse naučili v šoli. Znano pa je, da pouk še ni dvojezičen in da zato ne more dajati zadovoljivih rezultatov pri usposabljanju materinščine. Pozitivno pa je, da zdaj mladi Porabci lahko študirajo v Ljubljani. Tako se širi krog izobražencev, ki dobro obvladajo slovenski knjižni jezik. Na tem področju opravlja pomembno poslanstvo tudi katedra za slovenski jezik na visoki učiteljski šoli v Szombathelyu. Nepopravljiva škoda pa bo, če bodo nadaljevali z opuščanjem slovenskega jezika pri cerkvenih obredih (Števanovi, Dolnji Senik, Sakalovci, Slovenska ves).

V razgovoru, na katerem so bili tudi predstavniki družbenopolitičnih in narodnostnih organizacij občin Lendava in Murska Sobota, so se dotaknili tudi problema zaprtosti meje med Porabjem in kraji na Goričkem, kjer pač še ni nobenega mejnega prehoda, ter tudi neurejenega položaja Slovencev v radgonskem kotu v Avstriji.

Posvet ZRVS v Murski Soboti

Usposabljanje ZRVS pomembna naloga

Pretekli teden je bil v Murski Soboti posvet ZRVS, ki ga je sklical medobčinski svet ZRVS, udeležili pa so se ga poleg predstavnikov pomurskih občinskih konferenc ZRVS tudi podpredsednik RK ZRVS Bojan Fertin, predsednik komisije za idejnopolitično ter vojaškostrokovno usposabljanje pri RK ZRVS Vlado Krašovec in predsednik PMS SZDL Boris Prejac. Namen posveta je bil ocena dosedanjega usposabljanja ZRVS v pomurskih občinah ter dogovor o izhodiščih za letošnje usposabljanje. Ugotovljeno je bilo, da v vseh pomurskih občinah zavzeto skrbijo za usposabljanje ZRVS, da pa so v njih občinah naredili več, v drugih manj. Razprava je pokazala,

da so največ naredili v soboški občini, kjer imajo dobro izdelane programe usposabljanja ZRVS, ki so poleg obvezne tematike popestrjeni tudi z dodatnimi programi krajevnih organizacij, ki so nosilci usposabljanja. Poleg tega pa imajo v soboški občini tudi več strokovnih sodelavcev, tako da je delo nekoliko lažje kot v ostalih občinah. Lanskoletno usposabljanje ZRVS je bilo v vseh pomurskih občinah uspešno, vendar pa niso bili povsod zadovoljni z udeležbo, tako da so zamudnike morali klicati pozneje. V razpravi je bilo tudi poudarjeno, da bi se morali pri načrtovanju programov usposabljanja bolj usklajevati z ostalimi obrambnimi strukturami, da ne bi po nepo-

trebnem podvajali dela, drobili kadrov in sredstev. Posvet, katerega namen je bil tudi izmenjati dosedanje izkušnje, je pokazal, da je bil potreben za uspešnejše delo. Pred posvetom pa je bila majhna slovesnost, na kateri je podpredsednik RK ZRVS Bojan Fertin podelil pokal za prvo mesto, prehodni pokal in praktične nagrade ekipi ZRVS in ZSMS iz Murske Sobotice, ki je na lanskoletnem tekmovanju Po poteh partizanske Jelovice osvojila prvo mesto, pa so jo zaradi napake pri izračunavanju rezultatov najprej razglasili za drugo uvrščeno ekipo. Tako so torej pokali in nagrade prišli v prave roke.

F. Maučec

V okviru usposabljanja za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito potekajo te dni seminarji za vodstva narodne zaščite. Predavanja v učilnicah so dopolnili (in popestrili) z usposabljanjem za »borbene« naloge. Na strelišču za soboški kanalom je bilo uspešno učenje streljanja s pištolo, zlasti so se izkazale pripadnice narodne zaščite. foto: J. Š.

Cebelarjem več veljave

V desetih letih obstoja se Občinska čebelarska zveza v Ljutomeru skoraj vsako leto srečuje s podobnimi težavami. V glavnem jih lahko razdelimo na naslednje: malomaren odnos edinega slovenskega odkupovalca medu in čebeljih izdelkov (čeprav so določeni premiki na bolje — predvsem v zadnjih letih), nerazumevanje s kmetijskimi organizacijami, ki nikakor nočejo med poljščine vključevati ajde in drugih poljščin, ki bi koristile čebelarjem in seveda vsem ostalim, priznavanje čebelarstva kot enakovredne kmetijske panoge in končno še boj za zatiranje čebeljih boleznih in organizacijsko delovanje zveze. Vse to smo lahko slišali tudi na letni konferenci v nedeljo.

Čebelarji so bili odločno proti vmešavanju drugih odkupovalcev medu, saj le-ti med odkupujejo, ne skrbijo pa, kot Medex, za vlaganje razvoj čebelarstva. Nekaj kritik pa so poslali tudi na veterinarsko inšpekcijo v Pomurju, saj so premalo seznanjeni s predpisi pri premiku čebeljih družin na druge pašnike zunaj območja.

Zelo dobre uspehe pa Ljutomerski čebelarji dosegajo pri vzgoji svojega podmladka, saj so na vseh osnovnih šolah v občini Ljutomer ustanovili čebelarske krožke, ki so zadovoljivo opremljeni. Tudi Medex je prispeval svoj delež podmladkarjem. Lanskoletnega tekmovanja mladih čebelarjev so se udeležile ekipe štirih osnovnih šol (Ljutomer, Križevci, Stročja vas in Bučkovec). Ljutomerski pa so osvojili eno tretje in eno četrto mesto.

Program za letošnje leto je dokaj obsežen, v njem pa so naloge, ki so usmerjene v reševanje že naštetih problemov in prizadevanje za uvrstitev čebelarske zveze v občini Ljutomer. Stanku Mešku iz Ljutomera, ki je čebelar že 35 let, pa so za dolgoletno aktivno delo podelili Jančevo priznanje s plaketo II. stopnje.

D. L.

Tudi ljutomerski hotel za bolnico

Po vzoru mnogih ostalih se je tudi osnovna organizacija sindikata v ljutomerskem hotelu Jeruzalem odločila, da pripravi večer s plesom in pesmijo ter mnogo humorja, katerega čisti dobiček bo šel za gradnjo bolnice. V soboto zvečer bodo v programu nastopili ansambli Stari znanci, Rekordi in Generacija, poleg njih pa še ljutomerski oktet, spored pa bodo povezovali znani humoristi, med njimi tudi Geza in Ivo Znidarič. Nastopajoči bodo svoj program izvedli brez honorarja, dohodek pa, kot smo že rekli, bo prispevek sindikalne organizacije hotela Jeruzalem v Ljutomeru za gradnjo bolnice.

D. L.

JEŽEVE BODICE IN RADENSKÉ VRTNICE

Turistično društvo Radenci je v soboto organiziralo kulinarčno tekmovanje gostinsko-turističnih temeljnih organizacij združenega dela in samostojnih gostincev v Pomurju. Slikovite (in verjetno tudi okusne) kuharske dobrote so bile razstavljene v restavraciji Vikend. Nagrade in priznanja za kulinarčne specialitete pa so podelili istega večera na turističnem plesu, ki je bil v kavarni Park v Radencih. Ob tej priliki so vročali tudi »ježeve bodice« in »radenske vrtnice« za dosežke in spodbujanje v turistični ponudbi tega znanega zdraviliškega mesta in priznanja za najbolj urejene hiše v Radencih.

Skupni odbor v Lini

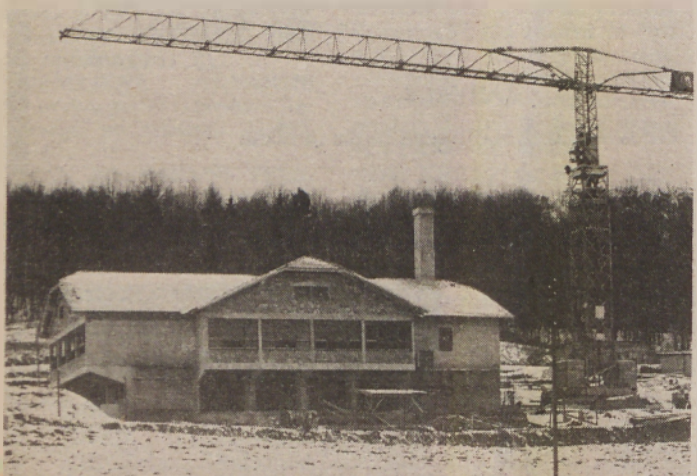
Ker so se zaradi tega, ker niso dosledno uresničevali sanacijskega programa razmere v tozdu Notranja oprema in s tem v celotni DO Lini še poslabšale, je sprejel IS SO G. Radgona sklep o ustanovitvi skupnega odbora za urejanje razmer. Čeprav zaključnega računa še ni, prve ocene kažejo, da se je izguba povzpela na okoli 20 milijonov dinarjev, precej so ob proizvodnih (pianina) in poslovnih dosežkih načeti tudi medsebojni odnosi — trenutno je temeljna organizacija brez direktorja, so bili ti

vzroki dovolj tehtni, da so najprej reagirali v sindikatu Line. Ti so, podprli pa so jih samoupravni organi, od družbenopolitične skupnosti zahtevali odločno in takojšnjo akcijo. Rezultat je odbor, imenovan po 638. členu ZZD. Po predlogu IS SO bi naj odbor vodil Jože Postrak iz Line, v njem pa so še predstavniki DPS in sozda Elektrovovina, katerega članica je Lina. O prvih rezultatih svojega dela bodo poročali delegatom zborov SO G. Radgona konec maja.

Obiskali bodo Sarvar

23. marca bodo v nekdanjem taborišču Sárvár na Madžarskem proslavili 40. obletnico osvoboditve. V Sárvárju se bo zbralo več kot 1000 nekdanjih taboriščnikov, med njimi tudi 150 iz lendavske občine. Iz lendavske občine je bilo v Sárvárju interniranih okoli 600 občanov, umrlo jih je 25. V Sárvárju bodo pripravili skupno proslavo Jugoslovani in Madžari; pričakujejo da bo na svečanosti govoril tudi predstavnik Zveznega izvršnega sveta. Ob 40. obletnici osvoboditve bodo odprli tudi obnovljeno pokopališče ter odkrili spominsko ploščo na eni zmed zgradb nekdanjega taborišča. V mestnem gradu bodo ob tej priložnosti pripravili razstavo o življenju in delu taboriščnikov. V kulturnem programu bodo sodelovali tudi recitatorji SKC iz Lendave.

Jani D.

MAČKOVCI — Tudi v zimskih dneh so nadaljevali gradnjo podružnične osnovne šole z vrtcem v Mačkovecih. Stavbo so že pokrili in te dni najbrž vgradili tudi vsa okna. Opravljali so tudi notranja — inštalacijska in obrtniška dela. Vse torej kaže, da bo nova šola in vrtec nared do konca julija. Dela pa bodo stala skupaj okrog 66 milijonov dinarjev. (J. G.)

Foto: A. Abraham